A „Szilveszter"-rel együtt 10 fillér, húsz oldal

AREGGEL

XVII. ÉVFOLYAM
53. SZAM

A. M. N. MÚZEUM
HÍRLAPOSZTÁLYA

FŐSZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

BUDAPEST,
1938 DECEMBER 27

Négyszáz halott és sebesült!

Száz sebesült állapota életveszélyes!

Két személyvonat összeütközött és pozdorjává zúzódott Romániában

Bukarest, december 26.

A december 24-ről 25-re virradó éjszaka a galac-beszarábiai vonalon súlyos vasúti szerencsétlenség történt. Hibás váltóállítás következtében két személyvonat összeütközött és mindkét vonat mozdonya és két személykocsi pozdorjává zúzódott. Az első megállapitások szerint

a szerencsétlenségnél 80 ember vesztette életét és mintegy háromszázhúsz megsebesült.

A vasútigazgatóság orvosokkal és gyógyszerekkel két segélyvonatot küldött a szerencsétlenség színhelyére. A sebesültek nagyrészét a beszarábiai Bolgrád kórházába szállitották.

Bukarest, december 26.

(Az Információ jelentése.) Karácsony első napjának hajnalán borzalmas vasúti szerencsétlenség történt a galac—jassy-i vonalon. Két vonat teljes sebességgel egymásba rohant s a katasztrófának több mint 80 halottja és háromszáznál is több sebesültje volt. A szerencsétlenségről csak hétfőn délben érkezett az első jelentés Bukarestbe, mert

a napok óta tartó havazás és a nagy hideg miatt minden telefonösszeköttetés megszakadt a keleti országrészekkel.

Az első jelentés sem tartalmazott még részletes adatokat a katasztrófa okáról és lefolyásáról. Hétfő estig csak annyit lehetett megtudni, hogy a két teljesen összeroncsolt vonat romjai alól a mentési munkálatok első napján nyolcvan halottat és 325 sebesültet ástak ki.

Bukarest, december 26.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) **Etulea és Frekatzei állomások között a galac-jassy-i vonalon ott tornyosul a borzalmas romhalmaz. Fa, vas, acél egymásba gabalyodva, egymásba fúródva, olyan képtelen összevisszasága, oly dühödt káosza a megsebzett anyagnak, a föltépedt fának, és vasnak, bársonynak és dróthuzalnak,**

oly szörnyűséges összekeveredése mindannak, ami össze nem tartozik, hogy ehhez foghatót nem is álmodhat a lázas képzelet. Egy acélborda valósággal felnyársalt egy bársonypamlagot és úgy tartja a felhős ég felé, mint a villára szúrt falatot.

A deszkából készült és szilánkokra hasogatott vagónfalon keresztül egy motorrész dugja ki a roncsolt arcát. A recsegő-ropogó-sistergő, valósággal nyögő és jajgató halmaz alól még egyre vonszolják ki a széttépett emberi testrészeket. A sineken két segélyvonat áll prüszkölve. Orvosok, sebesültszállítók, utászkatonák, csendőrök, vasutasok kavarognak a homályban. A fáklya fénye rávilágit egy-egy meggyötört, eltorzult arcra, egy-egy lehúnyt szemre, föltépedt testre. A hóban egymás mellett

hosszú-hosszú sorban feküsznek a ponyvával letakart halottak.

Ez a karácsony éjszakáján történt szörnyű vasúti szerencsétlenség színhelye. Itt tartózkodik a román közlekedésügyi miniszter, nagy kisérettel. Szuronyok között áll

az etuleai és frekatzei állomásfőnök, akiket a miniszter parancsára tartóztattak le.

A két személyvonat összeütközésének az első fölületes számlálás szerint nyolcvan halottja és háromszáz sebesültje van. De

a halottak száma sokkal nagyobb lesz,

mert a bolgradi és galaci kórházból, ahová a szerencsétlenség áldozatait szállitották, az a hir érkezett, hogy

mintegy száz sebesültnek az állapota életveszélyes.

Az áldozatok legnagyobb része egyébként a karácsonyi ünnepekre hazautazó munkás, kereskedő, katona és földmives. Az áldozatok között igen sok a zsidó.

Merénylet Algirban!

Felrobbant egy járda, sok ház súlyosan megrongálódott, egy halott, 20 haldokló

Párizs, december 26.

(Az Információ jelentése.) Algir városában vasárnap este rejtélyes körülmények között

felrobbant a Blanchard-utca járdája

s messze környéken megrongálódtak a házak és ablakok. A robbanásnak halottjai és sebesültjei is vannak, akiknek számát azonban egyelőre még nem lehet pontosan megállapitani.

Eddig egy halottról és húsz súlyos sebesültről tudnak,

a sebesültek közül azonban többen a halállal vívódnak s azonkívül eltűntek is vannak, akikről fel kell tételezni, hogy szintén áldozatul estek a robbanásnak. Eleinte azt hitték, hogy a Blanchard-utca alatt húzódó gázvezeték robbant fel, a megejtett vizsgálat azonban ezt a feltevést megcáfolta s egyre valószínűbbnek látszik, hogy

bűnös kezek idézték elő a robbanást.

A Blanchard-utca azon a helyen, ahol a robbanás történt, *valóságos romhalmazzá vált, a járdán több méter széles kráter tátong s a szomszédos házak romokban hevernek.* Még a távolabbi házak is annyira megrongálódtak, hogy

több épületet ki kellett üriteni, mert beomlással fenyegetnek.

Az ablaküvegek több mint százméteres körzetben mindenütt betörtek, sőt még az üzletek kirakat-redőnyeit is benyomta a légnyomás. *A legtöbb áldozat egy kis kocsma vendégeinek sorából került ki.* Ez a vendéglő a robbanás színhelyének közvetlen közelében állott. Innen hozták elő az eddig megtalált egyetlen halottat is. A vendéglő egyik pincérnője és egy alkalmazottja nyomtatlanul eltüntek s minden bizonnyal ők is életüket veszitették. A vizsgálat folyamatban van.

Sólyom Janka a Bristolban!

30 év óta

birja a Darmol sok millió ember bizalmát. Ez legjobban bizonyítja, hogy milyen jól bevált. — Székrekedés ellen a kedvelt hashajtó: DARMOL

Három halálos áldozata van a Nyírségben a hirtelen karácsonyi hófúvásnak

Nyiregyháza, december 26.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Karácsony első napjára virradó éjszaka, amikor az egész országban hirtelen lehűlt a levegő, *óriási hófúvás* lepte meg Nyiregyházát és egész Szabolcs vármegyét. A szél rövid idő alatt

hótorlaszokat görgetett a vasúti sínekre,

úgyhogy a nyiregyháza—budapesti fővonal kivételével *minden vonalon megbénult a közlekedés.* Hajnaltájban *viharrá* erősödött a szél és sorra döntötte ki a villanyvezeték, a távíró és telefon oszlopait. Nagykálló és Mátészalka között

129 távíróoszlop fekszik az úton keresztbe.

Harminchat községben kialudt a villany, a telefon- és távíróösszeköttetés megszakadt, az utak pedig legnagyobbrészt járhatatlanok, úgyhogy ez

a harminchat falu teljesen el van zárva a külvilágtól.

A Nyíregyházvidéki és a Bodrogközi Kisvasutak minden vonalán szünetel a forgalom és a MÁV fővonalán is csak *két szerelvény* érkezett be karácsony első napján. Karácsony másnapján *óriási késéssel jártak* a vonatok, az az ungvári személyvonat például, amelynek

reggel 7 óra 46 perckor kellett volna Nyíregyházára befutnia, csak délután négy órakor érkezett meg.

A hirtelen hideg és a hófúvás egyébként három áldozatot követelt. *Oltványi* Olga 66 éves nyugalmazott postamesternő patrohánai háza udvarán rosszul lett, összeesett és mire rátaláltak, betemette a hó. *Megfagyott. Kristyák* József nyirbélteki gazda az országúton fagyott meg. *Nyirbaktán* karácsony első napján megbicskáztak egy legényt, másnapra meghalt, mert nem akadt fuvaros, aki a több *mint húszkilométeres hófúvásos úton kórházba vitte volna.*

A „Limai deklaráció" az amerikai államok teljes együttműködését határozta el

Lima, december 26.

(A Magyar Távirati Iroda jelentése.) A pánamerikai értekezlet utolsó teljes ülését nagy ünnepélyességgel nyitották meg. Kimondották, hogy a legközelebbi értekezletet Bogotában tartják. Ezután egyhangú lelkesedéssel elfogadták az amerikai államok szolidaritásáról szóló nyilatkozást.

Nyilatkozatukban az amerikai államok a többi között a következőket jelentik ki:

1. A kontinentális szolidaritás megerősítését és arra irányuló akaratukat, hogy szolidaritásuk fenntartása érdekében együttműködnek:

2. Megerősítését annak az elhatározásuknak, hogy

védekeznek s helytállnak minden idegen beavatkozás vagy tevékenység ellen, amely feltétlen szuverénitásukat veszélyeztethetné;

3. Ha az amerikai köztársaságok akármelyikének békéjét, biztonságát vagy területi épségét bárminemű erőszakos cselekmény veszélyeztetné, akkor *a szolidaritást ténylegessé teszik és szuverén akaratuk összhangbahozatalával az érvényben lévő megállapodások alapján tanácskozást folytatnak egymással és igénybeveszik azokat az eszközöket, amelyeket a körülmények minden állam számára tanácsolni fognak.* Az államok — szuverénitásukból folyóan — önállóan cselekszenek.

4. Az amerikai köztársaságok külügyminiszterei, ha szükségesnek látják és ha bármelyikük kezdeményezi, valamelyik fővárosba összegyűlnek.

5. Ennek a nyilatkozatnak

»Limai deklaráció«

lesz az elnevezése.

Hull amerikai külügyminiszter felszólalva hangoztatta, hogy *a világnak újból a nemzetközi jog alapjára kell helyezkednie.*

Az értekezleten elfogadott határozat kimondja, hogy a kormányok elé a következő ajánlásokat terjeszti:

1. Megengedhetetlen, hogy valamely ország beavatkozzék bármely más ország belügyeibe.

2. *Minden nemzetközi veszélyt békés eszközökkel kell elintézni.*

3. *Nemzetközi téren sohasem szabad az erőszakhoz folyamodni.*

4. Az államok közötti kapcsolatoknak a fenti elvekhez kell igazodniok.

5. A nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségek tisztelete és hiv betartása elengedhetetlen előfeltétele a nemzetközi kapcsolatok helyes kialakulásának. Az ilyen kötelezettségeket csak kölcsönös megállapodások útján lehet megváltoztatni.

6. A különböző államok közötti békés együttműködésre van szükség, amelyet ki kell egészíteni *a szellemi javak kicserélésének,* mert csak ez segíti elő a kölcsönös megismerést és könnyíti meg a nemzetközi viszályok békés megoldását.

7. A gazdasági viszonyok helyreállítása hozzájárul a népek jólétének emeléséhez s ezzel megkönnyíti közöttük a béke fenntartását.

8. Nemzetközi együttműködés szükséges ahhoz, hogy a fenti elveket végre lehessen hajtani.

Győzelmesen nyomulnak előre a spanyol nemzeti csapatok

Burgos, december 26.

A nemzeti csapatok főhadiszállásának jelentése szerint a nemzetiek *a köztársaságiak arcvonalát áttörték és előrenyomulásuk meghaladta a 25 kilométert.* A nemzeti spanyol rádió december 25-i jelentése szerint a nemzetiek a katalóniai harctéren folytatva előrenyomulásukat, *húsz kilométert haladtak előre.*

Salamanca, december 26.

A főhadiszállás jelenti: A nemzetiek előrenyomulása a hétfői napon *elérte az átlagos 6 kilométer mélységet.* Az ellenség számos halottat vesztett. A nemzetiek foglyul ejtettek mintegy 2200 vörös spanyolt és rengeteg hadianyagot zsákmányoltak.

Párizs, december 26.

(Az Információ jelentése.) A spanyol köztársasági hadügyminisztérium hétfőn reggel kiadott harctéri jelentése *beismeri,* hogy a köztársasági csapatok a katalóniai front segrei szakaszán elkeseredett ellenállás után *kénytelenek voltak kiüríteni Almatret községet.* A köztársasági jelentés szerint a visszavonulás kizárólag annak tudható be, hogy az ellenséges oldalon túlerőben lévő

olasz önkéntesek harcoltak

a legmodernebb bombavető gépekkel, tűzérséggel és tankokkal. A trempi frontszakaszon — folytatja a hivatalos jelentés — a köztársasági csapatok visszaverték az ellenséges támadásokat. Az ellenség állítólag itt is külföldi

bombavető gépeket vetett harcba.

A köztársasági jelentés végül azt állítja, hogy egyes frontszakaszokon a köztársasági repülőflotta sikeres akciókat hajtott végre és bombázta az ellenség gyülekező helyeit.

Daladier afrikai útját kihívásnak tekinti Olaszország

— Folytatás a 3—4. oldalról. —

Róma, december 26.

Az olasz sajtó karácsonykor is vezetőhelyen foglalkozott az olasz-francia kérdéssel. A *Giornale d'Italia* megjegyzi, hogy

Daladier tervezett tuniszi útja katonai demonstráció,

amelyre Olaszország részéről semmiképpen sem adtak okot és amely itteni körökben *kihívásként hat.* Olaszország természetes jogára támaszkodik és

bízik hatalmában, amellyel jogát érvényesíteni fogja.

Ha megfelel a valóságnak az a hír, hogy a francia kormány válaszjegyzékében tudomásul veszi Olaszország közlését és azt mint a »Statusquohoz« való visszatérést értelmezi, ez esetben Olaszország az ilyen magyarázatot elfogadná.

A statusquohoz való visszatérés azonban feljogosítja Olaszországot, hogy 1. *Franciaországtól azt a gyarmati kompenzációt követelje, amelynek megoldását a londoni egyezményben vállalta, 2. a tuniszi olaszok igazságtalan helyzetével foglalkozzék, 3. olyan kérdéseket vessen fel és olyan megoldásokat követeljen, amelyek az 1935-ös egyezményen kívül állanak.*

— Bartók és Zathureczky karácsonyi hangversenye. Karácsony másodnapján a zene világának is külön ünnepe volt, mert megjelent a hangversenydobogón *Bartók* Béla lenyűgözően érdekes feje és megszólalt ujjai alatt a zongora, amely csak az ilyen kivételesen nagy varázslók érintésére tud *ennyit és ilyen szépségesen mondani.* Bartók kiváló társa volt ezen a matinén nagyszerű hegedűművészünk, *Zathureczky* Ede, akivel együtt adta elő a mester Mozart A-dur szonátáját és Brahms G-dur szonátáját. Bartók ezenkívül eljátszotta nyolc kisebb ópuszát. Leírhatatlan hatása volt a mester játékának. Mint mindig! Ez a halovány, komor, finom és zárkózott arc, ez a roppant homlok, amelyet az ősz haj foszforeszkáló fénnyel sugároz körül, *mint jelenség is rendkívüli és lenyűgöző. Mintha maga az európai szellemiség és maga az emberiség ülne jelképes alakban a zongora mellett.* Játéka pedig, melynek túlfinomult eszköze a csudálatosan átszellemült, majd viharzóan szenvedélyes zongorahang, *emberfölötti és emberentúli mondanivalókat közöl a hallgatóval. Zathuretzky* Ede gazdag tónusa, megnemesedett hegedűhangja, finom vonóvezetése, tökéletes melódiaformáló ereje és mondanivalóinak rendkívüli gazdagsága hasonlóképpen nagy élményt jelentett e karácsonyi zeneünnep hallgatóinak.

Nyilatkozat. Budapest, 1936 dec. 16. *A Reggel* 1934 április 9-i számában cikkeket közölt Chikán Béla pestszenterzsébeti polgármester évek óta húzódó fegyelmi ügyéről. Lapunk programját, hivatásunk legszebb hagyományait szolgáltuk, amikor a gyengébb pártjára állottunk és védelmére keltünk egy szociális téren eredményesen dolgozó férfiúnak, kinek egzisztenciája, hivatali tisztessége ellen évek óta folyó eljárások akkor az üldözés látszatát keltették. Minthogy időközben a megmeg újuló fegyelmi ügy jogerős ítélettel befejezést nyert, amelynek alapján Chikán újra elfoglalhatta polgármesteri székét és Pestszenterzsébet társadalmi békéje újra helyreállott és mert a fegyelmi tárgyalás folyamán egyes jelenségek és látszatok merőben más megvilágításba kerültek, kötelességünknek tartjuk, **hogy előző cikkeinkben kifejtett álláspontunk tendenciáját éppen úgy, mint a személyes élű kijelentéseit megfontolás tárgyává tegyük.** E megfontolások eredményeként önként kívánunk elégtételt szolgáltatni Erdélyi Lóránt alispán úrnak, annál őszintébb készséggel, mert publicisztikai működésünknek úgy ebben az ügyben, mint mindenkor és minden ügyben soha nem volt más célja, mint a közérdek hűséges és alázatos szolgálata: az oktalan személyeskedés, a személyes megbántás célzata mindig távol állott tőlünk. Fokozottan érvényesül ez a felfogásunk, amikor a közéletnek olyan puritán, nagyműveltségű, gerinces vezető egyéniségéről van szó, mint aminőnek Erdélyi Lóránt alispán urat ismerjük és elismerjük. Az alispán úrnak ezek a megyéje határain túl is köztudomású tulajdonságai kizárják annak feltételezését, hogy a Chikán-féle fegyelmi ügy elhúzása Erdélyi Lóránt alispán úr hivatali vagy egyéni eljárásának lett volna tudatos eredménye. Az a körülmény, hogy Pest vármegye alispánja minden tisztviselővel szemben azzal a kényes erkölcsi felfogással vizsgálja annak magán- és köztevékenységét, aminővel saját ténykedését irányítja, csak becsületére válik a pestmegyei önkormányzat első tisztviselőjének. Mindennek természetes következménye, hogy Erdélyi Lóránt alispán úr egyéniségét nem kívánjuk érinteni, az ő személyét nem volt szándékunkban sérteni, mélységesen sajnálnánk tehát, ha a Chikán-ügyben megjelent cikkeinknek egyes kitételei ilyen hamis látszatot keltettek volna. Minthogy pedig a fegyelmi tárgyalás irataiból megállapítható, hogy Helle László Pestszenterzsébet főjegyzője ezekben az ügyekben hivatalos tevékenységet fejtett ki, cikkeinknek vele kapcsolatos feltételezései is természetszerűleg megdőlnek. Farkasházy György. Lázár Miklós.

Házasságok az égben —
a legszebb nászutak
A Reggel Utazási Irodájába
kötttetnek
VI., Mussolini tér 1. Tel. 129-554, 129-55

Imrédy miniszterelnök
a magyarországi németség helyzetéről és a kisebbségi kormánybiztosság felállításáról

(A Reggel tudósítójától.) A *Pester Lloyd* karácsonyi száma *Imrédy* Béla miniszterelnök nyilatkozatát közli a kormány kisebbségi politikájáról azzal a megjegyzéssel, hogy *a német kisebbségre vonatkozó megállapítások a viszonyok által megkövetelt módosításokkal a többi kisebbségre — elsősorban a szlovákokra — is vonatkoznak.*

— Gróf *Csáky* István külügyminiszter ózdi beszédében — így hangzik többek között a miniszterelnök nyilatkozata — a magyar kormánynak azt az őszinte meggyőződését fejezte ki, hogy *az itt élő kisebbségek* — ha már ezt a nemzetközi joggyakorlatban elfogadott kifejezést használjuk — *nem érzik magukat kisebbségeknek, hanem az ezeréves magyar hazában megtalálták a szó legnemesebb értelmében vett otthonukat.*

A magyar állam szeretetteljesen bánik velük,

mégpedig nemcsak attól a belső meggyőződéstől vezérelve, amely *megtiltja a magyar nemzetnek, hogy oly sok idegen elnyomás elszenvedése után valaha is elnyomóvá váljék,* hanem azért is, mert német anyanyelvű polgártársaink, amiképp a történelem folyamán, úgy most is rá vannak utalva az őket körülvevő magyarságra és hogyha *Magyarország nemzeti céljai megegyeznek az ő törekvéseikkel, akkor másrészről az ő jólfelfogott érdekeik egyszersmind a magyarság érdekei is.* Ettől a felfogástól vezérelve

a trianoni Magyarország előző kormányai már tág teret adtak a németnyelvű tanításnak.

A kultuszminiszter úr megállapodott a felsőbb egyházi hatóságokkal abban, hogy *a magyarul és németül való tanítás elkülönítéséhez szükséges építkezéseket elvégezzék.* A magyar kormány ezt a kérdést a legnagyobb figyelemmel kezelte és kezeli, amiből következik, hogy *a megoldás az esetek 80—85 százalékában már megtörtént és a többi folyamatban van.*

Az elemi iskolai oktatás terén azt a tételt kívánjuk követni, hogy a németnyelvű gyermekek német iskolákba járjanak és gondoskodni fogunk arról, hogy ez már az óvodákban is érvényesüljön.

A németnyelvű lakosság által lakott községek népiskoláiban *a tanítók kivétel nélkül tudnak németül,* de azért a kormány évek óta külön tanfolyamokat rendez a tanítók számára, abból a célból, hogy *német nyelvtudásukat tökéletesítsék.* A kormány gyakorlati lépéseket tett *külön német tanítóképezdék felállítására.*

Behatóan foglalkozunk a német polgári iskolák és a német középiskolák kérdésével is.

és azzal, hogy *a német népesség számára a mezőgazdasági kiképzés szélesebb körben lehetővé váljék.* Az anyanyelv használata különösen fontos a kisebbségek részére a hatóságokkal, főleg a helyi hatóságokkal való érintkezésben. Erre vonatkozólag már intézkedik egy 1923-ban megjelent kormányrendelet és a mostani kormány minden szükséges intézkedést megtesz, hogy

a német népesség a helyi hatóságokkal való érintkezésben saját anyanyelvét használja.

Semmi sem akadályozza meg a hazai németséget abban, hogy templomaiban német prédikációt hallgasson és egyházi énekeit német nyelven énekelhesse, aminthogy gondunk van arra is, hogy a papság már a szemináriumokban megfelelő német kiképzésben részesüljön.

A lapalapítás és az egyesületi élet terén meleg megértést kívánunk tanusítani,

és annak sem látom akadályát, hogy a hazai németség a maga körében intézményei számára *gyüjtéseket* rendezzen. A tárgyilagos megfigyelő megállapíthatja, hogy *a magyar kormány a kisebbségi jogok érvényesítése terén fokról fokra előre halad, még pedig a saját elhatározásából s mindkét fél érdekében nem üres látszatmegoldásokra törekszik,* hanem új intézményeket hív életre és a régieket tovább fejleszti.

A miniszterelnök nagyjelentőségű nyilatkozata végén kijelentette, hogy

a kormány a kisebbségek kívánságainak megvalósítása érdekében külön kormánybiztosságot szándékoz'k felállítani.

Karácsony éjszakáján megmérgezte magát Szabó Irma dr. orvosnő, mert nem lehet többé magyar

(A Reggel tudósítójától.) Karácsony éjszakáján *keservesen vonítani kezdett a kutya* a Fecske-utca 38-as családi házban, *Kristóf* Endre banktisztviselő lakásában. Kristóf fölriadt, fölsrófolta a vilianylámpát és a következő pillanatban *a szomszéd ágyra meredt a szeme. Az ágyban*

halálsápadtan, mereven feküdt a felesége, Szabó Irma dr. orvosnő,

a férj a telefonhoz ugrott, kétségbeesetten hívta segítségül *Mózes* Sándor dr. orvost, majd a mentőket, akik néhány perc mulva már ott is álltak szerencsétlen kolléganőjük ágya körül. Hajnalodott, megvirradt karácsony ünnepe. És az orvosok csüggedten surrantak ki a házból.

Kolléganőjük már halott volt!

Az orvosok helyét a rendőrség emberei foglalták el, akik a jegyzőkönyvet írták: »Öngyilkosság... ciankáli...« Ők találták meg a búcsúlevelet is, amelyet barátnőjének írt *Szabó* Irma dr. »*Az új törvény miatt tettem. Jézus, akihez megyek, nem így akarta. Ha nem lehetek magyar, inkább meghalok.*« Karácsony reggelén, mialatt a Fecske-utcai földszintes házban szakadatlanul szólt a telefon, *A Reggel* munkatársának elmondták a rokonok, hogy a negyvenkétéves, vidámkedélyű asszony *boldogan élt és szorgalmasan dolgozott. Férje tiszta keresztény származású, ő maga már*

nagyon régen lett kereszténnyé.

A karácsony-estét férje és húga, *Szabó* Olga iparművésznő társaságában otthon töltötte, a karácsonyfa alatt.

Olaszország mindenre elkészült! — írja Gayda

Róma, december 25.

Virginio Gayda a Voce d'Italiában Daladier korzikai és tuniszi utazásának tervét *olaszellenes kihívásnak és háborús fenyegetésnek minősíti.* A lap az 1935. évi egyezménnyel kapcsolatban küldött olasz jegyzékre adott francia válasszal foglalkozva

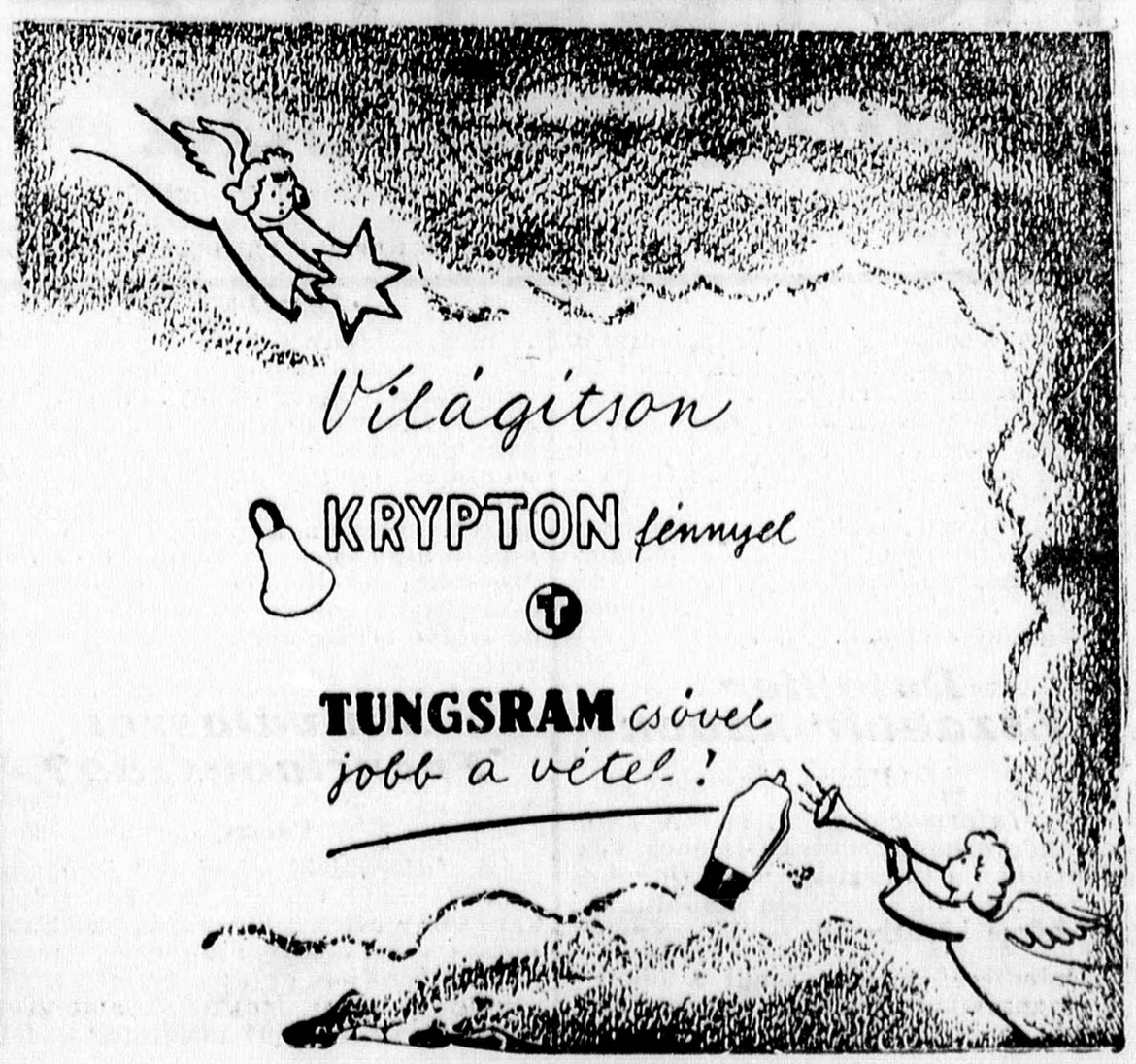

- A békés Svájc a nyugalom és szabadság országa Európa szívében.
- A valutarendelkezések következtében Svájc ma olcsó ország.
- Külföldi vendégek számára Svájc 30-tól 45%-ig terjedő kedvezményt és olcsóbb benzint nyujt.
- Minden valutáris korlátozás nélkül látogathat el Svájcba.
- A kitünő svájci szállodaipar minden árfokozaton a legjobb elhelyezkedést nyujtja.
- Svájc, magas hegységei révén, a leghóbiztosabb ország.
- A jólbevált egységes svájci síiskola gyorsan segit mindenkit a legjobb tudáshoz.
- Nemzetközi sportesemények, társadalmi ünnepségek tarka sorrendben követik egymást.
- Svájc vasúton, autón és repülőgépen minden oldalról gyorsan és kényelmesen elérhető.

Készségesen nyujtanak felvilágositást és adnak prospektusokat az utazási irodák és a Budapesten lévő Svájci Idegenforgalmi Központ.

AZ 1939. ÉV NAGY ESEMÉNYE A
SVÁJCI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS ZÜRICHBEN
MÁJUSTÓL OKTÓBER VÉGÉIG

IGAZOLVÁNY képek azonnal 3 darab rendelésnél
Párisi Foto Kolb
Párisi Nagy Áruház épületében
DARABJA 50 FILLÉR

MOZIK

Corso: A szerelem ügyvédje 1/26, 1/28, 1/210.

Forum: Nincsenek véletlenek 1/46, 1/28, 3/410.

Uránia: Az őserdő kéme 5. 1/48, 1/210

Belvárosi Bár
Eskü-út 5. Vezető: Medgyessy Mária.
Zene: Szabó Testvérek.

Rózsadomb Kafé-Restaurant (Keleti Károly ucca 9.)
Tánc, zene, vacsora!

Victoria Söröző
V., Berlini-tér 5
Minden este Tóth Böske énekel.
Lakatos Tóni és Misi muzsikál

Lánchíd-penzió
II., Pala-utca 11 a, a Lánchíd budai oldalán. Csendes úri magánház. Központi fűtés. Folyó hideg-melegvíz.

Gundel
GELLÉRT LIGET

Holub Söröző
Kossuth Lajos ucca 12

Gábé
büffet konyhája italai elismerten olcsók
Rákóczi út 41

DOMBAY PENZIÓ V., Zoltán-utca 16., I. em. Tel. 119-372. Tul. Domba Zoltán. Tökéletesen berendezett hideg-melegvizes, központifűtéses szobák. Elsőrendű konyha. Hosszabb tartózkodásnál árengedmény!

ASTHMASOK! CUKORBETEGEK!
ROZSADOMBI GYÓGYINTÉZET
diétás, klimatikus szanatórium II., Alsótörökvész út 4. Tel. 152-998. 11-es autobusz megálló. Penziós pausál-ellátás.

amazon estélyi Jó minden melltartó kivágott ruhához

Strapa-karóra P 4.90
Ébresztőóra ..... P 2.90
Aranylánc ..... P 9.90
TILLEMANN SEBESTYÉN
V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 12.
Telefon: 180-616

JÁRMAY-VILLA-PENZIÓ a 470 m magas SZÉCHENYI hegyen, egész évben nyitva. Központi fűtés! Rege-utca 1. Telefon 165-101.

Géperőre berendezett javítóműhely — Karbantartások — Irógép-kellékek
KOVÁCS ALADÁR IRÓGÉPVÁLLALATA
Budapest, VII, Nagyatádi Szabó-u. 46. T. 142-861
Irógépek olcsó beszerzési helye

NORMAFA PENZIÓ és VENDÉGLŐ Tul. Kovács János. Tel. 165-152 és 165-153.
Svábhegy legmagasabb subalpin luxusüdülője. Központi fűtés, hideg-melegvíz. Diéta. Vikendezés. Síterepek központja. Karácsonyra még néhány szoba kapható

Tokaji a borok királya, Fuchs-tokaji a koronája
Lerakat
TOKAJI MINTAPINCE
Telefon 181-274. FUCHS LÁSZLÓ
Budapest, V. Nádor-utca 5

Jogászok! Dr. Katona jogiszemináriuma IV, Irányi ucca 17 Telefon. Közismert, megbízható, legrégibb!

ING SPECIALISTA Schwarcz úridivat V, Szent István körút 8

SIDOL fém- és ablaktisztítószer.

IZÉ Európa legjobb rejtvényújsága Minden pénteken

Utazik? Keresse fel A REGGEL Utazási Irodáját, Budapest, VI., Mussolini tér 1. Tel.: 129-554.

Igyunk Rajna tokajit
Teréz-körút 1/c.

HOTEL RIO
családi szálloda
A város központjában. Központi fűtés, hidegmelegvíz, telefon lift, garázs olcsó ár. Ragyogó kényelem. VII., Kürt-u. 6. Pátria kávéház mögött

a következőket írja: Franciaország ismét a végsőkig akarja feszíteni fenyegető és kihívó engesztelhetetlenségét Olaszországgal szemben. *Olaszország, amint azt már ki is jelentette, mindenre elkészült.* Felveszi a harcot bármelyik arcvonalról érkező és bármilyen eszközöket alkalmazó támadással szemben. Gayda hangoztatja, hogy *Olaszország jogosan támaszt területi igényeket Franciaországgal szemben.*

Daladier Északafrikában

Párizs, december 26.

(Az Információ jelentése.) A francia közvélemény érdeklődésének központjában a tuniszi kérdés és *Daladier* miniszterelnök küszöbön álló tuniszi ellenőrző körútja áll.

Daladier Tuniszon kívül a többi északafrikai francia gyarmatra is ellátogat.

A párizsi lapok vezető helyen foglalkoznak a küszöbönálló tuniszi úttal és azzal a visszhanggal, amelyet Daladier tuniszi útjának híre az olasz sajtóban kiváltott. *Az olasz lapkommentárok egytől-egyig elítélő hangon írnak Daladier szándékáról,* amivel szemben a párizsi sajtó rámutat arra, hogy egy évvel ezelőtt *Mussolini* is ellenőrző utat tett az északafrikai olasz gyarmatokon, *sőt az izlám védnökének címét is felvette.*

Mit válaszol Franciaország?

Párizs, december 26.

(Az Információ jelentése.) Francois-Poncet római francia nagykövet még karácsony estéjén megkapta az államtanács utasításait arranézve, hogy *mit válaszoljon az egy héttel ezelőtt átnyujtott olasz jegyzékre,* amelyben Olaszország — mint ismeretes — felmondotta az 1935 január 6-iki olasz-francia egyezményt.

Az ünnepek miatt *Francois-Poncet még nem tudott érintkezésbe lépni az olasz kormánnyal s ezért a francia válasz szövegét sem hozták nyilvánosságra.* Az elterjedt hírek szerint Franciaország arra az álláspontra helyezkedik, hogy

gyarmati területeiből egy talpalatnyi földet sem engedhet át.

Az olasz—francia ellentétek kiegyenlítésére vonatkozóan Franciaország nem tesz semmiféle konkrét javaslatot, hanem *Olaszországra bízza, hogy jelölje meg, milyen alapon óhajtana tárgyalni a francia kormánnyal.*

„Független nemzet, szabad nép, fegyelmezett társadalom"

Eckhardt Tibor január 2-án újévi beszédet mond

A Magyar Tudósító jelenti: Eckhardt Tibor, a Független Kisgazdapárt vidéki lapjába karácsonyi cikket írt »*Búcsú 1938-tól*« címmel. A cikk annak megállapításával kezdődik, hogy a trianoni igazságtalanság egy jelentékeny részét sikerült megdönteni és hogy Magyarország, mely *a trianoni igazságtalanság elnémíthatatlan közjogi ellenzéke* volt, visszanyerte fegyverkezesi egyenjogúságát és ezzel becsületét a szabad népek sorában.

— *A független magyar külpolitika vitele* — folytatja *Eckhardt* cikke — *a jövőben nehezebb lesz, mint eddig volt, mert Németország a maga félelmetes erejével közvetlen szomszédunkká válván, az eddigi kisántánt nyomásnál sokkal erőteljesebb befolyást szerezhet a magyar élet irányítására, ha a nemzet elernyed és független és szabad életéhez szívós következetességgel nem ragaszkodik.* Meggyőződése, hogy

a minden ízében magyar külpolitikát, Magyarország barátságát a Németbirodalom irányában helyesebben szolgálja, mint a meghunyászkodás

és a Németbirodalom csak addig fog súlyt helyezni Magyarország barátságára, amíg önálló erőt, szabad akaratot, világosan körülhatárolt magyar nemzeti politikai célkitűzéseket tud a nemzet a maga életében érvényesíteni. Katonai, politikai, gazdasági és erkölcsi függetlenség az előfeltétele tehát a mindannyiunk által fenntartani és fejleszteni óhajtott magyar-német barátságnak.

A Németbirodalom minden jogos érdekét figyelembe kell venni, a magunk jogos kívánságairól lemondani azonban soha senki kedvéért nem szabad.

A belpolitikai kérdésekről szólva, hangoztatja *Eckhardt,* hogy a népi gondolat győzött ezen a téren is. Maga a reformpolitika körül megindult versengés azt jelenti, hogy az eddig elavult nagy kapitalista államszemléletet félre kell dobni és *az államvezetés központi gondolatává a népi érdekek szolgálatát kell állítani.* Uj földreform szükségességét hirdeti ma már a kormányzat is, eddigi nyilatkozatai azonban azt a meggyőződést keltik benne, hogy a kormány elhatározása még mindig bátortalan, tervezett intézkedései még mindig nem állanak arányban a helyzet követelményeivel. Az én meggyőződésem, — írja ennek során — melynek hangot adni nem fogom elmulasztani az, hogy

a földbirtok helyesebb megosztását jól csak akkor lehet elvégezni, ha a magyar nemzeti vagyon és jövedelem helyesebb megoszlásának egyik részleteként átfogó rendezés keretében vonatik be a földkérdés.

A földkérdés nem rendezhető elkülönözve, hanem csak a zsidókérdéssel együttesen. Az újesztendő meg fogja adni a magyar sorskérdésre, a földreformra vonatkozóan a választ. Aki ma még mindig azon töri fejét, hogy elodázza, vagy kijátssza a megoldást — így végződik a cikk — az *a forradalom malmára hajtja a vizet és épp olyan felelősséget vállal, mint az a kalandor, ki forradalomba szeretné kergetni a nemzetet. A földkérdést csak egy dolog állíthatja meg, mégpedig az, ha újból forradalmi irányzatok felé sodródik ez a nemzet.* Népi reformok alkotmányos eszközökkel: ez a független kisgazdapárt hitvallása és ennek a reformpolitikának három pillérre kell felépülni:

független nemzet, szabad nép, fegyelmezett társadalom.

Itt említjük meg, hogy a Független Kisgazdapárt január 2-án, hétfőn üdvözli *Eckhardt* Tibort, aki az újévi üdvözlésre *hosszabb, jelentőségteljes beszédben fog válaszolni.*

— **Az a nemes versony**, amely az egyes automárkák között megindult, a General Motors Opel kocsik javára dőlt el. Egészen kivételesek azok az előnyök, amelyeket az Opel márka vevőinek nyujt! Az Opel-kocsi szívének és lüdejének: a motornak, kivitele maga a technikai tökéletesség: áramvonalas, a nemes rajzu felépítmény mintaképe. Fürgeség, meglepő felgyorsulás, nagy sebesség, kitünő útfekvés, kellemes utazást biztositó synchron-rugózás, huzatmentes szellőzés, gazdaságos üzem, kiváló tartósság, s amellett aránylag olcsó ár főjellemvonásai a General Motors Opel kocsiknak. A budapesti új Opel javító- és service-műhelyben kivül, 21, az ország jelentősebb városaiban letesitett, korszerüen felszerelt, vidéki Opel-service állomás áll rendelkezésre.

Schulhoff Lajos, Nándor, Imre és **dr. Szücs Ede** fájdalomtól megtört szivvel jelenti, hogy szeretett édesanyjuk

özv. Schulhoff Ignácné

rövid szenvedés után, december 25-én, 84 éves korában elhúnyt. A megboldogultat gyászoljak menyei, unokái és rokonai.

Földi maradványait december 27-én déli 1 órakor a rákoskeresztúri temetőben levő családi sirboltban helyezzük örök nyugalomra.

A Pesti Izraelita Hitközség Elöljárósága mélységes gyásszal jelenti, hogy

dr. dombóvári Dombováry Géza

ügyvéd, tüzharcos, emléklapos százados, több hadiékitményes kitüntetés tulajdonosa, a Budapesti Ügyvédi Kamara könyvtárosa, a pesti izr. hitközség jogvédelmi munkájának önfeláldozó, lelkes harcosa,

a jognak, igazságnak, becsületnek és üldözött embertársai védelmének szentelt élete hatvanötödik évében, 1938 december 23-án Budapesten eltávozott az élők sorából.

A pesti izr. hitközség és a pesti chevra kadisa a Megboldogultat a maga halottjának tekinti és el nem múló kegyelettel fogja felekezete hűséges védőjének emlékét ápolni.

Temetése 1938 december 27-én, kedden délután fél három órakor lesz a Kerepesi-út mellett levő régi izraelita temető halottasházából, ahol méltóképpen el fogjuk búcsúztatni és onnan kísérjük végső pihenőhelyére, szülei mellé, hogy azoknak fiúi kegyelettel ápolt sírjában találja meg azt a csendes nyugodalmat, melyet életében nem tudott megtalálni.

Lebegjen áldás és béke emléke felett!

REQUIEMEN

IRTA: LÁZÁR MIKLÓS

Öregesen reszkető kézzel írott, gyászszegélyes levelet hozott a posta: engesztelő szentmise-áldozatra hívtak tizennyolc év óta porladó, egykor híres-nevezetes politikus lelkiüdvéért. A dermesztően hideg hajnalon vagy tizen topogunk a kis budai kápolna kockakövein. Az oltár előtt szinte elmosódik a ravatal a fekete kandeláberek imbolygó gyertyafényében... Babér és borszesz illata terjeng. Mindnyájan a nagy halott emlékét idézzük. Amíg a pap fekete casulában a mise évezredes latin igéit mondja, felrémlik az életteljes férfi, akiből sugárzott a határtalan munkaerő, a cselekvés kirobbanó vágya; két kökényfekete szeméből, mint fénynyaláb, úgy ömlött valamely geniális csalafintaság, mindent megfejtő értelem, a falusi gyermek naivitása és az élet zivataraiban, a politika lúgában áztatott lélek állandó készenléte védekezésre és támadásra. Olajbarna színe, fehérpettyes Lavallière-nyakkendője, tempós mozgása, hangjának hízelgő hajlékonysága (amellyel úgy játszott, mint a cigánykirály a hegedűjén), babonás lélekjelenléte, kimeríthetetlen jogi tudása, politikai tapasztalatainak kinesesháza, széles horizontokat felölelő műveltsége, olthatatlan tudásszomja, elnyűhetetlen idegzete, egészséges kedélye, hamiskás szeretetreméltósága, dacos és viharedzett önbizalma, paraszti igénytelensége, egyéniségének megejtő varázsa és minden poklokon át való elvhűsége történelmi szerepre predesztinálták, és mégis, halála után tizennyolc évvel már elmúlt a neve. Csak azok merengünk itt néhányan e hullámos pálya ködbeveszők emlékein, akiknek megadatott, hogy közelről gyönyörködhessünk a lángész szivárványjátékában.

Mily különös, divatjamúlt gyászoló gyülekezet!

Most hajt térdet az oltár előtt egy csonttá fogyott aggastyán nemesi öltözetben és tükörsimára fényesített csizmában, darutollas kucsmáját a hóna alá szorítja, őszbecsavarodott remek feje Rákóczi száz csatában attakozó kurucaira emlékeztet. Egyik színmagyar alföldi kerület követe volt a Sándor-utcai régi Házban. Köd előtte, köd utána. Az első pad szélén gémberedett ujjait tördeli egy Jókai-figura: sötét lebernyeg borítja alakját, amely elől nyitott és előtűnik kékre foszlott, állig gombolt szalonkabátja. Sárga arcát mintha elefántcsontból faragták volna; néhány szál fehér haját hátulról a homlokába fésüli. A háború első éveiben még gyakorta láttam a vén patricius üzletének cégtábláját: alapíttatott 1856-ban. A vállamra hetyke, cingár férfiú üt keményen. Petőfi elaggott »Bolond Istók«-ja! Olyan fehér a hajnali dértől és a szitáló hótól, mint egy cukorsüveg. A budai hegyvidékről kutyagolt két óra hosszat, amíg ideért a dicső hazafi ravatala elé. Engesztelhetetlen 48-as és költő, aki jónéhány kötetének minden poémáját Kossuth Lajosról írta. Zsinóros kiskabátja kigombolva, zuzmarás tömött bajusza alól szilvaízű párát lehel. Eszményi férfiszépség, eszeveszett szoknyavadász, nagy kópé volt negyven év előtt és szegény Krúdy sok-sok beszélyt írt dévajságairól. Szívtépően megkopott matrónák szipognak mögöttem, gyászszegélyes zsebkendőiket szorongatva...

Éneklik a Liberát, a pap csengő hangon adja a feloldozást. Némán mered felém a ravatal.

Megfejthetetlen titkok, mardosó miértek, önkínzó kérdőjelek végeláthatatlan processiója az elmúlt háromnegyed évszázad magyar politikai története...

Miért őrlődtek fel sisiphusi harcokban a nemzet politikai géniuszának legösztönösebb megszemélyesítői? Portyázó csetepaték és tiszavirágszerű győzelmek után, amelyeknek karácsonyi fényébe a csüggedés árnyai, örömébe az üröm keserű cseppjei vegyültek, mindig és mindig, újból és újból elbuktak a hősök és lehanyatlott a trikolor, mintha az lett volna rendeltetésük és végzetük, hogy pucéran, egy szál csorba karddal viaskodjanak talpig vasba öltözött behemót ellenfelekkel. Ez a magyar martirium jutott osztályrészéül Teleki Lászlónak, a két Andrássynak, Apponyi Albertnek, Beöthy Ákosnak, Grünwald Bélának, Mocsáry Lajosnak, idősebb Ugron Gábornak, Justh Gyulának, Bartha Miklósnak, Szederkényi Nándornak éppen úgy, mint Hadik Jánosnak, nagyatádi Szabó Istvánnak, Désy Zoltánnak, Gaal Gasztonnak, Griger Miklósnak és egy sereg névtelen hősnek, akik családi vagyonukat, magánéletük szent nyugodalmát, munkásságuk minden értékét feláldozták tiszta lelkiismeretük és hazafias meggyőződésük oltárán. Vállalták az üldözést, a kisebbítést, a gonosz látszatokat, a gyilkos vádak pergőtüzét, a társadalmi és közéleti érvényesülés kilátástalanságát, az örök sikertelenség testet és lelket őrlő keserűségét, a képviselőválasztások szörnyűséges megpróbáltatásait, a közhivatalokból való kiközösítést, a szégyenbélyeget, a hetediziglen való bosszút és mégis kitartottak halálos ágyukig.

Egy évszázadig az általános függetlenségi érzület revelációját tűzzel-vassal, acéllal-arannyal akadályozták meg. A nemzeti és népies törekvések tüze olykor magasra lobbant, hogy gyorsan hamvába hulljon és pernyévé váljon. A lelkiismeret hangját gyakorta elfojtotta a pénzcsörgés, a hatalommal cimborálás konjunktúrája, a cím- és ranglesés megkísértése. A nemzeti aspirációknak, a gazdasági igazságnak a kossuthista kisnemességen kívül alig volt más talaja, mint az Istenadta nép! Ha a nemzeti és népi politika a faluban nem talált együttérzésre, buzdításra, nyílt támogatásra: elalélt, sorvadásnak esett és reményvesztve, mint elárvult hősi halott családja, borult a magyarság jövőjének szomorú sírhalmára. A 80-as, 90-es és 900-as évek eseményei során hányszor láthatták legjobbjaink a haza földjét eszményeik ravatalának! És a sikertelenség, bukás, csatavesztés, diadalmenetek gúnykacaja meg nem ingatta őket. Hittek. Martírok tudtak lenni, de renegátok soha!

Gondolkozzatok, mily egetverő karrier, mily társadalmi és vagyoni siker várhatott volna a nemzeti és népi gondolat herosaira — a túlsó oldalon? Előfordult a 67-es alkotmányosság során, hogy egyikmásik messze kimagasló államférfiú meggyőződésének parancsszavára átugrott a Rhoduson, hogy a hatalom jelvényeivel felékesítve szolgálja hazáját és programját. Innen származtak azután olyan lelkiismereti konfliktusok, amelyeknek ólomgolyó, tragikus összeomlás, önként vállalt magányba temetkezés vetett véget. Mai életünk távlatából, a mai nemzedék gyakorlati eszejárásával meg sem érthető az Ő termopylei harcuk, éles kövekkel teliszórt és tüskés bozótokkal szegélyezett életútjuk, amelynek végén oly gyakorta nem az örökkévalóság aranypora, hanem a feledés durva göröngyei hullottak rájuk... A nemzet jövőjét azonban nem a jelen, nem a kortársak irányítják, hanem a porlandó nemzedékek. A temető kapuja a jövő diadalkapuja! Mily elmosódó lehellet a mi célunk, vágyunk, álmunk egy félszázad vagy egy évszázad halottainak céljaihoz, álmaihoz, vágyaihoz képest? Igaz, életük és pályájuk torzó maradt. De a múzeumokban nem állunk-e meg álmélkodó hódolattal a klaszszikus kor félbemaradt alkotásai előtt? Nem érinti-e meg lelkünket a mindenható nemtő szárnyalása egy tört vagy töredezett műremek láttán?

Lehajtott fővel, elborult szemmel, fájdalmas szívvel, de megbékélt lélekkel és rendületlen hittel búcsúztam atyai barátom, ifjúságom példaképének és egyetlen pártfogójának jelképes ravatalától.

Absolve Domine famulum tuum... szállt a rimánkodó hang az ég felé, mintha nemcsak az elköltözött nagy lélek feloldoztatásáért könyörögne, hanem — mindnyájunkért.

A „fehér karácsony" mérlege: kétezer szükségmunkás, 26 síbaleset, 4 utcai baleset

(A Reggel tudósítójától.) A fehér karácsony *kétezer embernek* hozta meg idén a legnagyobb ajándékot: a munkaalkalmat. A *Köztisztasági Hivatal* az ünnepek alatt munkába állított *ezer* saját alkalmazottján kívül

kétezer szükségmunkást

is, akik a hó eltakarításán dolgoznak. A gyalogos-lapátos munkásokon kívül *üzembe állítottak 16 motoros és 53 lovas hóekét.* A *Beszkárt* hókotrókocsijai is teljes számmal működnek. A budai hegyekben mindkét ünnepnapon ezerszámra jelentek meg a sielők. Itt a mentőknek akadt munkájuk, akik, mint minden évben, *idén is erősen felkészültek az esetleges balesetekhez.*

Kilenc mentőállomás

működik a budai hegyekben. A főállomást a *Normafa* menedékházban helyezték el. Úgylátszik, idén óvatosabbak voltak a sielők, mert

mindössze 26 esetben hívták a mentőket.

Négy súlyosabb sebesültet, *Tolnay* Miklós tisztviselőt és *Lőwy* Kató tisztviselőnőt agyrázkódással, *Arányi* Endre és *Berger* Miklós tisztviselőket láb-, illetve válltöréssel szállították kórházba. A síkos járda is több balesetet okozott. A *Fő-utcában* elcsúszott és agyrázkódást szenvedett *Beck* Józsefné 58 éves takarítónő. A *Soroksári-úton Bakos* Erzsébet háztartási alkalmazott csúszott el és sebesült meg. *Forgács* Éva virágkészítő (Kispest, Fecske-utca 24.) elesett a síkos járdán és balbokáját törte. *Kovács* János szabó (Kispest, Aulich-utca 9.) ugyancsak elesett a síkos járdán és balcombját törte.

A Belvárosi Színház
szenzációs sikerű
zenés újdonsága
Örökké?
Minden este, minden vasárnap és ünnepnap délután.
Szilveszter or két előadás
este ½8-kor és éjjel 11-kor.

Az Első Magyar Részvény-Serfőződe
PARACELSUS SÖR
csapolása megkezdődött:
Spolarich Zöldfa étterem és sörözője I., Krisztina-tér 9.
Szív s Sörözője VIII., József-körút 85.
Szondy Sörözője VI., Szondy-utca 10.
Ujházi György vendéglője X., Vaspálya-utca 8.
Váci utcai Sörözője IV., Váci-utca 38.
Varga István vendéglője VIII., Mária Terézia-tér 1.
A nagy tápértékű barna idénysör — amíg a készlet tart — palackokba lefejtve is kapható kávéházakban, vendéglőkben, fűszer- és csemegeüzletekben. Vidéken az összes raktárosoknál, minden jobb étteremben, kávéházban és csemegeüzletben.
Folytatólagos közlemény.

HIREK

Juhász Gyula kiadatlan verseiből

I.

SZIMPÓZION

LÁZÁR MIKLÓSNAK

Valahol lenni kell egy lakomának,
Hová hivatalos, kit idelenn
Halálba űzött az éhség, a bánat,
A reménytelen szerelem.

Valahol lenni kell egy palotának,
Hová bejáratos, kit idelenn
Minden örömből és fényből kizártak
S elhullt a rögös útfelen.

Valahol lenni kell egy orgonának,
Melyen majd egyszer befejezhetem
A dallamot, mely itt halálba bágyadt
S amely az életem nekem!

(1929 december 26)

— **A hideg fokozódik és tartós lesz, elvétve kisebb havazás...** A Meteorológiai Intézet jelenti hétfőn délben: *Franciaországban* kialakult leszálló légmozgás következtében *a havazás megszűnt, de a hideg egyre tart és hétfőn reggel ismét sok helyen mínusz 12 fokot mértek. Angliát* tengeri légtömegek árasztják el és így *a nagy hideg ott véget ért. Közép-Európában* még sokfelé volt havazás és a hőmérséklet mindenütt a fagypont alatt van. A hideg levegő, amely tegnap hazánkat elárasztotta, hétfőn reggelre már a Balkánt is hatalmába kerítette havazás és erős hőcsökkenés mellett. *Hazánkban a havazás országos és így a talajt mindenütt legalább 5 cm-es hótakaró borítja, néhol azonban a 20 cm-t is meghaladja a hó vastagsága. Hétfő reggelre a havazás a nyugati országrészen teljesen megszűnt és csak néhány déli és északkeleti megyében havazott.* Az élénk északi szél, amely néhol nagyobb hótorlaszokat hozott létre, hétfő reggelre már csak a nyugati megyékben volt meg. *A hőmérséklet vasárnap reggeltől egyre csökkent* és vasárnap napközben sehol sem emelkedett az olvadáspont fölé, hétfő *reggelre pedig mínusz 5, mínusz 10 fokos hőmérsékletet mértek, sőt Nagykőrösön és Túrkevén mínusz 11 fok volt.* A havazás különösen a hegyeken volt kiadós és így most már *minden hegyünkön nagymennyiségű hó áll a sportolók rendelkezésére.* Hóvastagságok hétfő reggel: *Budai hegyeken, Svábhegy* 18, *Jánoshegy* 16, *Hármashatárhegy* 16, a *Kerepesi sípályán* 22, a *Pilisben, Dobogókő* 32, *Nagyvillám* 18, *Nagyszénás* 26, a *Börzsönyben Kisinócon* 15, a *Mátrában, Kékestetőn* 50, *Galyatetőn* 40, a *Bükkben, Lillafüredi palotaszállónál* 12, *Bánkúton 50, a soproni hegyekben, Brennbergbányánál* 24, a *Bakonyban, Farkasgyepű* 16, *Zircen* 15, a *Mecsekben, Misinatetőn* 16 cm *igen jó porhó.* A Balaton jégvastagsága 8—10 cm. Budapesten hétfő délben a hőmérséklet *mínusz 4 Celsius-fok.* Várható időjárás a következő 24 órára: *Az élénk északi szél a nyugati megyékben is gyengül. A felhőzet csökken. Már csak néhány helyen lesz kisebb havazás. A hideg fokozódik és tartós lesz.*

— **Kettős gázolás az Andrássy-út és a Nagymező-utca sarkán.** *Haltenberger* Gyula gépészmérnök karácsony éjjelén *az Andrássy-út és Nagymező-utca sarkán elütötte Simon Sándorné és Hauer Mária gyárimunkásnőket. A balesetet a síkos úttest okozta.* Simonnét a mentők a Rókusba szállították, Hauer Máriának nem történt komolyabb baja. A rendőrség a gázolások ügyében vizsgálatot indított.

Kabaré, tánc, cigányzene, jazzband, vidámság, olcsó árak
Szilveszter a METROPOLE-ban

— **Mihalovics Zsigmondot házi főpapjává, Molnár Frigyest pápai kamarássá nevezte ki a Szentatya.** A Karácsony méltó ajándékot hozott a magyar katolikus papság egyik kimagasló személyiségének, *Mihalovics* Zsigmond tb. kanonoknak, az Actio Catholica országos igazgatójának, aki az Eucharisztikus Kongresszus gyönyörű rendezésében nagy érdemeket szerzett: *Pius pápa házi főpapjává nevezte ki.* Ugyancsak magas kitüntetés érte *Molnár* Frigyes hittanárt, a Karitász főtitkárát, akinek a Szentatya a *pápai kamarási címet adományozta.*

— **Betörtek Tomcsányi professzor villájába.** Vasárnap éjszaka betörők jártak *Tomcsányi* Móric egyetemi tanár *Tárogató-út 14.* alatti villájában. A betörők feltörték a villa ajtaját és *a lakásból több értékes tárgyat magukkal vittek.*

Fölakasztotta magát egy 87 éves gyárigazgató

(A Reggel tudósítójától.) Megrendítő öngyilkosság történt szombaton este a *Váralja-utca 8.* számú ház egyik lakásában. *Tüski József 87 éves üveggyári igazgató felakasztotta magát és meghalt. Tüski* együtt töltötte a szentestét családjával, azután átment a másik szobába és mialatt családtagjai még együtt ültek a karácsonyfa mellett, *az ajtókilincsre felakasztotta magát.* A tragikus sorsú öreg úr, akin segíteni már nem lehetett, *búcsúlevelet nem hagyott hátra.*

— **Elütötte a vonat.** Karácsony másodnapján reggel a rákosi pályaudvaron *Antoni* Ilona tanuló a vasúti sínek között futott és *a hatvani személyvonat elütötte.* A mentők *súlyos agyrázkódással* a Szent István-kórházba szállították.

Temessy altábornagyot lelkesen ünnepelték Komáromban. *Komáromból* jelentik: Miután a katonai közigazgatás befejezte munkáját, vitéz *Temessy* Milán altábornagy, vegyesdandárparancsnok tiszteletére társasvacsorát rendeztek. *Fülöp* polgármester Komárom város hálaját tolmácsolta. *Bartal* Iván főispán üdvözlő szavai után *Temessy* altábornagy közvetlen szavakkal búcsúzott el a komáromiaktól. A polgári közigazgatás életbeléptével Komárom vármegye tisztviselői is elfoglalták hivatalukat. A vármegye tisztviselői testületileg tisztelegtek az alispán előtt és *Bartal* Iván főispán jelenlétében letették a hivatalos esküt. *Reviczky* István alispán üdvözölte a főispánt, aki válaszában arra kérte a tisztviselői kart, hogy *a háza és a nemzet érdekében munkálkodjék s legelső sorban a kisemberek ügyét tartsa szeme előtt.*

— **Egy tanársegéd autója a Soroksári-úton elütötte az őrszemes rendőrt.** *Mády* György műegyetemi tanársegéd vasárnap délben a Soroksári-út 60. előtt *elütötte az úttesten áthaladó Kecskés Sándor őrszemes rendőrt.* A kocsi a síkos úttesten megfarolt és hátsó része ütötte el a rendőrt, akit a mentők az 1. honvédkórházba szállítottak.

— **Svájc az 1938/39. évi téli idény előtt.** A világ legszebb sport-paradicsomának kapui tárva vannak! A svájci télisport-központok annyi lehetőséget nyujtanak, hogy azok alig kimeríthetők. A hegyivasutak, siliftek, alpesi postajáratok carjai a különféle, leszállított áru bérletekkel a sportolók rendelkezésére állanak. Az újonnan bevezetett szabadválasztású szálláshely-üdülés-nél a szállodai árak, dacára a leértékelésnek, nem drágultak: a közlekedési vállalatok a hatnapos tartózkodásnál nyujtott 30—45%-os kedvezményeket továbbra is fenntartják.

— **A célszerű reklám eszközeit** ismerteti a Reklámélet, Balogh Sándor folyóirata.

— **Imrédy Béláné avatja fel Kiskunhalas uj tüdőbeteggondozó intézetét.** *Kiskunhalas* Szent István Királyról elnevezett Tüdőbeteggondozó intézetét vitéz *Imrédy* Béláné, a miniszterelnök felesége ünnepélyes keretek között avatja fel e hó 30-án. Az ünnepi beszédet *Johan* államtitkár mondja.

— **Halálozás.** Ecsedi *Csapó* Ferenc királyi ítélőtáblai tanácselnök Budapesten meghalt. Temetése kedden d. u. 3-kor lesz a Farkasréti temető halottasházából.

— **Művészi síremlékek Eichbaum-nál, V., Rudolf-tér 3.**

— **Meggyulladt egy cigarettázó színésznő — hálóinge.** Különös baleset történt vasárnap éjjel az *Aradi-utca 86.* számú bérház egyik lakásán, ahol *Szántó* Erzsi színésznő *álmából arra ébredt, hogy hálóinge tüzet fogott.* Mire hozzátartozói a szobába siettek, a színésznő *súlyos égési sebeket* szenvedett, úgyhogy a mentőknek kellett szanatóriumba szállítani. A balesetet az okozta, hogy *Szántó Erzsébet elfelejtette eloltani a cigarettáját és a cigaretta parazsa gyujtotta meg a hálóinget.*

— **Összeszurkálták egy fiatal fodrászt.** A Kálvária-tér 22. előtt Karácsonyra virradó éjjel *Tánczos* András 27 éves fodrászt *ismeretlen férfiak megtámadták és háromszor oldalba szúrták.* A támadók elmenekültek, Tánczost a mentők a Rókusba szállították.

— **Elfogták a Gubacsi-úti halálos szurkálás tettesét.** A Gubacsi-út és Illatos-út sarkán néhány nap előtt *Szotkó* István asztalossegédet megtámadta egy férfi, *kétszer hasbaszúrta* és utána elmenekült. Szotkót a mentők *súlyos állapotban* szállították a Szent István-kórházba, ahol *december 25-én, Karácsony napján meghalt.* A rendőri nyomozás során megállapitást nyert, hogy *Szotkót réai haragosa, Vári Tibor 20 éves villanyszerelősegéd szúrta meg.* Előállították a főkapitányságra, ahol halált okozó súlyos testisértés címén *előzetes letartóztatásba került.*

— **Házasság.** Sógner Magda Kecskemét és Fodor István Ózd házasságot kötöttek. — Holy Emmi és Bruder István jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.) — Reckt Márta (Budapest) és dr. Melinda László (Nagykároly) házasságot kötöttek. — Szigeti Miklós (Budapest), Glück Erzsébet (Budapest—Tiszaroff) jegyesek.

— **Tüdőspecialista orvosok kongresszusa Balatonkenesén.** A Magyar Tüdőbeteggondozó és Gyógyintézeti Orvosok Egyesülete *Johan* államtitkár elnöklésével január 6-án, 7-én és 8-án kongresszust tart a balatonkenesei fővárosi üdülőben. Naponta *öt-hat előadást* tartanak az ország legnevesebb tüdőorvosai, utána *vita* következik, amelyen *öt-ötperces* hozzászólásokkal részt vehet minden jelenlevő orvos.

— **Nyilatkozat.** Igen tisztelt Szerkesztő Úr! *A Reggel* legutóbbi számában közlemény jelent meg arról, hogy gróf Festetics Ernő ellen a KMAC-ban két kizárási indítványt tettek. Gróf *Festetics* Ernő nevében kijelentem, hogy **ez a közlemény a** valóságnak nem felel meg, mert ellene semmiféle kizárási indítvány nem tétetett. Kiváló tisztelettel: *Báró Collas Tibor dr.* ügyvéd. Meggyőződtünk arról, hogy gróf Festetics Ernő ellen kizárási indítvány nem történt.

— **Értesítem** barátaimat, ismerőseimet és a nagyközönséget, hogy esténként az *Ostende* kávéházban énekelek. — Orbán Sándor.

— **Kitüntetés.** A lengyel köztársaság elnöke, bodonyi Kajtár Jenőnek, az Országos Magyar—Lengyel Diákszövetség elnökének érdemei elismeréséül a Polonia Restituta Rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Boldog újévet szerez szeretteinek, ha jövőjükről** életbiztosítás útján gondoskodik!

— **A pápa magánkápolnájában. Pacelli bíboros a Vatikánban misézett karácsonykor.** *Vatikánvárosból* jelentik: *A pápa, bár kifárasztotta karácsony estéjén mondott beszéde, magánkápolnájában misét mondott karácsony napján.* A Vatikánban *Pacelli* bíboros mondott főpapi misét, amelyen hatalmas tömeg vett részt.

A Reggel olvasta...

Szitnyai Zoltán: Hodinai Hodinák

Nem utánoz senkit ez a maga után járó író. És mégis: nagy elődök és nagy példaképek jutnak az eszünkbe, mikor ezt a meggyőző egyszerűséggel, tiszta művészi eszközökkel, a betű becsületében vetett hittel írott új regényét olvassuk. *Balzac*ra gondolunk, mert őrá emlékeztet *Szitnyai* Zoltán, mikor egy kisváros életét, problémáit, szövevényes idegrendszerét és felejthetetlenül *élő* alakjait elénk vetíti. De *Flaubertre* is kell gondolnunk, mikor ezt a leszűrt, minden salaktól megtisztult, egyszerűségében monumentális irásmódot élvezzük. Végül pedig a legízesebb magyar íróra, *Mikszáth* Kálmánra gondolunk: arra, aki egy-egy szavával tájak színét és életét tudta fölidézni. A Felvidék él, lélegzik ebben a mikrokozmoszban, amelyet Szitnyai Zoltán regénye, mint egyetlen vízcseppet tesz az olvasó nagyítóüvege alá. Magyarok és szlovákok sorsa és élete, egymásrautaltsága és végzete él megkapó közvetlenséggel e betűkben. Nincs abban semmi nagyképűség, semmi álpátosz és semmi pártos politizálás, ahogyan Szitnyai mindezt nézi, érzi, hogy velünk is láttassa és velünk is éreztesse. *Nagyszerű író megrázó és emberien meggyőző műve, amelynek minden betűjéből emberszeretet, frázismentes hazafiság és az irott szó becsülete beszél.*

— **Deák rendőrtanácsos autója összeütközött az 5-ös autobusszal.** *Vasárnap délelőtt az Olasz-fasor 27.* számú ház előtt az 5-ös autobusz, amelyet *Kraszna* Ferenc sofőr vezetett, összeütközött *Deák* Andor rendőrtanácsos *AH 444-es* számú autójával. *Az összeütközés következtében Deák Andor rendőrtanácsos a szélvédő üvegnek esett és arcán, valamint karján könnyebb sérüléseket szenvedett.* A mentők az *Uj Szent János* kórházba szállították.

— **»Magyar a magyarért!«** Munkácson a mozgalom 4000 pengőt gyüjtött, karácsonyra pedig az anyaországból *10.000 pengőt kapott és 1500 karácsonyi csomagot osztott ki.* A szegény gyerekek *5000 karácsonyi cukorkazacskót kaptak.* Egyébként *Munkács* a munkanélküliség enyhítésére már második hete, *állami támogatással közmunkákat folytat. Jelenleg 200 munkás áll munkában, a jövő héten újabb 100 munkás jut munkához.* A város *R. Vozár* Aladár képviselő útján a kormányhoz fordult, és 1939. évi közmunkák sürgős előkészítését kérte. A »Magyar a magyarért« mozgalom *losonci* irodája a bevonulás óta *négyszer osztott ki élelmiszercsomagokat* a rászorulóknak. A kiosztások során karácsonyig kiadott összesen *9821 élelmiszercsomagot 26.000 pengő értékben* s ezenkívül a különösen nehéz helyzetben lévőket kisebb-nagyobb pénzadományokkal segítette.

— **263 halálos baleset történt karácsonykor Newyorkban.** *Newyorkból* jelentik: Newyorkban a karácsony napján *263 halálos baleset történt, amelyeknek nagy részét gépjárművek idézték elő.*

— **Az év utolsó napjaiban** az Elektromos Művek Honvéd utca 22 bemutatójában délutáni főzőbemutatót szerdán ötkor, délelőtti főzőgyakorlatait csütörtökön, pénteken ½10 kezdettel tartanak. A villamos háztartási készülékek ismertetése során foszlóskalács, képviselőfánk, hal-, húsételek készítését mutatják be.

— **Meghitt családi otthonban** a karácsonyfa alatt szól a rádió. Távoli országok ünnepi hangulatát varázsolja elénk. Mennyi örömet, mennyi meglepetést jelent egy jó rádió. Az Orion rádiók minden típusa azt nyujtja, amit várunk a ma rádiójától és a legértékesebb karácsonyi ajándék az egész család számára.

Szilveszterre szmóking-öltöny P 140.-
BLUM és Testvére angol úriszabóság, Váci-utca 33. Piarista-palota.

ÚJÉVRE ajándékul BUNDÁT, RÓKÁT
SCHMIDEG-től IV., Párisi-u. 3

Bridgéhez speciális Bridge szemüveget!
Díjtalanul bemutatja Veres, V., Vörösmarty tér 6.

Az ukrán kérdőjel

Ritkán üt fel manapság az ember külföldi lapot, anélkül, hogy egy vagy más formában ne találkoznék a kérdéssel: *Mi lesz Ukrajnával? Megmarad-e a Szovjetúnió kötelékében vagy tavasszal megindúló események új sorsot szabnak e sokat hányatott népnek.* Ukrán ember több mint negyvenmillió él a Kárpátok és a Don között, a Pripjet mocsár déli szélétől a Fekete tengerig és a Kaukázusig.

Zárt tömbben élnek a nagy terület közepén s a keleti és délkeleti szélen erős többségben: *hatmillió ukrán és kisorosz lakik lengyel területen, egymillió* körül Bukovinában és Besszarábiában, s 32—33 millió Szovjet-Ukrajnában. Kedves, vidám, csinos emberfajta az ukrán,

sok benne a turáni vér, pusztai, lovas ősök öröksége,

táncos és énekes kedvű, bátor és nyughatatlan, de dolgos és szívós, nem főhajtó és engedelmes, mint a nagyorosz. De nemcsak maga a nép értékes, még inkább a föld, amelyen él, nemcsak azért, mert a népsűrűség ritka, s így sokmillió telepesnek jut még benne hely, hanem mert Európa egyik leggazdagabb része.

Egyetlen összefüggő nagy területen *együtt van itt kitűnő televény föld, az orosz csernozomj, a búzatermő fekete talaj, a legjobb szén, kitűnő vas és mangán, Európa legnagyobb villanyerőtelepe és igen közeli tengeri kikötő.* Az ukrán föld szolgáltatja az orosz *búzatermés 90 s a gabonatermés 50 százalékát, az orosz széntermelés 80, s európai orosz vasérctermelés 60 százalékát. Innen kerül ki az oroszok mangántermelésének 90 százaléka s Odesszán, Rosztovon és Taganrogon át exportálják az orosz gabonakivitel 90 százalékát is.*

Aki Ukrajna ura, az ura Közép-oroszországnak,

amely az ukrán területtel együtt elvesztené erőforrásainak javát s a távoli Szibériából volna kénytelen nyersanyagot szállítani.

Aki Ukrajna ura, az uralkodik a Krimben és a feketetengeri kikötőkön, az ura lesz előbb-utóbb a kaukázusi és az urali kőolajforrásoknak s egy kézlendítéssel,

egyetlen repülőtámadással megakadályozhatja Oroszország kőolaj- és benzinkivitelét.

Ukrajna elvesztése különösen a balti kikötők egyidejű blokádjával *visszavetné Oroszországot a Nagy Péter előtti szárazföldi megkötöttség korszakába s*

egy csapásra megbénítaná a vörös birodalmat, kikapcsolná az európai politikából, amelyben Nagy Péter előtt nem volt része

s rendkívül meggyengítené a Távol Keleten is. Ezért, de az okból is legérzékenyebb része, valósággal Achilles sarka az ukrán síkság az agyaglábon álló bolseviki államnak, mert *a Dnjeprosztroj, a Dnjepr zuhatagai fölé épült óriási villamosmű, a donkrivorogi bányavidék a keleti Lengyelországból vagy Besszarábiából indított repülőtámadás ellen alig védhetők meg, már pedig e fontos erőforrások megsemmisítése felére csökkentené az orosz katonai erőt.*

Kiss Dezső

Hóhegyek és éhező falvak Angliában

London, december 26.

(Az Információ jelentése.) Angliának az idén olyan fehér karácsonya volt, amilyenre már évek óta nem volt példa. Mindkét ünnepen állandóan havazott s *egyes országrészekben valóságos közlekedési és élelmezési katasztrófát idézett elő a hó.* A kenti grófság keleti részében

több község teljesen el van zárva a külvilágtól,

mert három napja úgy a vasútvonalakat, mint az országutakat betemette a hó. *Dover környékén néhány parti falu szintén nem tud érintkezni a külvilággal. Ezekben a falvakban a gáz- és vízszolgáltatás is megszűnt a havazás miatt s nem lehet élelmiszert sem küldeni a behavazott községek lakóinak.*

A Margareth-öböl üdülőhelyei, ahol karácsonykor meglehetősen nagy volt a forgalom, a második ünnepen már olyan nagy volt az élelmiszerhiány, hogy a vendégek egyrészét mentőcsónakokkal próbálták Doverbe vinni, ami azonban a viharos idő miatt szintén nem sikerült. Helyenként a hó olyan magasan fekszik, hogy

még a távíróoszlopok teteje sem látszik ki.

Magában Londonban mindkét ünnepnapon *szintén szünet nélkül esett a hó.* Hétfőn este olvadás állott be.

— **Hirtelen meghalt egy pesti színész.** Váratlanul elhunyt vasárnap este *Dán* Endre budapesti színész. *Dán*, aki a Hajdu-utca 3. számú házban lakott, látogatóba indult a Dessewffy-utca 24. számú házban lakó egyik ismerőséhez. *Amikor a kapu alatt becsengetett a házmesterlakásba, hogy felvitesse magát lifttel az emeletre, hirtelen szívéhez kapott és összeesett.* A házbeliek azonnal értesítették a közelben posztoló rendőrt, aki kihívta a mentőket, de Dán Endrén már nem lehetett segíteni, *időközben meghalt.*

— **Súlyos autószerencsétlenség az Orczy-úton.** Hétfőn délelőtt *Heim* József szabómester három ismerősét autókirándulásra hívta meg. Alig indult el autójával, amikor a *Kőbányai-út* és *Orczy-út* sarkán összeütközött egy villamossal. Három utasa, *Józan* Julia háztartásbeli, *Berkovics* Ferenc és *Piszner* József szabósegédek *súlyosan* megsebesültek. Mindhármukat a *Rókus*-kórházba szállították a mentők.

— **Izgalmas életmentés a zajló Dunán.** *Rappaport Péter magántisztviselő* vasárnap éjjel 12 órakor a *Dunába* ugrott. A parton horgonyzó rendőri motorcsónak őrszeme észrevette az öngyilkosságot és *motorcsónakjával a zajló jégtáblák között az öngyilkos megmentésére indult.* Hosszas küzdelem után sikerült *Rappaport* Pétert kimenteni és a mentők a Rókus-kórházba szállították.

— **Kifosztotta házlasszonya lakását egy albérlőnő.** Vasárnap feljelentést tett a rendőrségen *Somodi* Irén magánzónő, hogy *Szív-utca nyolc* számú házban lévő lakásáról simeretlen tettesek *1000 pengő értékű holmit elloptak.* Mielőtt a rendőri nyomozás megindulhatott volna, jelentkezett a tettes: *Bölöni* Róza, *Somodi* Irén albérlőnője, aki elmondotta, hogy *egyik férfiismerőse rábeszélésére* fosztotta ki a háziasszony szekrényeit. *Bölöni* Róza ellen az eljárás megindult.

— **Jugoszláviát nagykövet képviseli Romániában.** *Belgrádból* jelentik: *Pál* kormányzóherceg határozatával a bukaresti jugoszláv követséget *nagykövetségi rangra* emelték.

— **Elcsúsztak a sikos járdán.** Forgács Éva virágkészítő (Kispest, Fecske-utca 24.) elesett a sikos járdán és bal bokáját törte. — Kovács János szabó (Kispest, Aulich-utca 9.) ugyancsak elesett a sikos járdán és bal combját törte.

A munkanélküliek karácsonykor tüntetést rendeztek Londonban

London, december 26.

(Az Információ jelentése.) Karácsony első napján ismét tüntettek a munkanélküliek Londonban. *Több mint száz munkanélküli vonult fel* a munkanélkülieket segélyező bizottság elnökének, *Rushcliffe* lordnak a háza elé és *szavalókórusban követelte, hogy bocsássák a lord elé.* A munkanélküliek sorában hatalmas táblákat vittek a következő felírással: *»Vagy munkát, vagy kenyeret«.* A tüntetők több mint egy óra hosszat kiáltozták jelszavaikat a lord háza előtt, míg végre *rendőri beavatkozás nélkül szétoszlottak.*

— **Halászlegények mentettek ki a Dunából egy öngyilkost.** Vasárnap délután az újpesti *összekötő hídról* a *Dunába* ugrott *Rámer* János 38 éves lakatos. Az öngyilkosságot *Illik* halászmester közelben tartózkodó két halászlegénye vette észre és siettek csónakukkal a Duna *jégtáblái között fel-felbukkanó ember segítségére.* Hosszú küzdelem után sikerült kimenteni a Dunából *Rámer* Jánost, akit *súlyos állapotban* szállítottak a mentők a *Károlyi*-kórházba.

— **»Az a huncut kéményseprő«.** Csillogószemű gyerekek és izgatott mamák ültek vasárnap délelőtt az Andrássy Színház nézőterén. A színpadon *Komor* Gyula és *Stephanidesz* Károly gyermekoperettjét játszották. Talán még sohasem kapcsolódott így egybe a színpad és a nézőtér, mint *»Az a huncut kéményseprő«* előadásán. A nagyérdemű és kiskorú közönség ugyanis nem *nagyon takargatta véleményét* és ha nem volt megelégedve az előadás menetével, vagy valamelyik szereplővel, *akkor nagyobb zaj volt a nézőtéren, mint a színpadon.* Mivel pedig a gyerekek a legszigorúbb kritikusok, — hát *egyre hallatszottak a méltatlankodó gyerekhangok. Sarkadi* Aladár, a gyerekek kedvence, osztatlan sikert aratott.

KIS NOTESZ

1.

Karácsony napján az a hír látott napvilágot, hogy *Harsányi* Zsolt, aki két hónapja részt vesz a Vígszínház igazgatásában, ettől az állásától megválik. Megkérdeztük Harsányi Zsoltot, aki a következőket válaszolta:

— *A hír nem felel meg a valóságnak.* Mióta a Vígszínház vezetésének munkájában részt veszek, semmi olyan ok nem merült fel, amely arra késztetne, hogy egy vállalt és nekem kedves munkát abbahagyjak. *Én tehát tovább is a Vígszínház egyik igazgatója maradok.*

*

Feltűnést keltettek a Smart parfüméria által karácsonykor forgalomba hozott Count Bompiani kozmetikai készítmények.

2.

Az idény kétségtelenül *legkiemelkedőbb eseménye* az a fényes estély volt, amelyet *Darányi Béla és felesége* e hó 21-én adtak Izsó-utcai villájukban *Ciano gróf olasz külügyminiszter tiszteletére.* Az estélyen megjelentek Ciano gróf egész kíséretével, De Vinci gróf budapesti olasz követ feleségével és az olasz követség egész tisztikarával, Imrédy miniszterelnök és a felesége, Darányi Kálmán és a felesége, báró Vay László és a felesége, bárciházi Bárczy István, herceg Liechtenstein Jánosné, gróf Teleki Gyula, Géza és József feleségeikkel, Garret G. Ackerson és William V. Shot amerikai követségi tanácsosok feleségeikkel, Horthy István, ifj. Horthy Miklós, gróf Bethlen Istvánné, báró Prónay György és felesége, báró Apor Gábor, Máriássy Zoltán, Wenckheim Antalné, Erdődy Fanny, Pálffy-Daun Józsefné, Ambró István és felesége, Pálffy-Apponyi Julia és sokan mások. Az előkelő társaság a kora reggeli órákig a legvidámabb hangulatban maradt együtt Pertis Pali és zenekarának muzsikája mellett.

*

1939-ben is szerencsét hoz a kipróbált »Arkanzas« szerencsefillér.

*

A legszebb orchidea és cyklamen színű szájrouge-okat Bompiani készíti. Kaphatók a Smart parfümériában (V., Bécsi tók a Smart parfümériában (V., Bécsi-u. 9.)

3.

A *»Berliner Tageblatt«*, a weimari Németországnak egykor vezető lapja berlini jelentés szerint anyagi okokból *január elsejétől megszűnik és egybeolvad a »Deutsche Allgemeine Zeitung«-gal.*

*

Egy »Arkanzas-Prezent« a legszebb újévi jókívánság... (Váci-utca 20.)

*

Sputz szalonban: Kígyó-utca 2. az egyes darabok olcsó árusítása megkezdődött.

Boldog újévet kíván

igen tiszteli vevőinek és jóbarátainak és ismerőseinek

ADLER BERTALAN

fonáinagykereskedő, Budapest, IV., Károly körút 4. szám

Ragyogó műsoros Szilveszter-est!

a NEGRESCO-ban és a PRINCE OF WALES BAR-ban

FELLEGI TERI | ELISE SELJÁN | SZABÓ ICA

Tánc reggel 8-ig Zene

ALÁCS BAND

SZÁSZ ILA | CSEH ILA | FERENCI TRIÓ

4.

Dombováry Géza ügyvéd, akinek megrendítő öngyilkosságáról megemlékeztek a napilapok, régi pesti patrícius-család sarja volt. A nagyapja, Schulhof Géza, mint *orvosnövendék a somogyi honvédzászlóalj felesere volt a 48—49-es szabadságharcokban*, atyja Schulhof Géza ügyvéd és nagynevű magánjogász (aki a »dombovári« nemesi előnevet kapta). *A Vilmos császár-út és Hajnal-utca sarkán volt a házuk, ahol három nemzedék tábláját őrizte a kapubejárat: az orvos-nagyapáét, az ügyvéd-apáét és a most 65 éves korában öngyilkosét.* Dombováry Gézának jogtudományi művei tették a nevét ismertté. *»Fenyítő eljárás és büntetőrendszer Pest megyében a XIX. század első felében«* című tanulmányában önálló levéltári kutatások alapján kimutatta, hogy *48 előtt a régi magyar fenyítő jogot mily humánus szellem hatotta át.* Hasonló tendenciával írta meg *»Adalékok Bihar vármegye XIX. század eleji fenyítő eljárási gyakorlatához«* című könyvét. A hadüzenet első napján vonult be ezredéhez a 41 éves tartalékos hadnagy; mind a két szerb offenzívában részt vett és különösen Montenegróban tüntette ki magát. A háború befejeztével *öt hadiékítményes kitüntetéssel, mint százados tért haza.* Életprogramja, amelyet oly gyakran hangoztatott: *»Mindig a gyengék pártján!«* Fiatal korában ismert sportember, kitűnő vívó volt. A háború előtt becsületügyi zsűri- és lovagias ügyekben gyakran szerepelt. Politikával sohasem foglalkozott, talán ezért elmondhatni róla, hogy politikai, felekezeti és foglalkozási különbség nélkül szerették és becsülték.

*

Tüneményes ajándékok új évre Kosztelitz Parfumeriákban.

5.

Prágából jelentik a *Notesz*-nek: Karácsony első napján meghalt Karel *Capek*, a háborúutáni cseh irodalom legjelentősebb alakja, *Masaryk egykori elnök bizalmas barátja.* Novellákat, regényeket, színdarabokat és tanulmányokat írt. »A rovarok életéből« című szatirikus játékát még *József fivérével együtt* alkották. Később feltűnést keltett »A tökéletesség gyára« nevű regénye, »Az M-ügy« című drámája és a »R. U. R.«, amelyet *Budapesten is bemutatott a Vígszínház.* Angol és olasz úti leveleket írt, valamint egy szatirát arról, hogy *miképpen jön létre a színdarab?* Karel *Capek* 48 évet élt.

*

Felhívjuk figyelmét nagyságos asszonyom, hogy Lakk ajak- és arc-rouge kizárólag rivoire, dr. Holczer létezik.

6.

Márkus Miksa, az Otthon Írók és Hírlapírók Körének elnöke *két hónappal ezelőtt trombózisban súlyosan megbetegedett.* Heteken át a Park-szanatóriumban gyógykezelték, az utóbbi időben azonban javult az állapota. Egy hét óta már a lakásán is van és bár még fekvő beteg, lényegesen jobb az állapota, a gyógyulás útján van s reménybetőleg rövidesen teljesen meg is gyógyul.

*

Smart parfüméria minden ajándékot átcserél.

OSTÉRIA LIDO

olasz vendéglő, VI. Gróf Károlyi u. 26. T. 186-282.

Tengeri halak, Scampi, olasz borok, likőrök

7.

Karácsony másodnapján, hosszú-hosszú idő után, ismét fölhangzottak az Operaház zenekarából a »Coppelia« elegáns ütemei, gazdag dallamai, kecses formái. *Delibes* Leó halhatatlan balettjének címszerepét ugyanaz a tündöklő szépségű fiatal táncosnő alakította, aki három évvel ezelőtt már új életre hívta a másik halhatatlan Delibes-balettet, a »Sylviá«-t: *Ottrubay* Melinda. Álomszerű szépsége, páratlan táctechnikája azt a korszakalkotó muzsikát színesítette színpadi eseménnyé, amely sok évtizeddel ezelőtt új életet, új lüktetést vitt bele a francia balett formáiba. Viruló élet, zengő muzsika, pezsgő ritmus, nemes grácia sugárzott ebből az új életre támadt Coppeliából!

*

A MAC »Szigeti Szilveszter« nagy társadalmi esemény lesz!

8.

Párizsból táviratozza a Notesz megfigyelője: *Fehér karácsonyra virradt Párizs!* A háztetőket, az utcákat, a tornyokat és kéményeket vastag hótakaró borítja. Miután *22 éve nem volt már erre példa a francia fővárosban*, mindenki az utcákra tódult és *élvezte a szokatlan látványt.* Különösen a gyermekek, akik még sohasem láttak havas Párizst. A *Bois de Boulogne* és *Champs Elysées* gyermekkacajtól volt hangos ezen a karácsonyon. A kicsikék hógolyókat csináltak és más, zordabb vidéken született kortársaik módjára hamarosan megtanulták: hogyan kell hógolyóval csatázni?

*

Fénye, színe, tartóssága utánozhatatlan: Lakk ajak- és arc-rouge.

9.

A budapesti színházak decemberi munkahalmozója *a búzakalászszőkeségű Simor Erzsi:* reggel 6-tól 12-ig a filmgyár műtermében dolgozik, a »Varieté csillagá«-nak egyik szerepében, déli 1-től délután 6-ig a »Vadrózsá«-ban alakít egy fiatalasszonyt és este 8-tól 11-ig a Magyar Színházban a »Válóok« válófélben levő, de egyáltalán válni nem akaró menyecskéjét játssza. Senki se csodálja ezt a teljesítményt, mert a nefelejcsszemű Simor Erzsi *nem a színpadon kezdte el a rekordokat, hanem a tornateremben és a versenypályán*, mint a BBTE ifjúsági tornászbajnoknője.

*

Megbízható bundák: Dán Testvérek szűcsöknél, IV., Váci-utca 6. (Sarok.)

10.

Gafencu, az új román külügyminiszter *még mint ujságíró járt két héttel ezelőtt Budapesten* és a magyar közélet számos vezető egyéniségével találkozott. Aki vele beszélt, a legjobbat mondja róla; művelt, világos és tárgyilagos gondolkodású s humánus érzésű embert ismertek meg benne. *Kevesen tudják, hogy Gafencu apai részről nem román származású. Dédapja skót volt*, a Saunders nevet viselte s a dédunoka úgy fest még ma is, 45 éve ellenére, mint egy vidám glasgowi diák...

*

Bármikor bárhová utazhat a Reggel Utazási Irodájával, olcsón, kényelmesen, gondtalanul. (VI., Mussolini tér 1. Telefon: 129—554 v. 129—555.)

Külföld részére kozmetikában kiképez FEHÉR KOZMETIKA

(Bazilikával szemben)

Vilmos császár-út 15/a. szám

OSTENDE

ORBÁN SÁNDOR

ÉNEKEL

A VILÁGHIRŰ

RAJKÓK

ÉS

DÉNES JÓZSI

CIGÁNYZENEKARA ÉLÉN

11.

A Városi Színházban majdnem két évtizede rendez már ifjúsági előadássorozatokat egy lelkes művészasszony, *Majorné Papp Mariska*, akiről kevesen tudják, hogy a Nemzeti Színház nagytehetségű, fiatal jellemszínészének, *Major Tamásnak az édesanyja.* Legközelebb Schiller rég nem látott drámáját, a »Haramiák«-at mutatja be a Városi Színházban. Csupa fiatal színész játszik benne!

12.

E heti legkedvesebb olvasmányunk Németh László új könyve, *»Az alsóvárosi bűcsű«* volt. Az új magyar irodalom e színes és szikrázó egyénisége, ki minden új regényében a magyar élet, a magyar társadalom, *a magyar tájak, a magyar világ titkaival birkózik*, új könyvében egy nyugodt, barok felsővidéki kisvárosba visz el. Hőse egy parasztgyerek, aki tanulni érkezik *Vajra*, református gyerek, ki a püspöki városban, szerzetesek gimnáziumában oszlopos fehér folyosók mögött, szelíd paptanárok keze alatt vív a tudománnyal könnyelén és virtusosan. Mi tetszett nekünk legjobban ebben a könyvben? Az, hogy a regény teli van *feszültséggel, drámai erővel, keménykeggel, lélekben játszódó ütközetekkel.* A református gyerek a katolikus iskolában, a falusi gyermek a kisvárosban, a parasztfiú a nadrágos polgárok között, a nyakas kálvinista a katolikus lágydalú nép búcsújárásain, mindmind olyan helyzet, melyeknek egész mélységét és erejét ki tudja használni és érzékeltetni tudja az író. Stílusa ez *a szikrázóan szellemes, drámaian élénk*, erővel és szellemmel teli, nemcsak ízeiben, hanem szókötéseiben és mondataiban is világos és szép magyar beszéd, különös öröm az olvasónak. Szinte egyfolytában olvastuk végig és némelyik izgalmas jelenetnél cigarettánk szinte a körmünkre égett. *Jó könyv, magyar könyv!*

— **Hangverseny a felvidékiek javára.** A Felvidéki Egyesületek Szövetsége javára dr. Klösz Károlyné sikerült hangversenyt rendezett a Zeneakadémián Lorx Éva és B-ezmói Judit ékesművésznők közreműködésével.

Az újévi ünnepeket tölise a Svábhegyi Szanatóriumban

Telefon: 165-447.

Reggeli levél

Három derüs darab a színházak karácsonyfáján

Vígszínház: Márciusi szél

Pirosra marja az arcot, szerte zilálja a hajat s a szemünkből is kisajtol egy-egy könnyet a szeszélyes márciusi szél. De igazában nem félünk tőle! Nem vacog a fogunk, akárhogyan fütyüljön is a fülünkbe. És nem is védekezünk ellene. Nem komoly förgeteg, nem tépi ki a fákat tövestől, a lelkünk nyugalmát se zavarja fel igazán. Elmúlik, elcsöriet és néhány perc múlva melengető napsugár cirógatja már az arcunkat. Nem kell félni a Zágon István komédiájától sem: nem lesz belőle tragédia, holott lehetne. Csak itt-ott komolykodó vígjáték. De — víg játék! Ha ez a téma kegyetlenebb természetű író kezébe kerül, borús dráma válik belőle! De Zágon István szelíd kedélyű, kedves ember és tudja jól, hogy karácsonykor, amikorra az ő darabját a közönségnek ajándékul adja a színház, legfőképpen mosolyra van szükség. Még pedig olyan mosolyra, amely egykettőre felszárítja a kibuggyanó könnyeknek még a nyomát is... A fiatal úrileány, aki szobrászatot tanul Párizsban, szeszélyből és szánalomból odaadja magát egy éjszakára a társtalan nagy művésznek: a mesterének. De nyomban utána beleszeret a pesti fiúba, aki nem művész, nem is nagy ember, csak — szeretetreméltó és vidám. A fiú azonban megtudja, hogy mit művelt a márciusi szél néhány hónappal ezelőtt Párizsban, feltámad benne a korrekt társadalmi formákhoz és polgári erkölcshöz szokott családjának minden hagyománya és — nem hajlandó feleségül venni azt, akit szeret! Mit művel mindezek után a bolondos márciusi szél? Odasodorja a lányt, aki nem szereti a szobrászt, a szobrász szívére: arra a szívre, amely nagyon szereti őt. Most azonban jelentkezik a pesti aranyifjú és azt mondja: pardon, ez már más! A párizsi éjszakát törvényesítették, a folt immár letörölve és én ismét hajlandó vagyok őnagyságát elvenni. Elvenni feleségül, miután előbb — elveszem a férjétől!... Ilyenféle happy enddel végződik a történet, amelynek egyetlen értékes, komoly, nagyszerű emberalakja, a világhírű szobrász játssza Zágon István színpadán — a legszánalmasabb szerepet. Mert ő csak eszköz és semmi más! Ha Zágon kegyetlenebb író, akkor szatíra lett volna a történetből: azt illusztrálta volna, hogy az értéknek, a komolyságnak, a becsületességnek milyen lesujtó a sorsa a szerelemben. De Zágon nem ereszkedik le ilyen mélységekbe, nem ír szatírát és nem formál tragédiát sem. Darabja nem más, mint kellemes, duruzsoló, bizseregtető, mosolyt keltő, könnyet szárító márciusi szél. A Vígszínház a megszokott jó előadásban játssza ezt az ötletes párbeszédekbe, fordulatos helyzetekbe formált és sohasem ízléstelen kis komédiát. Muráti Lili szemében, szavában, arcán, mozdulataiban magát a bolondos, száguldó, majd megenyhülő márciusi szelet érezzük. Ráday szeretetreméltósága és mély humora, Somlay embersége, Ajtay férfias egyszerűsége egy-egy meggyőző emberalakot állít elénk. Sulyok Mária finoman rajzolt karikatúrája és Bihary ízes inasfigurája egészíti ki az együttest, amely Tarnay Ernő rendezőt dicséri, egyenletes temnójával, jól szabályozott párbeszédeivel.

Belvárosi Színház: Örökké?

Éri-Halász Imre vígjátékának címe tulajdonképpen válasz egy előbbi vígjátékának a címére. Az előbbi színlapon ezt olvastuk: »Meddig fogsz szeretni?« A téma új változatának — ezúttal énekes változatának! — új színlapján pedig ezt olvassuk: »Örökké...« Azaz hogy, nem egészen így, hanem csak feltételesen, csak kérdőjellel: »Örökké?...« A mese ugyanaz, mint Éri-Halász előbbi vígjátékában: miként hódítja vissza az asszony a férjét, aki szeszélyből válni akar. De Éri-Halász nem áll meg itt, nem akarja utánozni Sardou és Najac urak ötven éve ismeretes vígjátékát, a »Váljunk el«-t, hanem azt is hozzábiggyeszti, hogy a furfangos menyecske, aki visszahódítja az urát — miképpen csalja meg aztán a jámbor férfiút! Ugylátszik, napjainkban a happy endhez ez is hozzátartozik! Egyébként mulatságos színpadi história, szellemes és fordulatos. Carlo de Fries dalbetétjei hatásosak, kedvesek. Mezey Mária pikáns fanyarsága, párizsias szellemessége, ingerlő kedvessége, franciás »couleur-locale«-t ád a darabnak. Básthy délceg, elegáns, megnyerő és férfias. Komár Júlia ezúttal gazdag komikai vénáját mutatja meg a nézőnek, Pálóczy rendkívül kellemes és rokonszenves. Raffay Blanka, Feleki Kamill és Sármássy — aki egyébként nagyon jól rendezte is a darabot! — megérdemlik a legteljesebb elismerést, amelyből kijut a része a díszlettervező Gara Zoltánnak is.

Városi Szinház: Fehér hattyú

Ez már izgalmasabb történet volna, ha egyáltalán komolyan vehetnénk a cári Oroszország idejéről elképzelt, vagy inkább elképzelgett filmmesék e zordonkodó, ám utóbb vidámságra derülő hasonmását. A regényes mesét a szerelmetes, de kancsukát forgató nagyhercegről, valamint a tisztességére féltékeny művésznőről, úgyszintén a francia követségi attaséról. Szerencsére az operett, mint műfaj, nem nagyigényű, sem a nézővel, sem a kritikussal szemben: soha sem követelte tőlünk, hogy az élet valóságának fogadjuk el őt! Földes Imre szövege egészben véve kellemes, formás operettromantika, amelynek bodogító happy-endjében egy néző sem kételkedik, egy pillanatra sem. Harmath Imre versei pompásan simulnak Ábrahám Pál izgalmasan élettelen, lüktető és színpompás muzsikájához, Tihanyi rendezése kitűnő és Upor díszletei is igen szépek. Honthy Hanna, a primadonna, az operett hőskorát idézi elénk, szinte függetlenül muzsikától és mesétől. Megjelenése feledelmien szép, játéka csupa érzés, finomság, nemesség, éneke pedig elhiteti velünk néhány órára, hogy az »operácska« még nem halt meg és néha fel is ébred. Mindaddig felébred, amíg Honthy Hanna ébresztgeti! Delly olykor nyers, olykor meg-szeretetreméltó nagyhercege csupa délceg férfiasság és elegancia. Szondy Biri kitűnő szubrett, Kőpeczy-Boócz mélyen emberi alakítása az élet, a valóság ízeit képviseli ebben a csillogó romantikában. A gazdagkedélyű Bihary, a kiváló Solthy, az ízes tehetségű, mélyhumorú Sziklai Szeréna, Petheő és Fodor egyaránt kitűnő színészmunkát végeztek.

Balassa Imre

A selyemfényü
DURDILLY AJAKRUZS
2.— P-ért kapható a szaküzletekben

„EGYETLEN ÚT"

Izgatottan és fájó örömmel olvassuk *Bajcsy-Zsilinszky* Endre könyvvé szélesült röpiratát. A teljes címe: »*Egyetlen út: a magyar parasztság.*« Amit elmond, a jobbak tudják s talán a rosszabbak is, csak eltagadják maguk előtt. Maga két hosszú és zavaros évtizeden át »egy jó karddal száz csatában« harcolt azért, amit ebben a könyvben újra és újra meghirdet... a földreformért s a parasztszegénységért, melynek jobb élete és emberméltósága ma is első, igazi problémája ennek az országnak. Talán éppen ezért beszélnek róla inkább az írók, mint azok a politikusok, kik inkább a lehetőségek, mint a bajok Magyarországát szokták felfedezni. A lehetőségek, mint száz év óta mindig, ma sem a földkérdés megoldásának területén találhatók.

Bajcsy-Zsilinszky azon néhány politikus közé tartozik, kik a kevés jobbak tiszteletét is kiérdemelték s az ujságok sok kitűnő publicistája közt ő a kevés becsületesek sorában is számon tartatik. Élete és pályája egyetlen helytállás. Azokért a parasztokért, akiket robbanó gránátok, nedves lövészárkok, villanó szuronyok között ismert és szeretett meg. Első földreformtervét, mint röpiratában írja, fedezékben fogalmazta meg, azoknak a huszároknak az egyenruhájában, akik az egykori Hadik gróf nevét viselték.

Könyvének lapozása közben becsülést és tiszteletet érzünk iránta és érezzük megint: Bajcsy-Zsilinszky katona. Anima naturaliter militans, természettől harcias lélek. Bárhova állította volna sorsa és szerepe, mindenütt harcos maradt volna, sőt több: szabadságharcos. Talán azért, mert tudja, *ez* a harc magyar formája. Ha más, nagyobb népeknek mindig forradalmaik voltak, nekünk magyaroknak mindig szabadságharcaink.

Alakja a csahosok, a politikai őrzőkedők, a más bőrére kalmárkodók mai világában kissé időszerűtlen és mélyen tiszteletreméltó, mint régi metszeteken a Lengyeltől Balkánig verekvő s bujdosó kardos kurucoké. A könyve mögött legelőször az egész embert látjuk, a talpig magyart, ki magyar dolgokban nem alkuszik. Ki megtanulta a történetből és a világháborúból, hogy minden népnek megvan a maga harci módja. E móddal győz, más mód szerint elvész s elvesztek volna Kun László magyarjai is a Morvamezőn, ha szomszédok példájára nehéz páncélt és kemény vasakat öltöttek volna. Zsilinszky Endre tudja ezt s hirdeti: nem győzhetünk idegen fegyverekkel bajainkon, mert akkor győzelmünk nem a miénk lesz, hanem az idegeneké. Ezért dolgozik ma is — *tervet a jobbareformról!* Ezért foglalja össze megint, amit annyi helytállásban és szócsatában mondott! Ezért nem alkuszik abban a kérdésben, hogy a magyar fajt nem a középosztály árjáiban, hanem a parasztság magyarjaiban kell megvédeni. Ezért nem keres politikusok és színészek módjára sikert. S ezért keres írók és magyarok módjára igazságot.

Rendszere, ahogy új írásából újra meg újra kibontakozik előttünk, olyan, mint egy árpádkori magyar templom nyugodt románstílusú íve. Az ív két pilléren nyugszik. Az egyik pillér: a magyar lélek alapja, a magyar hagyomány, a másik pilfér: a magyar jövő alapja, a magyar nép. Az ív záróköve — István koronája. Ez az ő rendszere, kemény és kérlelhetetlen, nem tűr alkut s nem enged kiegyezést. Parancsolóbban szabja meg a magyar állásfoglalást, mint bármely »oldaliság« s bármely világnézetnek nevezett gondolatrendszer.

Hogy Zrinyi »méreggel és dühösséggel teli rettenetes sárkánya«, mely a jövőben tán tollas ragadozó formáját ölti, el ne rabolhassa a magyar koronát, — a két alapkő megerősítése a magyar cél. Az egyetlen módszer e cél eléréséhez az, amit a történelem szabott meg és alakított ki a magyar jellem, a magyar vérmérséklet s a gondolkodás, mely úgy magyar a gondolatrendszerek között, ahogyan magyar a fegyvernemek közt a huszár. Az egyetlen út pedig: mint Bajcsy-Zsilinszky Endre már könyvének címében elmondja: a magyar parasztság. Ezen kívül nincs út és nincs élet ezen a földön. Vagy ha lesz, nem lesz magyar.

Könyvének egy passzusát idéznünk kell e helyen. Arra a kérdésre, hogy mit vesztettünk az idejében meg nem valósított birtokreform híján, így válaszol: »Elvesztettünk, — írja — vagy egymillió magyart, aki kivándorolt, vagy félmilliót, akik fél évszázad alatt külföldön születtek... s másik félmilliót, ki a mondhatatlanul nyomorúságos gazdasági és szociális viszonyok között nem születhet meg, vagy idő előtt elpusztul... Elvesztettünk 7,300.000 kat. holdat, majdnem felét a csonka ország egész területének: ennyi földet osztottak szét az utódállamok óriási részben nem magyarok között az összeomlás után«. Arra a kérdésre, hogy mit veszthetünk? — nem válaszol. Talán mert tudhatnák minden magyarok. Hiszen a Dunántúl nincs oly messze az ország szívétől, mint Erdély volt, hol az Albina bank egy boldog s felületes ország közönye mellett vásárolta a magyar földeket.

Bajcsy-Zsilinszky szavát, ez igaz és tiszta magyar szót, jó hallanunk e zűrzavarban. Jó látnunk, hogy van, aki tudja: a magyar fajt nem koráramlat fogja fenntartani, hanem csak a magyar föld tarthatja fenn. »Magyar urak, nem halljátok?« Kérdi Zsilinszky Endre, könyvének utolsó mondatával. S lesz-e válasz az új **esztendőben?**

Alice Faye, Tyrone Power, Don Ameche
szenzációs alakítása Irving Berlin 29 slágerével!
ALEXANDER'S RAGTIME BAND
A Fox-filmgyár fantasztikus költséggel készült igazi filmattrakciója.
Rendezte: Henry King.
Csütörtök este gálapremier! SCALA

(A Reggel rossz filmet nem dicsér.)

Véleményünk a hét filmjeiről

* * 1/2

„Őserdők kéme"

Uránia

Dzsungelfilm történelmi és tudományos háttérrel

A serdülő ifjúság és a füzetes regények törzsközönségének fantáziaizgatására szánt cím méltatlan ehhez a kitűnő filmhez, az utóbbi évek legtökéletesebben megoldott dzsungelfilmjéhez. Az UFA magyar rendezője, *Borsody* Ede majdnem zseniális kézzel találta meg a keverési arányt a vadállatfelvételek *természetes* és a mese *műtermi* izgalma között. A film hőse a mult század *Lawrence* ezredese, Henry *Wickham*, aki kalandvágyó, unott dandynek öltözve (a pepita ruhát az öreg Podmaniczky báró is megirígyelhette volna!) elindul Brazíliába, a kaucsuktermő fa országába, hogy megszerezze Angliának ezt a féltve őrzött nyersanyagot. Száz évvel ezelőtt ugyanis csak Brazília termelt kaucsukot és *halállal büntette* azt, aki magvakat akart kicsempészni az országból. A fiatal angol azzal az ürügygyel, hogy meg akarja találni a híres *krokodilusfejű lepkét* (aki nem hiszi, nézze meg a filmet: csakugyan akkora feje van, mint egy fia-aligátornak), elindul egy szál csónakon mulatt szolgájával, a fehér ember nem látta párás, mérges gőzöket lehelő őserdőbe. Közben óriáskígyóval mérkőzik meg, indiánok fúvócsővel vadásznak rá, revolverrel és evezőlapáttal tör utat magának a krokodilusok taván, amelyben több a krokodil, mint a víz: csupa izgalmas, eredeti felvétel, amelyet külön expedíció fényképezett. Nekünk legjobban két jelenet tetszett: az egyik, amikor maláriás lázálmában, a csónak fenekén hánykolódva, víziószerűen látja az ismeretlen őserdő fenevadjait: egy-egy óriásira tágult bagolyszemet, pumák foltos pofáját, tátott torkokat és lecsapni készülő karmokat — és a másik, a legszenzációsabb trópusi fölvétel: a kis *kardfogú halak*. Belép egy hangyászmedve a folyóba, halak százai vetik rá magukat és ott, szemünk láttára, felfalják úgy, hogy csak a csontváza marad! A főszereplő, René *Deltgen* nem valami nagy művész, de keménykötésű fickó, viszont egészen elsőrangúan játszik brazil szolgája, José *Alcantara* és régi ismerősünk, a klasszikus arcélű Gustav *Diessl*. A leány (mert szerelem is van a filmben, szerencsére csak elvétve), Vera *Langen*, amolyan Lil *Dagover* típusú kreol szépség.

≈

* * 1/2

„A szerelem ügyvédje"

Corso

Danielle Darrieux: 1. számú közvidámitónk

Furcsán vagyunk ezzel a filmmel: háromnegyed részben olyan, mint *a francia pezsgő*, de amíg ehhez eljutunk, meg kell innunk *egy pohár állott sört* is. ...A film első negyede vontatott, Danielle Darrieuxnek passzív szerepe van benne, inkább papája (a testet öltött francia nyárspolgár, legutóbbi filmjében a férje): *Alerme* papucshősködik. Danielle gazdag házból való leány, aki mellékesen leteszi az ügyvédi vizsgát és apja legnagyobb csodálkozására csakugyan praktizálni is akar. Hosszú küzdelem után apja belemegy abba, hogy másfél évig irodát tart neki, autóval és *Schöberl-szobalánnyal* (nappal szobalány, éjjel gépirókisasszony). Tizenhét hónapig hiába vár clienstre, míg végül hivatalból kirendelik egy autótolvaj védőjéül. Itt egyszerre villamos áramot kapcsolnak e cselekménybe: Danielle mozogni, rohanni, robogni, ugrándozni kezd és megtölt mindent furcsa, hol kislányos, hol szédítően szép és elegáns, hol nyakleveseznivalóan rosszfiús lényének lekótázhatatlan ritmusával. Elbűvölően édes, amikor maga veszeti autóját, élete első »ügye« felé és közben énekel, ficánkol, jobbra balra kacsint, egy nagyon kívánesi úrvezetőre meg éppenséggel nyelvét ölti. Már megjelenésére tapsot kap, mikor

moziról moziról

ALEXANDER'S RAGTIME BAND

Éjszaka láttuk ezt a filmet, már erősen hajnalodott, amikor kiléptünk az utcára. Egyszerre csak azon kaptuk magunkat, hogy lábunk táncra kerekedik a fehér, keményre fagyott pesti utcán, sarkunkkal a szinkopákat kopogjuk ki és sorra fütyüljük az utóbbi évek legszebb jazzszámait: Irving Berlin slágereit. Nem kevesebb, mint huszonkilenc van belőle ebben a képrázatos kiállítású, robogó ritmusú filmben, amely kétféle embernek fog tetszeni: annak, aki szereti a jazzt, mert viszonthallja az első régesrégi, de még ma is friss ütemektől kezdve legkedvesebb emlékeit és annak, aki nem szereti, mert ezen a filmen keresztül a szívébe lopózik. A történet egy fiatal muzsikusember nek a karrierje — nem, sokkal több ennél: a jazz-nek, az új világ új zenéjének a karrierje, az, amit a magyar cím rendkívül talpraesetlenül »Uj világ hajnalá«-nak próbál elnevezni. Az első képen Tyrone Power még Mozart-ot hegedül, de a következő félórában kipirult arccal és izgatottan próbálja San Francisco egy matrózlebujában egy ismeretlen newyorki zeneszerzőnek, Irving Berlin-nek Alexander's Ragtime Band című nótáját. Milyen kedves, ahogy barátaival először a megszokott háromnegyedes valcer-ritmusba próbálja játszani a színkopás nyugtalan, gyorsan pergő, kopogóütemű ragtime-t, az első jazz-számot, a dolog sehogy sem megy, fülkaparó macskazene hallatszik és ekkor egyszerre rájönnek, hogy ez a más valami új, kigyul az arcuk, a könyökük, a talpuk, az új ritmusra kezd ugrándozni és egyszerre csak előtör a kis hevenyészett zenekarból a vatermörder-galléros, komolykodó fiatalemberek hangszereiből a század egyik legnagyobb slágere! Lebújból kocsmába, kocsmából vendéglőbe, vendéglőből étterembe, étteremből concert-hallba emelkedik Tyrone Power karmester úr pályája (azt mondják, nemcsak a zene Irving Berliné, de a történetnek majd minden fordulata is). Még ott, az első estén a sanfranciscói matróztanyán a véletlen összesodorta egy rekedteshangú, visszataszító kikötői slang-ben beszélő, csiri-csáré eleganciájú hölgyecskével, aki az új számok szövegét énekli és vele együtt emelkedik a siker létráján. Alig ismertünk a kócos kis küttelki dizőzben a legszőkébb és legbabaarcúbb hollywoodi sztárra, Alice Faye-ra. Addig veszekednek, idegeskednek, kiabálnak egymásra, míg a lány férjhez megy (tévednek, kérem!) — a zenekar zongoristájához, Don Amechehez. A fordulatos, érdekes meséből csak annyit árulunk el egyelőre, hogy nem marad a felesége a film végéig. Olyan film ez, melyben a mese nem is lenne fontos, hiszen mindent betölt a huszonkilenc Irving Berlin-szám zenéje, a revűképek mesebeli kiállítása — az, hogy a történet is izgalmas, valóságos külön ráadás. Meghatóan szép az a jelenet, amikor Tyrone Power mint katona-karmester hangverseny közben kapja a parancsot, hogy még az este egész zenekarával be kell hajóznia Európa felé, a harctér felé. Nem szól egy szót sem, csak megparancsolja embereinek, hogy az utolsó számhoz komisz mundérban, teljes tábori felszereléssel lépjenek a dobogóra. Óriási sikere van a remek »trükk«-nek. Amikor a fiúk végigmasíroznak a nézőtéren és kürtszóval levonulnak az utcára, senki sem gondol arra, hogy ez már nem revű, ez már az élet. Általában az első amerikai revűszerű film, ami nem valami kulisszaszagú és flitter-csillogású, valóságtól elrugaszkodott világba visz el bennünket, hanem az életet mutatja, sok zenével és tánccal. Tyrone Power a korra is, karrierre is legfiatalabb amerikai férfisztár, most megmutatja, hogy nemcsak csinos legény, hanem játszani is tud. Különös arcú ember: néhol Buster Keaton-re emlékeztet, néhol pedig — bevalljuk, hogy mi csak fényképről ismerjük — az ősre: Psylander-re. Nagy sikere lesz neki is, a filmnek is.

védencével együtt »lesüllyed az alvilágba« és micisapkásan, alsóajkára tapasztott cigarettával, apacs pulloverben iszik és kártyázik. Kár volna elmondani a filmet, mert itt már szellemes, érdekes, a vége pedig álleejtően meglepő. A férfi, Jean *Garat* különös vegyüléke Willy *Fritschnek* és Herbert *Marshallnak*. »*Az első csinos fiú francia filmen*«, mint e kérdésekben szakértő hölgypartnerünk megjegyezte. Tegyük hozzá, hogy *jó színész* is.

≈

* * *

„Hófehérke és a hét törpe"

Radius

Nem szabad elmulasztani!

Egyszer volt, hol nem volt, valamikor nagyon régen egy kis hálós ágyban, elalvás előtt lestük ilyen szivdobogva, kipirult arccal a mesebeli gonosz mostohát és királykisasszony sorsát, mint ahogy most Walt Disney képeit. Tele van a város Hófehérke dicséretével: mit mondhatunk még újat róla? A mesét millió ötlettel színezi ez a különös, utólérhetetlen mai zseni: Hófehérke versenyt dalol a madarakkal (Deanna Durbin jár az eszünkben), portörlésre fogja a loboncosfarkú mókusokat, ablaktisztításra a nagy, puhanyelvű, bársonyszemű őzikéket, a hódok mossák ki helyette a hét törpe szennyesét s közben a teknősbéka rücskös hasát használják súrlódeszkának. Teknőc koma csiklandós lehet, mert közben akkorákat vihog, hogy — a mi könynyeink potyognak, a galamb kacsint és elpirul, mielőtt Hófehérke csókját átadja a királyfinak — nem, nem lehet elmondani azt a sok szépet, kedveset, ötleteset, kacagtatóan és könnyeztetően bájosat, ami mind együtt: ez a film. Kár, hogy van benne néhány nem mesébe, hanem grand guignolba való jelenet (például a csontvázzá aszott hulla a börtön mélyén, amint karjával hiába nyúl a korsó után), úgyhogy bizony nem minden jelenet való a mese igazi élvezőinek, a gyerekeknek.

≈

Clark *Gable*, a filmhíradó-riporter egyik pillanatban még Sanghájban fényképezi a japán légitámadást, utána Newyorkban veszekszik a főnökével, majd repülőgépre kap és házi pilótájával, Myrna Loy-jal leforgatja híradója számára egy olajszállító hajó égését. Sikereinek tetőpontján kidobják állásából, de sebaj, egy hét mulva már Brazíliában kutatja Myrna Loy dzsungelbe veszett bátyját. Lenyügözően izgalmas képek és merész felvételek mutatják a vad indiánok tűztáncát. Hallatlanul ötletes, ahogyan Clark Gable és asszisztense a varázsló csirketollazatába öltözve, észrevétlenül filmre veszik a konkurrens híradós emberrel repülőgépen érkező Myrna Loy-t. Kár, hogy a végig izgalmas filmben van néhány képtelenség is: azt például elhisszük, hogy a vadakat meg lehet szelidíteni filmvetítéssel, de azt már nehezen, hogy őserdei expedícióra nemcsak filmfelvevő-, hanem *teljes leadóberendezést is magukkal visznek* ... Avagy hogyan lehet, hogy Clark Gable csónakon indul el az őserdőbe, Myrna Loy repülőgépen, mégis egyszerre érkeznek meg?

* * 1/4

„Braziliai kaland"

Royal Apolló

Izig-vérig amerikai

Simogassa arcát órákkal később en, tapasztalni fogja, hogy simább, ha Hežolite-Rapid arcápoló gyorsborotva krémmel borotválkozott. Nem pattan fel, nem ég az arcbőre, nem rontja a penge élét, állandó használatnál az arcbőr jól ápolt és üde lesz. A HEZOLITE-RAPID egy elismert tökéletes arcápoló gyorsborotvakrém, mellyel viz, szappan és ecset nélkül egy perc alatt tökéletesen borotválkozhatik, próbadoboz 24 fillér és ezt is visszatéritem azután eredeti doboz vagy tubus vásárlásánál. Kapható minden szaküzletben és a készitő Dr. Holczer vegyész illatszertárában, VI., Teréz-körut 8.

A szegény sorsüldözött menyasszony, Simkó Alajosné, született Turay Ida lobogó, hosszú fehér menyasszonyi fátylával és szűnni nem akaró nagy fekete bánatával már második hete nevettet meg. Ahogy mindig újra meg újra elmeséli keserves kalandját a fényes esküvővel, ahol ott voltak mind a patikusok és a délszaki növények, nekünk is potyog a könnyünk, akár csak neki, de nekünk nem a sirástól. Vannak hangjai, mozdulatai, a melyek sokáig a fülünkben maradnak, például, amikor hajnalban a fölöttébb kalandos éjszaka után visszatér friss férjéhez, első percben azt hiszi, hogy elutazott, azután kiderül, hogy csak a másik szobában van és erre azt mondja kétszer is: jaj de örülök és a hangja szokatlan vékonyságából, bicsaklásából érezzük, hogy a szive hasadt bele szegénykének ebbe az irtózatos örömbe... Emeljük ki a pompás együttesből a Kolozsvárról felszármazott Tompa Sándornak, az erdélyiek kedves »Pufi«-jának sofőr-alakítását. Még egy ilyen film és Tompa egyik legnépszerűbb kómikus lesz Budapesten is! Kalmár László, a rendező, csillagos egyest érdemel.

≈

* *

„Szegény gazdagok"

Décs... ...amara

Hamisi attanul Jókai!

Ha Jókai ma élne, egészen biztosan a világ egyik legtöbbet foglalkoztatott filmszenárium-irója lenne. Bizonyság rá a Szegény gazdagok. Ebben minden benne van, amiről hollywoodi és neubabelsbergi producerek, rendezők és filmgyári igazgatók álmatlan éjszakáikon töprengenek és amire reménytelenül sóvárognak: romantika, izgalom, meglepetés, szerelem és a biedermeier levendulaillata. Eszterhás István kitűnő filmérzékkel irta át a regényt, Szeleczky Zita olyan, mint egy Barabás-acélmetszet, Uray a félig romantikus, félig intrikus Fatia Negrá-ban igazán testéreszabott szerepet kapott, Szlassy László daliának még tejfelesszájú, de bonvivánnak már kitűnő, Keresztessy Mária drámává tudja fűteni minden jelenetét.

A REGGEL SPORTJA

Megadjuk!

Irta: Pataky Károly

Ujév után kerül napirendre a magyar sporttársadalom kérése, amelyet ifjú *Horthy* Miklós terjeszt illetékes körök elé. *Evi 400.000 pengővel kéri felemelletni a társadalmi sport fejlesztését célzó alapot.* Amióta testnevelési törvény van Magyarországon, a testnevelési alapból intézik sportéletünk anyagi ügyeit. Az első években *egymillió* is jutott a sportnak, aztán csak *hatszázezer* és az elmult évben *már csak háromszázhúszezer pengőt kapott a társadalmi sport.* A testnevelési alapnak azt a százalékát, amelyet *eredetien* a társadalmi sportnak szántak, *évről-évre lenyirbálták.*

A magyar sport közben *világraszóló* diadalokat ért el és a sikerek emelkedésével *az igények is növekedtek.* Viszont a testnevelési alap egyre *fogyott.* Éppen az elmult események igazolják, hogy a társadalmi sport nemcsak a világ minden táján lobogtatta meg a győzelmi árbocon a magyar zászlót és szerzett barátokat *mind az öt világrészben,* hanem *tettrekész erős férfiakat nevelt az országnak.* A sport a honvédelem *egyik* legerősebb tényezője lett.

Amikor tehát újév után ifjú *Horthy* Miklós a magyar sport *összességének* nevében jelentkezik a sport hathatósabb támogatásáért, nem lehet más a válasz, csak az: *Megadjuk!* Amit eddig ifjú Horthy Miklós a Magyar Uszó Szövetség elnöke kezdeményezett, az mindig sikerült, és a nemzet a köz javára előnyt jelentett. A Magyar Uszó Szövetség jelenlegi elnöke először mint sportdrukker jelent meg a tribünökön és különösen szeretettel biztatta vizipóló játékosainkat. *Homonnay* Tivadar dr. országgyülési képviselő, *a magyar uszó- és vizipólósport nagy fejlődésének megalapozója kérte fel őt,* hogy vállalja a Magyar Uszó Szövetség elnöki tisztségét.

Ifjú *Horthy* Miklós elnöklete alatt és néhai *Komjádi* Béla vezetésével szerezte meg a vizipóló hegemóniát a magyar vizipólócsapat és vitéz *Béldy* Alajos, *Kéler* Tibor, a jelenlegi ügyvezető, *Balogh* László dr. s a Magyar Uszó Szövetség több *kiváló* funkcionáriusainak irányításával szélesedett ki *igazi tömegsporttá az uszósport.* A Magyar Uszó Szövetség elnöke most az *egyetemes* sport érdekében száll síkra és biztosra vesszük, hogy a társadalmi sport *meg is kapja a további fejlődéshez okvetlenül szükséges támogatást.*

Ezzel kapcsolatban nagyjelentőségünek tartjuk *Misángyi* Ottó dr.-nak, az Országos Testnevelési Tanács főtitkárának karácsonyi nyilatkozatát. Azt mondja, hogy most, a helsinki-i olimpiász előtt első feladat *megteremteni azt a lelki összhangot, ami Berlin előtt volt.* Kifejtette a tömegsport megszervezésének szükségességét és hangoztatta: csak úgy segíthetünk, ha az állam hivatalosan és anyagilag olyan támogatást ad, mint amilyent a sport nemzetnevelő jelentősége révén megérdemel. Egy másik nyilatkozatában *a régi sporttradíciók teljes visszaállítását, a tiszta amatőr szellemet sürgette.*

Misángyi Ottó dr. felfogását is mindenben helyeseljük. Általában egyik első *hivatott* vezérének tartjuk őt a magyar sportnak. *Szerényen dolgozik, de annál nagyobb lelkesedéssel, elpusztithatatlan energiával, fáradságot nem kimélő munkabírással. A magyar sport egyik legkiválóbb szakértője.* Általában, minél több szakember kerüljön az élre és minél kevesebb legyen azoknak a száma, akik *szereplési viszketegségből vagy anyagiak miatt akarnak a sportban szerepelni.*

És ha majd sikerül a sportot támogató akció, ha a totalizatőr-adóból megkapja a társadalmi sport a *hat* százalékot és a *költségvetésben* is meg lesz a sport megfelelő juttatása, akkor, arra is legyen gond, hogy *minél többet kapjon az élő sport* és minél kevesebbet az adminisztráció. Szükség van az adminisztrációra és az ezen a téren is *kiváló* eredményeket felmutató lelkes sportemberekre, tőlük sem sajnálja senki azokat az összegeket, amelyeket »tiszteletdíj« címén munkásságukért kapnak. Meg kell szüntetni azonban az olyan tiszteletdíjakat, amelyek kétszeresét teszik ki annak, amilyen fizetésben az illetők a rendes polgári foglalkozásukban részesülnek. Ezt senki sem helyeselheti. Éppen ezért állunk ebben a kérdésben is *Misángyi* Ottó mellé, aki még több *önzetlen, amatőr sportvezetőt kíván a különböző fórumokra.*

HYPEROL
szájvíztabletta ideális
száj- és torokfertőtlenítő

A Ferencváros 5:1 (2:0) arányban verte meg a görög válogatottal egyenlő pyreusi csapatot

Pyreus, december 26.

(A Reggel tudósítójától.) **A Ferencváros karácsony első napján Pyreusban állt starthoz. A magyar bajnokcsapatot nagy érdeklődéssel fogadták. A zöld-fehérek ellenfele a pyreusi válogatott volt. Ez a csapat játékerőben fölér a görög válogatottal. Görögország bajnokcsapata, az Olympikos, ugyanis nyolc játékost adott ebbe a válogatottba, ugyanannyit, amennyit a görög válogatottba szokott adni. Az Olympikosnak különben Robert Lang a trénere és a menedzsere, aki tavaly még a bécsi Austriát menedzselte. A Ferencváros minden megerőltetés nélkül, könnyedén győzött. Sárosi dr. háromszor vágta be a labdát a görög kapuba. A másik két gólnak Toldi és Jakab volt a szerzője.**

Karácsony első napján az Ujpest elutazott a fáraók országa felé...

(A Reggel tudósítójától.) Karácsony első napján, *vasárnap délben* az ujpesti futballcsapat tagjai azzal a boldog tudattal siettek a kelleti pályaudvar indulási oldala felé, hogy néhány perc múlva

a tél kellős közepéből elindulnak a napsugaras nyár felé...

Vincze, Zsengellér, Futó és a többiek egymásután érkeznek a sokféle hotelcimkékkel teleragasztott hatalmas utitáskáikkal. Messze mennek, Egyiptomba! Valamennyiök között a legboldogabb *Joós* Péter, akinek az elviteléről csak az utolsó pillanatban, szombaton este döntöttek: *ő is megy!* A hatalmas termetü tartalék-hátvéd majd kiugrik a bőréből, úgy örül.

— *Még azt se bánom,* — mondja — hogy *a karácsonyi ünnepeket a vonaton töltjük...*

Megérkezik *Langfelder* Ferenc, az ujpestiek igazgatója. Ő *már járt Egyiptomban* 1929-ben, amikor szintén az Ujpestet vezette. Az akkori együttesből csak ő maradt meg, a játékosok legtöbbje már visszavonult... A népszerü ujpesti futballvezér szemlét tart a »fiai« felett, azután rövid nyilatkozatot tart:

— *Nehezen jött létre a túra,* — — mondja — de az a fő, hogy végeredményben mégis elmegyünk.

Öt mérkőzést játszunk január 1 és 15 között.

Éppen elég idő arra, hogy kialakitsuk azt az állandó együttest, amelyet a tavaszi szezonban szerepeltetni akarunk. Az egyiptomi futball az utóbbi időben sokat fejlődött, néhány nehezebb mérkőzésben is részük lesz a fiuknak. *Remélem, hogy veretlenül érkezünk haza...*

Közben megjelenik a pályaudvaron *Arányi* Arpád, az Ujpest társelnöke is, *Diky,* az újpesti fődrukker, *Langfelder* Péter, Langfelder Ferenc fia. Később jön *Kis* Zoltán igazgató, aki *a hét közepén utazik az Ujpest után Egyiptomba,* hogy szabadságát a csapattal töltse... Pontosan két óra, amikor *a belgrádi gyors elindul az újpestiekkel a fáraók országa, az egyiptomi piramisok felé...*

Délutáni gyorskorcsolyázó premier a Műjégen

(A Reggel tudósítójától.) Karácsony második napján, hétfőn délután 3 órakor megszólalt a csengő a Műjégpályán: a vidáman korcsolyázó »civileket« korlátok közé szorították, hogy szabad teret biztositsanak a gyorskorcsolyázó verseny résztvevőinek. Először

az 5000 méteres versenyt

bonyolitották le. Az első pár Hidvéghy—Ladányi Gedeon. A pirostrikós Hidvéghy, hosszú elnyujtott lépéseivel mindjárt az élre tört és 250 méterrel előzte meg ellenfelét. Következett a Wintner—Ladányi Ernő pár. Fejfej mellett küzdött a két korcsolyázó, végül az utolsó körben Ladányi a maga javára döntötte el a verseny sorsát. Ezután megállapitották az eredményt:

1. Hidvéghy 8 p 56.7 mp,

2. Ladányi G. 9 p 12.6 mp, 3. Ladányi E. 9 p 12.8 mp, 4. Wintner 9 p 24.4 mp

1000 méter II. osztályú verseny: 1. Gündisch 1 p 42.6 mp, 2. Somlay 1 p 42.8 mp, 3. Kiss I p 43.9 mp.

Az 5000 méteres »rudli« versenyben huszan indultak. Bácskay lett az első 19 ponttal. 2. Enyedy 11 pont, 3. Gündisch 7 pont.

Végül

tehetségkutatás

következett. A jelentkezők egy kört futottak. Az egyik »tehetség« vöglön a startnál elvágódott. Majd legközelebb bizonyithatja be rátermettségét... A legjobbnak Horváth Ernő és Jéhn János bizonyult. Ezután újra kinyilották a korlátokat, a közönség birtokába vette a jeget és folytatódott a vidám élet...

OPEL
General Motors
Kadett
Olympia
Super 6
Super Admiral
4 mestermű
Nemzetközi
GÉPKERESKEDELMI R.T.
Budapest V. Vörösmarty tér 4.
21 vidéki Service állomás!

Egy párizsi lengyel nyerte a szajnai úszóversenyt

Párizs, december 26.

(A Reggel tudósítójától.) **A hagyományos szajnai úszóversenyt nagy érdeklődés mellett tartották meg. 0 fokos hidegben Jan Krakovsky, egy párizsi lengyel volt az első. Ideje: 2 p 19.6. mp.**

Ügető-versenyek:
December 29 és 1939 január 1-én

Versenyek kezdete d. u. ½3-kor

ARÉNA

Az év végén megállapíthatjuk, hogy a *Játékvezetők Testületének* elnöksége jó munkát végzett. Egyébként rekordot értek el, mert karácsony előtt *nyolcvan* játékvezetőt léptettek elő. A J. T. vezetői a munkát szorgalmasan folytatják és mindent elkövetnek, hogy tavasszal *még jobb* legyen a játékvezetők teljesítménye. Az idén *Rubint* Lajos, *Klein* Árpád és *Solymos* Pál kapták meg a Játékvezetői Testület *aranyérmét*. Mindannyian szép sportmunkát végeztek. *Rubint* népszerűsége növekedett a csapatok és a tribün előtt, *Klein* a nemzetközi mérkőzéseken aratott szép sikert, *Solymos* pedig 25 éve egyik tevékeny tagja a J. T.-nek.

*

Szojka és *Pálinkás* Szeged-Kisteleken töltötték a karácsonyi ünnepeket és *útrakészen* állnak, hogy a Ferencváros túracsapata után utazzanak, ha szükség lesz rájuk. A két szegedi játékossal megerősödött a Ferencváros védelme, amely a tavaszi szezónban a következő lesz: *Pálinkás — Szojka, Polgár*. Különben a Ferencvárosban tavasszal *három doktor* lesz, mert Sárosi doktoron kívül addigra *Szojka* és *Pálinkás* is ledoktorál.

*

Telefonon beszélgettünk a Ferencváros két új játékosával. Pálinkás lelkendezve mondotta:

— Boldog vagyok, hogy a Ferencvároshoz jöhettem. Az a vágyam, hogy minél kevesebb gólt kapjunk. Dietz Károly dr. futballkapitány úr most többször láthat majd és így remélem, hogy a magyar csapat kapuját is védhetem.

Szojka, a fiatal hátvéd annak örül, hogy együtt játszhat Polgárral.

— Ugy jövök a Ferencvárosba, — mondotta *— mintha mindig ott játszottam volna. Pálinkást megszoktam és Polgárt jól ismerem. Egyébként földim, ő is kisteleki...*

A Ferencvárosban megelégedéssel vették tudomásul a két játékos leszerződtetését, annál is inkább, mert mind a két futballistának olyan a modora és szelleme, amely *megfelel a ferencvárosi hagyományoknak.*

*

Január másodikán mindenki a fedélzetre! Ezt a jelszót adta ki a Hungária vezetősége a játékosok számára. *Kisfalvi* István dr., a Hungária igazgatója közölte az Arénával, hogy január első felében külföldi túrára utaznak a kék-fehérek. Az erre vonatkozó tárgyalásokat még nem fejezték be. Lehetséges, hogy *Lengyelországba*, vagy pedig *Jugoszláviába* utaznak. Fodor Henrik dr. egyébként Londonban *olyan összeköttetésekre tett szert, amelyek tavasszal vagy ősszel egy angliai túrával fognak kamatozni.*

*

A *BBTE* legutóbbi tornatréningjeiről hiányzott *Jekelfalussy* Bella, a magyar tornászbajnokcsapat jeles tagja. A lányok között is népszerű »Bellus« egyelőre abbahagyta a tornát. Esküvőre készülődik. *Jekelfalussy Bella január végén tartja esküvőjét Fuszek Henrik repülőfőhadnaggyal.* A BBTE-ben remélik, hogy a fiatal asszony továbbra is tagja marad annak a csapatnak, amely még *sok szép eredmény és magyar siker elérésére hivatott.*

P. K.

A BKE jéghokkicsapata kikapott Garmisch-Partenkirchenben. A *Budapesti Korcsolyázó Egylet* jéghokkicsapata karácsony másodnapján Garmisch-Partenkirchenben sikraszállt a *Halt*-serlegért. Tavaly a magyar csapat nyerte meg ezt a serleget. *A BKE a selejtezőmérkőzésen a Rissersee csapatától váratlanul 5:2 arányban kikapott.*

30.000-en sieltek vasárnap a budai hegyekben

Két agyrázkódás, két törés
A versenyzők Arthurhausba utaztak

(A Reggel tudósítójától.) Karácsony két napján a sielők nagy tömegekben keresték fel a budai hegyeket. *Vasárnap harmincezren, hétfőn huszonötezren hódoltak a sisport örömeinek.*

Egyes vadsielők túlvadak voltak és emiatt

a főváros normafai menedékházába rengeteg sérültet szállítottak.

A könnyebben sérülteket a menedékházban rendbehozták, *több esetben azonban a mentőket kellett hívni.*

Tolnai Miklós 27 éves magántisztviselőt és Löwi Katalin tisztviselőnőt agyrázkódással, Aranyosi Jenő igazgatót vállficamodással, Berger Miklós tisztviselőt válltöréssel az Uj Szt. János-kórházba szállították.

A magyar válogatott sielők karácsonykor Németországba utaztak, ahol *Tatár* István vezetésével *Arthurhausban készülnek a nemzetközi versenyekre.*

Szigeti-Vargha Emőke szerepelt legjobban a karácsonyi úszóversenyen

A vizipóló-villámtorna győztese: a III. ker. TVE

(A Reggel tudósítójától.) A *Magyar Uszó Egyesület* hétfőn délután rendezte *karácsonyi* úszóversenyét a margitszigeti Nemzeti Sportúszodában. A verseny érdekessége

a Budapesten tartózkodó jugoszláv férfi és hölgyúszók részvétele volt.

A vendégek váltakozó szerencsével vettek részt az egyes versenyszámokban és *Inge Smoling kivételével, nem tudtak komoly sikert elérni.* A magyarok közül hiányzott *Gróf, Lengyel* és *Zólyomi* és így

elmaradt a várvavárt Kőrösy—Zólyomi összecsapás is.

A verseny legszebb küzdelmét *Szigeti-Vargha* Emőke és *Felhős* Magda vívták a 200 méteres hölgy mellúszásban. A verseny részletes eredményei:

100 méteres hölgy gyorsúszás:

1. *Ács* Ilona (MAC) 1 p 11.8 mp. 2. *Sóti* (MUE) 1 p 18.3 mp. 3. *Krntotic* Nede (Victoria, Susak) 1 p 19.6 mp.

200 méteres mellúszás:

1. *Fábián* (MAC) 2 p 5.8 mp. 2. *Rimóczy* 3 p 16.8 mp. 3. *Mihály* 3 p 32.3 mp.

100 m hölgy hátúszás:

1. Inge *Smoling* (Victoria, Susak) 1 p 25.8 mp, 2. *Győrffy* Irén (MUE) 1 p 31.8 mp, 3. *Radó* (NSC) 1 p 33.6 mp.

100 m gyorsúszás:

1. *Kőrösy* (UTE) 1 p 01.4 mp, 2. *Tuskó* (MAC) 1 p 04.2 mp, 3. *Konrtinic* Ivon (Victoria, Susak) 1 p 05.8 mp.

100 m hátúszás:

1. *Mihály* (MUE) 1 p 31.8 mp, 2. *Rimóczy* (MUE) 1 p 34.6 mp.

66⅔ m leány hátúszás: 1. *Novák* Ilona (MUE) 58 mp.

200 m hölgy mellúszás:

1. *Szigeti-Vargha* Emőke 3 p 15.6 mp, 2. *Felhős* Magda 3 p 16.6 mp, 3. *Zlata* Borsic 3 p 29.8 mp. A nap legszebb küzdelme. Szigeti-Vargha Emőke már két testhosszal vezetett, amikor az utolsó fordulónál Felhős Magda mindjobban megközelítette s már-már győztesnek látszott. *Szigetinek azonban volt még annyi ereje, hogy erősítsen és így a maga javára döntötte el a versenyt.*

4×66 és ⅔ m gyorsúszó staféta: 1. *MUE* 2 p 45.8 mp, 2. *MAC* 2 p 46.2 mp.

800 m ifjúsági: 1. *Vörös* (MUE) 11 p 44.4 mp, 2. *Perényi* (BBTE) 11 p 51.2 mp, 3. *Potock Mynjak* (Victorai, Susak) 12 p 05.6 mp.

400 m-es hölgy gyorsúszás:

1. *Ács* Ilona (MAC) 6 p 04.6 mp, 2. Inge *Smoling* 6 p 27.8 mp, 3. *Győrffy* (MUE) 6 p 35.8 mp.

66 és ⅔ m-es ifjúsági hölgy hátúszás: 1. Huszti (MUE) 1 p 03 mp, 2. Váli (MUE) 1 p 06.8 mp.

400 m-es gyorsúszás:

1. *Kőrösy* (UTE) 5 p 14.8 mp, 2. *Defilippis* 5 p 18.8 mp, 3. *Tuskó* (MAC) 5 p 35.4 mp.

3×100 m hölgy vegyes staféta:

1. *Victoria Susak* 4 p 25.4 mp. 2. *MUE/A* 4 p 26 mp. A harmadiknak beérkező MUE/B csapatot szabálytalan váltás miatt diszkvalifikálták.

3×100 m vegyes staféta: 1. MAC 3 p 59.6 mp, 2. MUE 4 p 13.6 mp.

Ezután érdekes

vízipóló villámtorna

következett az UTE, BSE, MUE és a III. ker. TVE részvételével. *Egy mérkőzés 2×3 percből állott.* Először az UTE és a BSE szállt vízbe. Kezdetben az UTE volt fölényben, de miután *Jónást kiállították*, a BSE jutott több támadáshoz.

A második félidőben *Tálas megszerezte a BSE-nek a vezetést*, de az utolsó másodpercben *Vágó kiegyenlített.* A meghosszabbítás sem hozott eredményt. »Fej vagy írás« döntött. *Az UTE-nek kedvezett a szerencse.* A következő mérkőzésen *a III. ker. TVE 4:1 arányban győzött a MUE ellen.*

A harmadik és negyedik helyért a *Magyar Uszó Egyesület* mérkőzött a *Budapest Sport Egylet* csapatával.

A MUE 4:2 (2:1) arányban győzött.

Ezután került sorra a villámtorna döntő mérkőzése az *UTE* és a *III. ker. TV* között. A *2×3 perces mérkőzés gól nélkül végződött.* A meghosszabbított időben az óbudaiak kerekedtek felül és

Holba s Koltai góljaival a III. ker. TVE 2:0 arányban legyőzte az UTE csapatát.

A *Baróthy* vándordíj eredménye: 1. *MUE* 33 pont, 2. *MAC* 24 pont, 3. *UTE* 6 pont.

LÓSPORT

I. *Háromévesek versenye. 600 P. 1700 m.* 1. *Miss Magyarország* (9/10) Zwillinger, 2. *Csibész* (10) Zwillinger T. 1m.: Emese, Dália, Elöljáró. Könnyen. Tot.: 10:16, 11, 14. Befutó: 10:38.

II. *Jászói díj. 700 P. 2200 m.* 1. *Csipkerózsa* (9/10) Hévizy, 2. *Rozál* (8) Marschall. 1m.: Rubintom, Opera, Ali, Czinka Panna. Könnyen. Tot.: 10:18, 14, 22. Befutó: 10:153.

III. *Mechanikus handicap. 700 P. 2100 m.* 1. *Bakafántos* (3) Raymer, 2. *Ond* (1½) Baik. Fm.: Nestor, Csákó, Penny, Gyalla. Erős küzd. Tot.: 10:58, 23, 16. Befutó: 10:207.

IV. *Tátrai handicap. 1000 P. 3000 m.* 1. *Jósnő* (8) Wiesner, 2. *Tempó D.* (10) Raymer, 3. *Muscicapa* (1½) Jónás. 1m.: Mámor, Törzsfőnök, Tilly, Csalán, Minor. Erős küzd. Tot.: 10:122, 43, 22, 14. Befutó: I—II. 10:500, I—III. 10:288.

V. *Amatőrverseny. 600 P. 2000 m.* 1. *Beata L.* (3) Varsányi, 2. *O-ha* (1¼) Háry, 3. *Árvalegény* (10) Ivanovics. 1m.: Mogul, Torkos, Groo Peggy, Chalimar, Epilog, Csongor, Betörő. Biztosan. Tot.: 10:47, 24, 16, 66. Befutó: I—II. 10:97, I—III. 10:805.

VI. *Karácsonyi díj. 900 P. 2100 m.* 1. *Facetta Nera* (3) Marschall, 2. *Triumpf* (3) Kovács II., 3. *Décse* (3) Raymer. 1m.: Oculi, Bokros, Zuzmara, Pamuki Böske, Marina, Listrac. Küzdelem. Tot.: 10:46, 21, 22, 24. Befutó: I—II. 10:130, I—III. 10:128. *Oculit* a második körben *Facetta Nera* elhagyja, az egyenesben *Triumpf* meglepi *Facetta Nerá*-t és küzdelemre kényszeríti. A második körben *Zuzmara* sulkyjából Zwillinger kiesik. A balesetből kisebbfokú agyrázkódás árán szabadul.

VII. *Handicap. 600 P. 2100 m.* 1. *Utána* (10) Marschall, 2. *Urpéter* (3) Vorst, 3. *Dajka* (3) Siró. 1m.: Tóni (mint 3-ik, diszkvalifikálva), Good-Trott, Lilly, Csipke, Pique Dame, Borka, Soci, Margit, Leo, Gulliver. Küzdelem. Tot.: 10:414, 40, 15, 20. Befutó: I—II. 10:1773, I—III. 10:3997.

VIII. *Csillag díj. 700 P. 2200 m.* 1. *Cserebogár* (2) Raymer, 2. *Gin* (8) Benkő. 1m.: Dancsi, Sirocco, Detto. Könnyen. Tot.: 10:65, 27, 63. Befutó: 10:835.

IX. *Handicap. 600 P. 2100 m.* 1. *Lutri* (2½) Farkas, 2. *Napsugár* (8) Maszár I., 3. *Paprika* (4) Vorst. 1m.: Muskátli, Rába, Perun, Balbo, Eboli, Mády lánya. Könnyen. Tot.: 10:38, 22, 41, 19. Befutó: I—II. 10:416, I—III. 10:57.

X. *Nagyidai díj. 500 P. 2000 m.* 1. *Csicsóné* (6) Jónás, 2. *Csalárd* (10) Németh, 3. *Zászlós* (5) Burunyi. 1m.: Edina, Thalia, Renaissance, Álmos, Dusán, Sybill, Gyémánt. Könnyen. Tot.: 10:56, 22, 26, 36. Befutó: I—II. 10:520, I—III. 10:371.

LEGÚJABB TURFHIREK

Szinessy József a B. Ü. E. irodaigazgatója. Rakovszky Iván a B. Ü. E. miniszteri biztosa Szinessy Józsefet, a B. Ü. E. irodaigazgatójává nevezte ki. A főtisztviselő több mint tíz esztendeje áll az ügetőversenyegylet szolgálatában.

Vasárnapra hirdetett versenyeket a hirtelen beállott havazás miatt hétfőn bonyolították le. A hómunkások egész éjjel dolgoztak, hogy az óriási hóréteget a pályáról eltávolítsák.

Muscicapa és Torkos hétfőn búcsúztak el a versenypályától. Elérték a tízéves korhatárt és a B. Ü. E. szabályai szerint tovább versenyekben nem futhatnak. Muscicapa 270 versenyben vett részt, 500 km-t futott be, díjakban több mint 50 ezer pengőt nyert. Muscicapából kocsiló lesz, Torkos egyelőre Bécsbe megy, ott fog vendégszerepelni.

GYÖNGY LAJOS
fogadási irodája VI., Andrássy út 45. szám Telefon: 120-335, 114-172.
Fiókirodák: II., Margit körút 5/b. Tel. 161-255 Debrecen, Ferenc József út 11. Tel. 10-10. Győr, Gr. Tisza István tér 7. szám. Siófok, Fürdőtelep, „Souvenir"-bolt

A REGGEL
MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN
Felelős szerkesztő: LAZAR MIKLÓS
Felelős kiadó: SZEPESI JENŐ igazgató
Kiadótulajdonos:
»LÁZÁR MIKLÓS, A REGGEL LAPKIADÓ RT.«
SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS UTAZÁSI IRODA:
VI., ANDRÁSSY ÚT 48 (MUSSOLINI TÉR)
TELEFON: 129—554 ÉS 129—555
ELŐFIZETÉS FÉLÉVRE: P 2.50
VASÁRNAP DÉLUTÁN 3 ÓRÁTÓL NYOMDAI SZERKESZTŐSÉG: VII., MIKSA UCCA 4.
TELEFON: 146—296, 140—708.
INTERURBÁN 342—978 SPORT SZERK. 133—365
KÉZIRATOKAT NEM ADUNK VISSZA

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

1938. december 27. XII. évfolyam

FELVIDÉKI SZILVESZTER

FELVIDÉKI KÉPVISELŐK a legégetőbb magyar problémákról!

(A Szilveszter tudósítójától.) A fővárosban tartozkodó felvidéki képviselőket a *Szilveszter* az óesztendő estéjén megkérdezte, miben látják a jövő év problémáit és feladatait. A képviselők ezeket a nagyjelentőségű nyilatkozatokat tették:

Jaross Andor: „Erőre és fegyelemre van szükség!"

— Mi felvidékiek egyik legfőbb feladatunknak tekintjük, hogy kifejlesszük Magyarországon azt a közszellemet, amelyet a mai kormány is céljának és programjának vall. A kis trianoni Magyarország nem tudta társadalmi úton annyira megoldani feladatait, hogy ne volna szükség új közösségi szellemre, ezért egységessé kell tenni a magyar tömegek gondolkozását; erőre és fegyelemre van szükség.

Szent-Iványi József: „Szeretnénk teljesen beolvadni a magyar életbe!"

— A jövő év a magyar politikának és a magyar államnak *nagy esztendeje* kell, hogy legyen! *Olyan belső és külső problémák várnak megoldásra, amiket halogatni tovább már nem lehet.* Mi felvidékiek szeretnénk teljesen beolvadni a magyar életbe és *ennek a nagy esztendőnek minden munkájából részt kérünk.*

Dr. Gürtler Dénes: „Álljon helyre a Felvidéken ismét a nyugodt és békés élet!

— A legsürgősebben megvalósítandó problémának azt tartjuk, hogy itt is a *leggyorsabb ütemben valósuljon meg a földreform*, olyan módon, hogy az újonnan földhöz jutott kisgazdáknak biztos egzisztenciát jelentsen, mert ez a legegészségesebb nemzeti alap. *Ezenkívül szükségesnek tartjuk a zsidókérdés egészséges és méltányos rendezését.* Mi felvidéki képviselők sajátmagunk részére csak azt kérjük, hogy *a leggyorsabb ütemben, minden zökkenő nélkül vegye át működését a Felvidéken a polgári közigazgatás és helyreálljon ismét a nyugodt, békés élet.*

Dr. Porubszky Géza: „Legyen őszre valóság a földreform!"

— Eddig a földbirtokreform megvalósításáról csak beszédeket hallottunk. Szeretnénk végre már tényeket is látni! Kívánatosnak tartanánk, sőt szükségesnek, hogy legalább őszre valóság legyen a földbirtokreform és az újonnan tulajdonba és bérbevett földeken meginduljon a becsületes magyar munka. Másodszor: rendkívül fontosnak tartjuk az államvédelem megerősítését, mert erős, áldozatokra kész hadseregre van szükségünk ahhoz, hogy megtarthassuk az országot és megszerezzük mindazt, ami a mienk volt.

Dr. Pajor Miklós: „Társadalmi és gazdasági nivellálást kell végrehajtani minálunk!"

— *Egyik legelső magyar feladatunk: közelebb hozni a falut a városhoz! Tisztában kell lennünk azzal, hogy Budapest nem Magyarország, a főváros és a vidék között bizony nagy különbségek vannak. Társadalmi és gazdasági nivellálást kell végrehajtani minálunk! Csodálkozom egyébként azon, hogy Magyarországon, egy agrárállamban a mezőgazdasági nyersanyagokból készült ipari cikkek drágábbak, mint a szomszédos, nem agrárállamokban. Nem tudom, miben rejlik annak oka, hogy ennek ellenére a munkabérek nem nagyobbak.*

Virágh Béla: „Arra törekszünk, hogy szerzett értékeinket és jogainkat lehetőleg megóvjuk és kifejlesszük!"

— Mint felvidéki képviselő természetesen a felvidéki problémák számomra a legfontosabbak. A földreformot a csehek már végrehajtották a felvidéken, *most az a feladat, hogy a földet vissza adjuk az eredeti magyar kezekbe. Szükségesnek tartom, hogy az anyaországban is megoldjuk a földreform kérdését, mert egy egészséges és végleges megoldás után megnyugvás fog bekövetkezni.* A felvi-

Az új esztendő legvidámabb eseménye lesz:

Gaál Franciska

szenzációs vígjátéka

Párizsi nászút

(Paris Honeymoon)

Partnerei:

Bing Crosby
Shirley Ross
Edward Everet Horton

PARAMOUNT-FILM

dék meglévő szociális intézményeit át kell menteni a magyarok számára és arra törekszünk, hogy *szerzett értékeinket, jogainkat lehetőleg megóvjuk és kifejlesszük.*

Füssy Kálmán:
„A magyar képviselők a személyes ellentéteket félretéve dolgozzanak!"

— Óriási különbséget látok a magyar és a prágai parlament között. Itt nemzetiségek nincsenek olyan mértékben és értelemben mint voltak Csehszlovákiában, csak magyarok vannak és mégis azt látom, hogy *a parlament munkája alatt az egyes pártok viszálya személyes kérdésben merül ki, amely természetesen az ország érdekeit nem mozdítja elő. Helyesebb volna, ha a magyar parlamentben a magyar képviselők a személyes ellentéteket félretéve dolgoznának Magyarország boldogulásának mielőbbi teljes megvalósulásán!*

Giller János:
„A törvény és a tekintély tisztelője vagyok!"

— *A régi iskola neveltje vagyok, a törvény és a tekintély tisztelője. Nekem a magyar parlament a legmagasabb erkölcsi fórumot jelenti, mint a törvényhozás háza és mint a magyar népszuverénitás külső hordozója. Csak természetes, hogy a csehszlovák államban eltöltött húsz év után a legnagyobb meghatottság fogott el, amikor az annyira áhított magyar országgyűlés küszöbét átléptem és a történelmi hagyományok által megszentelt ülésteremben a részemre kijelölt helyet elfoglalhattam.*

R. Vozári Aladár:
„Teremtsük meg a nemzeti egyetértést!"

— A jövő évben feltétlenül megoldandónak tartom a földreformot, a szociális problémákat és a nemzeti egyetértés megteremtését. Ez utóbbit meg kell teremteni a magyar élet minden vonalán, de különösen a parlamentben. Ha ezeket sikerül megvalósítanunk, akkor úgy hiszem nagy lépést teszünk a nagy, boldog Magyarország talpraállítása felé. Mi felvidéki képviselők minden erőnkkel azon leszünk, hogy 1939-ben ezek a problémák megoldást nyerjenek.

Földessy Gyula:
„Az új határok tarthatatlanok!"

— Mi felvidékiek húsz évig éltünk jogainkból kisemmizve, mivel a békeszerződésekben biztosított autonómiánkat a csehek nem adták meg. Különösen mi mondhatjuk ezt ruszin képviselők és szenátorok, akik azt a népet képviseltük, amely önként csatlakozott a csehszlovák államhoz. *Lelkünkben kiolthatatlanul élt a vágy, hogy visszatérhessünk Szent István ezeréves birodalmába és ez annál nehezebb volt számunkra, mert mi nem hangoztathattuk ezt nyiltan, mint a magyarok, mi befelé szenvedtünk és nem tudtunk kifejezést adni érzelmeinknek.* Elképzelhető, hogy a müncheni döntés milyen *nagy reménységekkel*, majd a bécsi határozat milyen *nagy örömmel* töltött el bennünket az első pillanatban, *de szomorúság fogott el, amikor megtudtuk az új határokat, amelyek tarthatatlanok és lehetetlen állapotokat teremtettek.* Reméljük, hogy ez a helyzet hamarosan megváltozik. Felejthetetlen élmény számunkra az a lelkes, testvéri fogadtatás, amelyben a magyar parlament részesített.

SZILVESZTERI EMLÉK

A pendlizésen és a jól kiérdemelt külön szilveszteri jövedelmen kívül egyébként is nevezetes nap az újév a bohémek világában. Minden színész vagy író szívesen emlékszik vissza egy-egy kedves szilveszteri eseményre, amelyekből itt gyüjtöttünk össze egy csokorra valót:

TITKOS ILONA

újév napján meg szokta vendégelni a b. ú. é. kívánokat. Néhány évvel ezelőtt Titkos új lakásba költözött és ezért nagyon csodálkozott, amikor rekordszámban vonultak fel a postások, vicék, házmesterek, küldöncök, kéményseprők, ujságosok, akik percek alatt elfogyasztottak mindent, ami csak a lakásban megehető és megiható volt. Csak másnap derült ki, hogy színházi kollégái tréfálták meg *Titkos* Ilonát, a színház statisztériáját vonultatták fel jelmezekben.

MÓRICZ ZSIGMOND

1899 őszén került fel Budapestre mint 21 éves fiatalember. Ezen a Szilveszteren, amikor a régi évszázadot búcsúztatták és az újtól — gyanútlanul — csak jót vártak Móricz Zsigmond és baráti társasága három nap és három éjjel mulatott.

VASZARY JÁNOS

legérdekesebb újévi emléke egy *szürke macskához* fűződik. Vaszary egy átmulatott Szilveszter után gyalog indult haza, hogy egy kis friss levegőt szívjon és kellemes meglepetéssel konstatálta, hogy egy elhagyatott kis cirmos, már vagy tíz perce követi. Vaszarynak először tetszett a kis cica ragaszkodása, de később megpróbálta visszazavarni, a macska azonban nem tágított, egészen lakása ajtajáig követte Vaszaryt, aki meghatva ennyi ragaszkodástól végül is bevitte a lakásába. Most következett volna a régi áhitott alvás, de a macska miatt ez sehogy sem ment. Vaszary kiskutyája ugyanis hangos ugatással tiltakozott a család új tagja ellen és a két állatot hiába zárták külön szobába, a kutya és a macska egy pere nyugalmat sem engedélyeztek. Végre az író kénytelen volt felöltözni, autóba ülni és elvinni a cicát egy jó messze lakó ismerőséhez.

HONTHY HANNA

első újévi vendégei már évek óta egy sereg fiatal lány, egy belvárosi leány gimnázium egyik osztálya, akik az első osztálytól kezdve minden évben felkeresik a primadonnát, hogy újév napján felköszönthessék.

LAURISIN LAJOST

egyik Szilvesztere után újév napján délben telefonon keltette fel *Polgár* Tibor, hogy a rádióban délután ugorjon be egy nehéz énekes műsorba. Laurisin azonnal a próbára rohant, két óra hosszat tanult, majd egy félóráig énekelt a mikrofon előtt, amelyről csak utólag derült ki, hogy *nincs bekapcsolva.*

BÁRSONY RÓZSI

még Berlinben résztvett egy pazar újévi lakomán. Beugratták Weisz urat, az ismert magyar vendéglőst, hogy a kormánytól kitüntetést kapott jó kosztjáért. Külön lapot is nyomattak, amelyben bent volt a híradás. Táviratokat küldtek és küldettek Pestről is, mire a kedves Weisz felejthetetlen szilveszteri bankettet adott a berlini magyaroknak.

RÁTKAI MÁRTON

még a háború előtt Pécsett vendégszerepelt újév napján. A délutáni előadáson a »Leányvásár« volt kitűzve. Szilveszter éjszakáján másnap dédig mulatott azonban az egész társulat és így az il-

Kedves vendégeinek boldog újévet kíván
UPOR kávéház és söröző

VÁROSI SZÍNHÁZ
Fehér Hattyú
Ábrahám Földes Harmath operettújdonsága. A világhírű szerzők szenzációs újdonsaga a december 23-iki ősbemutatón világsikert aratott. – Primadonna:
Honthy Hanna
Főszereplők: Sziklay Szeréna, Szondy Biri, Delly, Köpeczi-Boócz, Solthy, Bihary, Fáy, Fodor.
Rendezte Tihanyi Vilmos. Karnagy Nagypál Béla.
Nagyszerű muzsika. Kitűnő szöveg. Káprázatos kiállítás. Pompás tánc- és énekkar

Szilveszteri program:
menjünk a
Vígszínház
és a
Pesti Színház
szenzációs előadásaihoz!
Szilveszterkor: Nagy Kabaré a
Vígszínházban

MAGYAR TÁTRA

Irta: Hunyady Sándor

Sok karácsony estét töltöttem a Tátrában. Nem volt anyaghiány karácsonyfában, a szép, nagy, sötétzöld fenyőt a hotel szolgái rövid úton a közeli erdőből hozták. Gyönyörű karácsonyok voltak, mind fehérek, a hó hermelinpompájában.

A fa a hotel halljában ragyogott. Körülötte a vendégek, akik mind külföldi útlevéllel jöttek a fürdőre. De ha jobban megnéztük őket, valamennyien magyarok voltak. Temesvári, vagy kolozsvári románok és szabadkai, vagy újvidéki jugoszlávok. Tagjai annak a szétszórt nagy családnak, amelyeket magyaroknak nevezünk.

De az nem különös, hogy a fényes tátrai hoʼelszanatórium vendégeinek többsége magyar volt. A Tátra, mint nyaralóhely és mint téli sporthely mindig a magyar rajonba tartozott, akkor is, amikor már más határok közé juttatta végzete.

Furcsább volt számomra, meghatóbb, egy három év előtti karácsony délután. Beültem egy szánkóba Tátrafüreden. Át akartam menni Széplakra. Az úton észrevettem, hogy a kocsis, akivel németül alkudtam meg a viteʼdíjra nézve, Rózsinak szólítja a lovát. Egy szlovák munkás hogy jut egy Rózsi nevű lóhoz? Megszólítottam magyarul:

— Maga keresztelte el a lovát Rózsinak?

A süveges, bundás szlovák visszafordult a bakról:

— In kirem. Mikor katona volta Kassa. Volt egy szakácsni Rózsi. In anya, volt magyar, az is Rózsi. Ló is Rózsi.

Tovább mentünk a szánon és arra gondoltam, hogy a magyarság még a nemzetiségi vidékeken is nagyon mélyen járó valami volt. Színei a legváratlanabb helyeken csillant elő.

Ugyanebben az órában a széplaki kávéházban egy érmelegítővel és remek kamáslival felszerelt cseh-szlovák katonát láttam. A cseh-szlovák katona kávézott és közben olvasott. Odalestem és megnéztem, mit olvas? Jókai Mór Fekete gyémántok című regénye volt a kezében. A katona is magyar volt, holott válogatottan fontos szolgálatra volt beosztva, úgy emlékszem, a tátrai síosztag jelvényét viselte.

Szilveszteri beköszöntő

Irta: Harsányi Zsolt

Most kezdődik a farsang. Vagyis amaz idő, amikor a lumpolásra nem kell titulust keresni. Hivatalosan megy a dolog, mint Péter-Páltól kezdve az aratás. Az utcán több becsípett emberrel fogunk találkozni, mint egyébkor. Jönnek majd párosával, egymást támogatva, arcukon tündéri vigyorral, ravasz bölcsességgel, vagy kimondhatatlan gőggel. S a magányosan haladó részegek, amint merev korrektséggel igyekszenek lábukat egymás elé rakni, amely nagy törekvésből aztán olyan meretirány sül ki a gyalogiárón, mint a Tisza kanyargása. Hol ezen, hol azon az oldalon halad az ipse, mint a bő csizmaszárban lötyögő térd.

Eltünődöm a részegeken, fölidézem sok becsípett emberről szóló emlékemet. Mint egy Plasztikon tántorgó szobrai inognak előttem. Van közöttük mulatságos, van ijesztő, van megdöbbentő. Emlékszem arra az iparoslegényre, aki a vidéki városban szombaton éjjel csak állott a városháza órájának világító számlapja alatt, ahelyett, hogy tovább kocsmázott volna és arcán az agyonhajszolt munkapária azon megdicsőülésben úszó tudatával, hogy másnap nem kell fölkelni, csak ezt motyogta maga elé százszor egymásután: »Van idő, van idő...« Emlékszem, szegény boldogult Bede Jóbra, aki az Andrássy-úti kávéházban fölkelt a székről, ment tíz lépést, leült egy másik székre és behúnyott szemmel így szólt: »Nagymező-utca tizenkettő«, mert közben az az illuziója támadt, hogy már kocsiban ül.

Emlékszem arra a másik fróra, aki elmulasztván az utolsó vonatot, Pécelen bement az őrházba, s ott megpillantván egy vasúti váltót, könnyes meghatottsággal így szólt hozzá: »Váltó, én önt ezennel prolongálom«. Emlékszem a daliás huszártisztre, aki egy átlumpolt téli éjszaka utáni reggel a Margitszigeten forró fürdő után vágyakozott, meg is fürdött, de előbb levetkőzni elfelejtett s amikor meginː kilépett a csikorgó hidegbe, a szabad levegőn mint büszke gőzoszlop haladt tova. És így tovább. Vannak még százan és százan, ahogy egymásután föltnerülnek.

De ha visszagondolok arra, hogy ki volt a legnatalmasabban becsípve összes emlékeim között, Gyula barátom viszi el a pálmát, hajdani egyetemi tanulótársam Kolozsvárott, lakótársam a Bethlen-utcai lakásban.

Egy délután fölszólított, hogy Imre barátunkkal együtt menjünk el valakihez, akinek hazulról valami jófajta házi szilvóriumot is küldtek az elemózsiás pakkba. Valami dolgom volt, nem mehettem. Ők tehát haragosan savanyú fickónak deklaráltak és elmentek ketten. Amint később különböző személyek előadásának láncszemeiből a délután történetét sikerült összeállítani, előbb elmentek a szóbanforgó cimborához, aki maga nem volt otthon, de a szilvórium otthon volt. A flaska szilvóriumot gyors tempóban megitták ketten. Találtak még egy másik üveget is, amelyen nem volt cimke. Megkóstolták, berugott fejjel alkalmasnak találták, megitták. Ez sósborszesz volt. Akkor elbotorkáltak egy kávéházba, ott megitták fejenként két üveg sört. De aztán a sört unalmasnak ítélték, hozattak tehát egy üveg konyakot és ketten megitták. Akkor a pénzük elfogyott, tehát meg kellett szüntetni a mulatságot. Mindez délután öttől fél nyolcig zajlott le.

Nyolc óra tájban mentem haza s az

FORUM
FILMSZINHÁZ
szilveszteréjféli előadása
Kezdete 10 órakor, vége 2 óra után
A film-műsor keretében bemutatásra kerül a Forum ezidei programjának egyik kimagasló filmje
A kabarérész keretében fellépnek:
Lázár Mária
Vaszary Piri
Orosz Júlia
Kiss Manyi
Szepes Lia
Szász Ila
Somló Valéria
Maróth Annie
2 Latabár
Lendvay Arthur
az Operaház tagja
Greguss Zoltán
Herczeg és Komlós
Boross Géza
Feleky Kamill
Konferál: Pálóczi László
Lengyel Vilmos
Halmay Imre

Magyar Király Osztálysorsjáték
TÖRÖK
A. és TÁRSA
BANKHÁZ R. T.
Budapest, IV., Szervita tér 3
Elérhető legnagyobb nyeremény
700.000 pengő
Minden második sorsjegy nyer!
Betétárak osztályonként
Egész 28 P Fél 14 P Negyed 7 P
Nyereményhúzások havonta

udvaron csődületet láttam. Rossz sejtelmem valónak bizonyult, amikor közelebb mentem. A ház lakói azt nézték, hogy Imre hogyan kíséri haza az elsőemeleti lakásra Gyulát. A hazakísérés úgy történt, hogy Gyula a lépcsőn feküdt, lábával menetirányban fölfelé, Imre pedig igen szorgos buzgalommal, mint hű barát, nyél gyanánt kezelve ezt a két lábat, vonszolta fölfelé társát a lépcsőn, mint egy zsákot. A zsák minden lépcsőfoknál nagyot zökkent, jelentvén ezzel, hogy Gyula teljesen eszméletlen ábrázata sorban belecsapódik minden lépcsőfok élébe.

Elég későn érkeztem oda: alig volt hátra az utolsó lépcsőfordulóból három-négy grádics. Hangosan támadtam a szemlélőkre, miért hagyták. A szomszédban lakó borbélymester mentegetődzve felelt:

— Kérem, mi akartunk neki segíteni, de beszédet intézett hozzánk. Kijelentette, hogy a barátja szent és sérthetetlen és aki hozzá mer nyulni, azt lelövi. Aztán azt mondta, hogy éljen az önálló magyar vámterület és a magyar vezényleti nyelv.

Rátámadtam Imrére is:

— Hol voltatok, te állat?

Szerényen és mosolyogva válaszolt, kissé nekidőlve a korlátnak, hogy majdnem lezuhant az első emeletről az udvar macskafejű kövezetére:

— Köszönöm kérdésedet, mindenütt.

— Mit ittatok?

— Köszönöm kérdésedet, mindent.

— Nem szégyelled magad?

— Köszönöm kérdésedet, éljen Justh Gyula.

Megkértem két ismerőst, hogy vigyék haza. Magam Gyulával kezdtem foglalkozni. Lefektettem és elhívtam hozzá a mentőket. Azok megvizsgálták és a fejüket csóválták. De miután nem tudtak további tanácsot adni, elmentek.

Éjfél felé rettenetes dörömbölésre ébredtem. Gyula valahogyan föleszmélt, az ablakon benéző holdvilág fényénél meglátta a falra akasztott kabátomat és kalapomat, azt hitte, hogy ember és megverte. De nem a kezével verte meg, hanem a fejével.

— Kostörő, — hörögte vadul — kostörő!

És teljes erővel verte bele a koponyáját a kabátba, vagyis a kabát mögött kellemetlenül meredő falba. Bizonyára azt akarta mondani valamely érthetetlen eszmekapcsolat következtében, hogy »faltörő kos«. De nehezen hebegett és az lett belőle, hogy kostörő. Birkózni kezdtem vele és mivel nagyon erős fiú volt, kemény munkába került, amíg megint le tudtam fektetni. A rettenetes lármára fölébredt a föntemlített borbély, az sietett be hozzám tiszta fehérben és rémülten, az segített.

Mindez történt péntekről szombatra virradó éjjel. Gyula átaludta az éjszakát, aludt szombaton egész nap, aludt következő éjjel, végül vasárnap déli harangszókor fölébredt. Szótlanul fölkelt, igen rosszkedvű volt, hozzám nem is beszélt. Mosdás közben rájött, hogy fáj az arca. Megnézte magát a tükörben és viszszahökkent attól, amit látott.

Haragosan gombolta mellényét a szoba közepén, arccal az ajtó felé. Ekkor kopogtattak s a vézna kis foltozó szabó lépett be, akinek Gyula már hónapok óta tartozott kettőnegyvennel s aki átlagosan havonként szerényen eljött a pénzért, majd eredménytelenül és ugyanolyan szerényen távozott. Most meglepve meredt arra az ábrázatra, amelyet maga előtt látott. Zavartan kérdezte.

— Nincs itthon a nagyságos úr?

— Nincs — morogta mérgesen Gyula.

— Akkor pardon — mondta a kis szabó és illedelmesen távozott. Nem ismerte meg Gyulát.

Imre most orvos a Délvidéken. Ritkán hallok hírt róla, pedig szeretnék. Gyula már nincs sehol. Amikor meghalt, az irodalom egyik legnagyobb regényíró-tehetségét búcsúztatták benne a nekrológok. Ha most elolvassa az ujságot a mennyországban, bölcsen megcsóválja a fejét. De bizonyosan megbocsát hajdani élő önmagának. Húszévesek voltunk, egészségesek és szertelenek.

Régen volt.

Mit szeretne játszani 1939-ben:

BAJOR GIZI
MAKKAI MARGIT
LÁZÁR MÁRIA
MURATI LILI
SZELECZKY ZITA

És mit szeretne látni a néző?

A *Szilveszter* ellátogatott a budapesti színházak néhány kitűnő tagjához és kikérdezte őket óhajaik és álmaik felől. Megkérdezte őket, *mit várnak a most születendő 39-es évtől, mit kívánnak tőle és mit kívánnak másoknak?*

Bajor Gizit

ajándékvásárlás közben kérdeztük meg:

— Hogy mit kívánok? — kérdezi az *»Utolsó tánc«* vidám asszonyának hangján. Azt, hogy úgy a *»lányom«*, mint *én* tavaszig ki se jöjjünk a *Kamarából*, azután elmenjünk nyaralni és visszajövet *a következő tavaszig játsszuk az »Utolsó tánc«*-ot. Egyben ezt kívánom a színháznak is és mindenkinek, aki körülöttem él.

Makkai Margit

olyan darabban szeretne játszani, amelyik *ötszázszor* megy, de nem bánja, ha *még ezt is prolongálni kell* vagy száz előadással. A színházaknak ilyen *»szériás« darabokat* kíván.

Lázár Mária

ezt felelte:

— Mit szeretnék *játszani* jövőre? Válaszom az, hogy *játszani* szeretnék. Szeretném a legjobbat adni, ami tőlem telik, s szeretném, hogy az a darab, amiben játszom, legalább százszor menjen. Nem szeretném megmásítani ezt az elhatározásomat, mert az utóbbi évek hogy hogy nem, ehhez szoktattak hozzá...

Muráti Lilit

ruhapróbálás közben zavartuk meg és így csak az tőle már megszokott rövid válaszokat kaptuk:

— Mit szeretnék játszani? Az *attól függ*. Ha a hangulat az új esztendőben megjavul, akkor *drámát*, ha nem, akkor olyan *vigjátékot*, de olyat, hogy az emberek elfelejtenek mindent és úgy jönnek ki a színházból, hogy a könnyeiket törülgetik nevettükben.

Szeleczky Zitát

mostanában nagyon nehéz megtalálni, mert a filmgyár valósággal kisajátította.

— Oh Istenem — mondja, mikor háromórai keresés után a zuglói Hollywoodban ráakadtunk — mindenféle jót szeretnék játszani, különböző szerepeket, *éneket, drámait, vígjátékot* és sok-sok *filmet*. — Most suttogóra halkítja a hangját és mint a gyerek, akitől megkérdezik, mit hozzon a Jézuska: — Tudják, mit szeretnék az újévtől? Azt, ha valaki színdarabot írna *Guláesy* Irén *»Pax vobis«*-ából és abban eljátszhatnám *Pálffy* Máriát. Olyan mai szerep az!

És megkérdeztük

a nézőt,

mit szeretne ő látni a színházakban az újesztendőben? Elmosolyodott és furcsa, visszaemlékező hangon azt felelte:

— Kérem, én legjobban szeretném, ha megnézhetném a Nemzeti Színházban a »Tanner John házasságá«-t, a Vígszínházban Hegedüs Gyulával az »Ördög«-öt, a Királyszínházban a »Bob herceg«-et és ha ezeket már mind láttam, felmehetnék a Várba egy haboskávét inni a Russwurm-cukrászdában.

Ilosvay Ferenc.

Az Arizona Szilvesztere

Az Arizona új műsora mindig esemény volt a pesti szórakozási fronton! Évek során megszoktuk, hogy az Arizona csupa meglepetés, de új műsora minden eddigit felülmúl. Rozsnyayék ismerik a pestiek, de főként a külföldiek igényeit és a legújabb revűt úgy állították össze, hogy amerikai nagy filmek rendezői megirigyelhetik. Egyes jelenetek lélekzetelállítóan izgalmasak, újszerű, gyönyörű kiállítás egyesül igazi művészettel. Hetekig készítették elő a műsort, gondos munka és biztos, hogy hónapokig nem kell az Arizonának új műsort bemutatni, olyan nagy sikere lesz. Rozsnyay Sándor igazgató és ideális segítőtársa, Miss Arizona beletettek mindent az új revűbe, ami szép és jó. A műsor fénypontja ezúttal is Miss Arizona, ez a remek előadóművésznő, aki utólérhetetlen közvetlenséggel adja elő a legdivatosabb slágereket. Az új műsor biztosítja a közönségnél, hogy az Arizonában minden este Szilveszter lesz.

Az újév első szenzációja
RÉZTÁBLA A KAPU ALATT
Cronin világhírű regénye filmen.

ROBERT DONAT
bravúros alakítása.
A női főszerepben: ROSALIND RUSSEL. Rendezte: KING VIDOR.
DECSI * CORSO

A legremekebb szilveszteri program az
URÁNIA ARANYPALOTA
minden eddigit túlszárnyaló műsora:
KABARÉELŐADÁSON
fellépnek a főváros legjobb művészei
Szenzációs éjjeli filmbemutató
HERCZEG FERENC világhírű színműve nyomán készült
KÉK RÓKA
Rendezte: Viktor Tourjanszky. — Grandiózus szereposztás:
ZARAH LEANDER
Willy Birgel, Hörbiger Pál, Jane Tilden, Karl Schönböck
Kezdete este 10 órakor

AZ 6-ÉV TÖRTÉNETE

JANUÁR. *Darányi* miniszterelnök újévi beszédében a szociális reformok sürgős megvalósítását ígéri. Hat fillérről nyolc fillérre emelik a villamos kisszakasz — tantusz árát. Goga román miniszterelnök megerősíti a német-román barátságot. *Ciano gróf* és *Schuschnigg* kancellár Budapesten leszögezték *a magyar katonai egyenjogúság megvalósításának időszerűségét.* Chautemps francia miniszterelnököt leszavazzák. Mussolini Brunó átrepüli a déli Atlanti-óceánt. *Vitéz Endre László* Pest vármegye alispánjává választják. *Magyarország felszabadul a Népszövetség pénzügyi ellenőrzése alól. Zogu* albán király eljegyzi *Apponyi Geraldine* grófnőt. Dermesztő hideg Európában.

Zogu király

Apponyi Geraldine

FEBRUÁR. *Horthy kormányzót nagy lelkesedéssel fogadják Lengyelországban. Tasnádi Nagy András* a NEP elnöke. *Ribbentropp* az új német külügyminiszter, *Göringet* vezértábornaggyá nevezi ki a kancellár. A *Goga-kormány lemond*, a főhatalom Károly király kezében összpontosul. *Hitler meghívja Schuschniggot Brechtesgadenbe, ahol órákon át tárgyel vele.* A megegyezés nyomán átalakul az osztrák kormány. *Eden* lemond, Chamberlain védi Rómát. Szálasi pártját feloszlatják és a vezetőit rendőri felügyelet alá helyezik.

Eden

Chamberlain

MÁRCIUS. Darányi miniszterelnök elmondja *győri beszédét. Imrédy* tárcanélküli miniszter lesz. *Reményi-Schneller* Lajos, *Marschall* Ferenc és *Mikecz* Ödön lépnek be az új kormányba. *Schuschnigg kancellár váratlanul népszavazást rendel.* Ausztriában forradalmi hangulat. *Schuschnigg lemond, Seyss Inquart a polgárháború elkerülésére való hivatkozással Hitlertől katonai segítséget kér, a német csapatok 12-én átlépik az osztrák határt és néhány nap alatt bevonulnak Ausztriába.* London, Párizs tiltakozik, Hitler visszautasítja a beavatkozást. *Az Anschluss történelmi ténnyé válik.* Blum lesz az új francia miniszterelnök. A Házban beterjesztik a *titkos választójogi* javaslatot. Imrédy ismerteti az egymilliárdos beruházási programot. Anglia csak akkor harcolna Európában, ha Németország megtámadná Franciaországot, nem köti le magát Csehország mellett. *Előtérbe kerül a szudéta-német kérdés!* A Duce: »Olaszország nyolc-kilenc millió embert tud mozgósítani!«

Schuschnigg

Seyss-Inquart

ÁPRILIS. Horthy kormányzó úr őfőméltósága rádiószózatot intéz a nemzethez és országszerte nagy visszhangot keltő beszédével megelőzi a rendbontókat! Népszavazás a német birodalomban. A Ház elé terjesztik a »*zsidótörvény*« *javaslatot* és a költségvetést. *Daladier* az új francia miniszterelnök. Aláírják az olasz-angol egyezményt, megkezdődik az olasz-francia tárgyalás. Codreanut félévi fogházra ítélik. *A szudéta németek nyolc pontba foglalt memorandumot intéznek a cseh kormányhoz, amelyben önrendelkezési jogot* követelnek. Zogu király és Apponyi Geraldine esküvője. Meghal *Saljapin* és *Karlovszky Bertalan.*

Horthy kormányzó

Daladier

MÁJUS. *A felvidéki magyarság követeli kisebbségi jogai érvényesítését, nyolcvanegy pontba foglalt emlékiratot nyujt át a cseh kormánynak. London és Párizs a svájcihoz hasonló államrendszert ajánl Csehországnak.* A képviselőház megszavazza a sajtó rendészeti, az egyesülési szabadsággal való visszaélésről és a társadalmi egyensúly biztosításáról szóló törvényjavaslatokat. A köztisztviselők politikai szereplését rendelettel szabályozzák. *Hitler Rómában! Rothermere:* »*Meg lehet, hogy Csehország egy szép napon megszűnik*«. *Berlin teljes örkormányzatot követel a szudéták számára. A cseh válság feszültségben tartja egész Európát. Goga meghal. Százezrek részvételével zajlik le a budapesti eucharisztikus világkongresszus. Darányi* Kálmán lemond. *Imrédy* Béla az új miniszterelnök.

Pacelli

Serédi

biborosok

French Line
Luxus express-járatok NEW-YORKBA és a világ minden részeibe
NORMANDIE
83.425 tonna
A VILÁG LEGNAGYOBB, LEGGYORSABB HAJÓÓRIÁSA
Világrekordja:
3 nap, 22 óra, 7 perc
„ILE DE FRANCE" „CHAMPLAIN"
„PARIS" „DE GRASSE"
Express és postahajók
French Line
VIII., Baross tér 3.

ROYAL APOLLO
2 óra film + 2 óra kabaré
A filmrészben
Goldwyn Follies
Az amerikai filmgyártás új attrakciója.
*
A kabarében a legkiválóbb művészek lépnek fel!

RADIUS
2 óra film + 2 óra kabaré
A filmrészben
Gaál Franciska:
PÁRIZSI NÁSZÚT
A kabarében 2-órás kacagás

DÉCSI
2 óra film + 2 óra kabaré
A filmrészben
Marco Polo kalandjai
GARY COOPER legújabb szenzációja.
*
A kabarében a legkiválóbb művészek lépnek fel!

Szenzációs siker a
Royal Színházban
KÁVÉ HABBAL
Lantos Ica, Somogyi Nusi, Szőnyi Lenke, Rátkay Márton, Latabár Kálmán
AZ ÚJ ÉVBEN IS MINDEN ESTE!

BOLDOG UJÉVET KÍVÁN
STEINER KEKSZ

Újév első napján a
Gellért, a Lukács, a Rudas, a Széchenyi és Szent Imre
fürdők várják nemcsak azokat, akik ébren töltötték a
Szilveszter-éjszakát,
de azokat is, akik átaludták

JÚNIUS. *A cseh hadsereg hármas erődvonalat épít a határokon. Véres incidensek a szudéta földön.* A Szent Jobb aranyvonata elindul országjáró körútjára. *Bornemisza* Géza Hitlerhez utazik. *Sztranyavszky* Sándor az

Dárányi

Imrédy

új földmívelésügyi miniszter földreformot igér és programot ad a Házban. *Imrédy* Béla Debrecenben hirdeti meg a cselekvő politika célkitűzéseit. *A Főméltóságú Kormányzót 70-ik születésnapja alkalmából bensőséggel ünnepli az egész ország és táviratban üdvözlik az európai államfők.*

JÚLIUS. Imrédy miniszterelnök és Kánya külügyminiszter Rómába utaznak. Kiadják az időszaki lapok új engedélyezéséről szóló rendeletet. Megszüntetik a szesz monopóliumot. Hóman Bálint lemond tárcanélküli miniszterségéről. Az angol királyi párt világraszóló pompával fogadja a francia főváros. A japán-szovjet ellentétek kiéleződnek. Az angol-olasz-német megegyezésről és a cseh kérdés

VI. György király

Erzsébet királyné

rendezéséről nyilatkozik az alsóházban Halifax Lord külügyminiszter. *Benes és Hodzsa kétszínű politikája megakadályozza a megegyezést a csehek és a kisebbségek között.*

AUGUSZTUS. Dörögnek az ágyúk és robbannak a bombák *az oroszmandzsu határon. Runciman Lord* Prágában a cseh-német kérdésben közvetítő tárgyalásokat folytat. Romániában új törvény biztosítja —

Simor Miklós

Rusznyák Iván

papíron — a kisebbségek jogait. *Határsértések történnek a német-cseh határon.* Fokozott erővel folytatódik a magyar honvédség fejlesztése. *Debrecen mellett lezuhan a sajtó repülőgép tizenkét utassal, hat fiatal ujságíró, köztük Simor Miklós és Rusznyák Iván, A Reggel munkatársai is áldozatul esnek a katasztrófának. Hlinka* András, a tót néppárt vezére meghal. *A kormányzói párt káprázatos ünnepségekkel fogadják Németországban.* Az utazáson résztvesznek *Imrédy* miniszterelnök és *Kánya* külügyminiszter is. *A kisantant külügyminiszterei a bledi konferencián elismerik fegyverkezési egyenjogúságunkat. A felvidéki magyarok szuverén önkormányzatot követelnek. Benes kiáltványban jelenti be a körzeti önkormányzaton nyugvó alkotmánytervezetet. Megjelenik a sajtókamarai rendelet.*

SZEPTEMBER. *Londonban lázas tevékenység, Párizsban izgalom, Berlinben szilárdság, Prágában kaosz, Rómában éber megfigyelés! Imrédy* döntőfontosságú reformokat jelent be a *kaposvári nagygyűlésen.* A francia kormány a Maginot-vonal megerősítésére tartalékosokat hív be. *Hitler Nürnbergben kiáltványban jelenti be, hogy a németellenes blokád gondolatát, mint hatástalant, el kell temetni.* Megszakadnak a szudéta-cseh tárgyalások. *Benes: »Nem félek a bonyodalmaktól, mindig optimista voltam és az is maradok!«* Prága elkészíti a negyedik kibontakozási tervet. Hitler: »Követelem, hogy a csehszlovákiai németek elnyomása szünjön meg, ha a szudéták nem tudnak jogot és segítséget találni, *tőlem kapják meg mind a kettőt!«* Csehországban elrendelik a *statáriumot és az összes kisebbségi pártokat feloszlatják.* Hadgyakorlatok

Mussolini

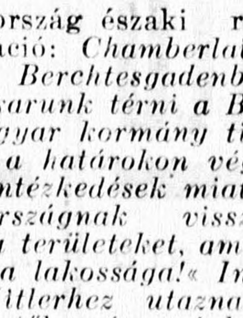
Hitler

folynak a Magyarország északi részében. Világszenzáció: *Chamberlain Hitlerhez utazik Berchtesgadenbe. Henlein: »Vissza akarunk térni a Birodalomba«. A magyar kormány tiltakozik Prágában, a határokon végrehajtott katonai intézkedések miatt. Mussolini: »Csehországnak vissza kell adnia azokat a területeket, amelyeknek nem cseh a lakossága!« Imrédy és Kánya Hitlerhez utaznak.* Budapesten a tüntetők százezrei követelik a Felvidék visszacsatolását. *Chamberlain és Hitler Godesbergben találkoznak másodszor.* Hitler ultimátuma: *»Tíz napon belül vissza kell adni a szudéta földet!« Hodzsa lemond, Sirovy az új miniszterelnök.* Megmozdulnak a tescheni lengyelek. Prága elrendeli *az általános mozgósítást.* Éjjeli légvédelmi gyakorlat Budapesten. *A világháború veszélye elhárul: Münchenben összeül a sorsdöntő négyhatalmi értekezlet, amely a magyarlakta területek visszacsatolásáról is határoz.*

OKTÓBER. *A német csapatok bevonulnak csehországba és békésen foglalják el a szudéta területeket, a lengyel csapatok pedig Teschent.* A magyar kormány tárgyalásokat kezd Prágával *a magyarlakta területek*

Kánya

Teleki

átadására vonatkozóan. Chamberlain szereplését az alsóház 366 szavazattal 144 ellenében, Daladier közreműködését a kamara 535 szavazattal 75 ellenében helyesli. *Benes lemond. Komáromban megkezdődnek Kánya és Teleki miniszterek vezetésével az átadásra vonatkozó tárgyalások.* Csapataink bevonulnak *Ipolyságra* és *Sátoraljaújhely* felszabadult részébe. *A szlovák pártok Zsolnán kimondják az önrendelkezést,* a ruszinok Magyarországhoz való csatolásukat kérik. A magyar bizottság félbeszakítja a tárgyalásokat és Komáromból hazatér. Kormányunk a döntést *diplomáciai útra* tereli és behív öt korosztályt. Diplomáciai erőfeszítéseink eredményeként *Prága elfogadja a német-olasz döntőbíráskodást.* A lengyelek közös magyar-lengyel határt követelnek. Bródy ruszin miniszterelnököt letartóztatják.

NOVEMBER. *Ciano és Ribentropp döntő ítéletével húsz év után visszakapjuk a Felvidék magyarlakta területeinek egyrészét.* A kormány hatalmas arányú erőfeszítéseket végez a visszacsatolás katonai lebonyolítására. *Csapataink megszállják a felszabadult területeket. Horthy Miklós Őfőméltósága bevonul Komáromba, majd Kassára.* A képviselőház elfogadja a Felvidék visszacsatolásáról szóló törvényjavaslatot. *Megalakul az önálló szlovák és ruszin kormány.*

Ciano

Ribbentrop

Imrédy Béla lemond, Bornemisza, Rátz és Mikecz miniszterekkel együtt. A második Imrédy-kormányban helyet foglal *Jaross* Andor is, mint felvidéki miniszter. *Ernszt* Sándor és *Kemal* pasa meghal. A NEP képviselőtagjainak egy csoportja *Sztranyavszky Sándor vezetésével kilép a pártból és másnap a napirendi vitánál leszavazza a kormányt.* A Házat elnapolják. *Imrédy lemond, megkezdődnek a kormányzói kihallgatások, amelynek eredményeként a Kormányzó nem fogadja el a miniszterelnök lemondását.*

DECEMBER. *A felvidéki képviselők ünnepélyesen bevonulnak a magyar parlmentbe!* Az új ülésszakban először a honvédelmi törvényjavaslatot tárgyalják. *Kánya Kálmán lemondása után Csáky István gróf az új külügyminiszter.* Névnapja alkalmából ez egész ország lelkesen ünnepli a Főméltóságú Kormányzót. Kiélese-

Csáky István

Esterházy János

dik az olasz-francia helyzet, *az olaszok területi követelései miatt.* Chamberlain együttműködésre hívja fel Németországot a háború veszedelmeinek kiküszöbölésére. A Felvidéken életbe lép az ősi vármegyei beosztás. Kinevezik a Felvidék új főispánjait. Az új zsidó-törvényjavaslatot elfogadja a minisztertanács. Ciano gróf karácsony hetében a kormányzó úr vendége.

Szilveszterkor
belépődíj nélkül
remekül szórakozhat a
Hangli Kioszkban
vagy a
Belvárosi Cafe Restaurantban
és
Bárban
Szerpentinjáték, szép Gardinette-kosár nyereményekkel és sok egyéb szilveszteri móka
Tánc
Kérem asztalrendelésről idejekorán gondoskodni

Viktória-kávéház és sörözőben vidám **Szilveszter lesz!** Újszerű, hogy egész éjjel külön műsorral lép fel *Tóth Böske*, a pestiek kedvence és *Fekete Pál. Lakatos Tóni* és *Simi* húsztagú cigányzenekarral kíséri a hangulatos, vidám előadást. Tánc reggelig!

FELVIDÉKI SZILVESZTER

Írta: SZITNYAI ZOLTÁN

Nagy papi ház refektóriumában gyűltünk össze. Komor terem volt, elmúlt évszázadok szigorúarcú főpapjainak arcképeivel a falakon, melyeken az időtlenül régi festés aranycirádái már feketére oxidálódtak. Hatalmas boltívei alatt szinte megsemmisült a nehéz ezüstök, szikrázó, csiszolt poharak, hófehér porcellánok és gyümölcstartó bronzrabszolgák súlyától roskadozó, terített, hosszú asztal. A mennyezetről petróleumlámpák ereszkedtek le és méteres közökben, vert ezüst gyertyatartókban hosszú viaszgyertyák kékessárga lángjai imbolyogtak. A sarokban karácsonyfa ágain puritán dísztelenséggel csavarodott a színes papírfüzér, kis gyertyácskák, aranyozott diók, gyümölcsök és mézesbábos figurák között. Az ősi hagyományok egyszerűségével, ahogyan az első karácsonyfákat állította otthonába a régi ember. Az asztal főhelye mögött, ahol trónszerű szék várta főpapi urát e háznak, a Megfeszített teste fehérlett ki a homályból.

Én elmúlt titokzatosságokat érző sejtelemmel léptem mindig e terembe, a kanyargós útnak végén, mely homályos és almaszagú folyosókon át vezette odáig a vendégeket. Akkor is, amikor rég tudtam már, hogy valamikor a jézustársasági atyák tanyáztak e házban és tőlük öröklődött a refektórium neve. Inkább hittem volna hogy lovagterem volt egykoron, ahol duhaj és békétlen páncélos lovagok nehéz kőkorsók mellett, harcokról álmodoztak és hajnal felé sűrű vérükből töltöttek az italokba. Ha lehúnytam szememet, úgy tetszett, mintha a beszélgető urak mélyhangú zsongásában fegyverek csörrenését hallanám. Talán egy ittfelejtett lovag kardja ütődött páncélos lábszárához, amint azt hosszan kinyujtotta az asztal alatt. Mintha minden nesz és minden szó elmúlt évszázadokból visszhangozna és a mi tetteinket és szavainkat is további évszázadok számára rejtené el e terem csodálatos akusztikája. Má is nemegyszer hallom e gyülekezet őszfejű öregeinek hangját tompa kongással a boltíves, kopár falak között.

— A nemzetnek fel kell fegyverkeznie, mert elérkezett számára a fegyverek órája, ha nem akar Mohácsnál is rettenetesebb Mohácsot.

Még most is, elrobant évtizedek távolából, tisztán hallom Pali bátyámnak, a turóci prépostnak e szavait, látom őt csibukok és szivarok füstjének ködén át az asztalfőn, lilaszegélyes selyemreverendában, vastag aranyláncon lógó, súlyos kereszttel a mellén s mélyzengésű hangját hallva, mely vésztkiáltóan harsogott a szilveszteri éjszaka poharazgató hangulatába, úgy tetszik ma is, hogy nehéz páncéling ereszkedik tág mellkasára, sűrűrostélyú éresisak fedi be arcának erőteljes vonásait és pásztorgyűrűs keze meztelen kard acélját fekteti el az asztalon. Tomori a büszke vezér! Mellette sápadt arccal hallgató apám s a döbbent vendégek hosszú sorának végén, szilajtekintetű, fiatal káplánok úgy mozdulnak meg székükön vezéri szóra, mint rohamra kész, ifjú hadnagyok paripáik hátán. Talán a mohácselőtti utolsó sátorozás képe volt ilyen.

Ezen a Szilveszterestén a dohányzóban valamivel tovább tartott a tarokk, mert a vacsorát is később szolgálják fel és az asszonyok is tovább trécselhettek a drágaság és a cselédgond örökkétartó gondjairól, a levendulaillatú szobában, ahol Pali bátyám nővére, Mari néném lakott, feketefőkötősen, vékony pásztában homlokára símulú ősz hajjal, békességes mosollyal kék szemében és fogatlan szájára tapadó ajkainak örökké mosolygó, ráncosodó öblével, hasonlatosan a szekrények peremére állított, ráncosodó almákhoz.

Aztán megszólalt a folyosó végén a bronzszavú kisharang. Az urak tárcáikba szórták nikkelpénzeiket s a csibukok visszakerültek a pipatóriumba. A hölgyek is felemelkedtek ugyanakkor selyemszoknyáik suhogásával és csicseregve, mint egy felröppenő madárraj. Két szemközti ajtó nyílt meg egyszerre s kétfelől érkező hölgyek, urak gyülekeztek az előszoba intarziás szekrényeinek kettős sorfala között. Megilletődött arccal, ünnepi mosollyal verődtek menetbe és indultak el homályos folyosókon a refektórium felé, mintha szeretettel várt, születő élet keresztelőjére tartanának.

Én Pali bátyám erős kezébe kapaszkodva haladtam a menet élén. Mélységes büszkeséggel töltött el, hogy életemben először, tanuja lehetek annak a pillanatnak, amikor titokzatos törés áll be az idő rendjén és mindaz, ami egy éven át volt, helyet cserél a jövővel. Valami jelt vártam, valami csodálatos jelet, mely láthatóvá teszi ezt, amint az óesztendő elöregedetten kihul a jelen ajtaján és ugyanakkor fiatalon, reményeink csillogó ruhájában belép az új. Fogadkoztam, hogy nem lesz baj velem, nem leszek sem nyügös, sem álmos és fölösleges kérdéseimmel sem fogom zaklatni a beszélgető felnőttek hangulatát. Papi ház volt, ahová nem szokás szórakoztató cigányt hívni, a rádiónak akkor még híre-hamva sem volt s akik ott egybegyűltek, csak kedélyük, szívük és bölcs értelmük hangszereit szólaltathatták meg egymás szórakoztatására. De milyen szonátákkal és opuszokkal! Még ma is hallom azt a muzsikát és valahányszor hallom, melegebb lesz tőle a szívem.

Az ajtó fölött kerek óra fehér számlapján fekete mutatók láthatatlan mozgása jelezte az idő múlását. Azt néztem merően, tágranyitott szemmel és hősies igyekezettel, hogy el ne nyomjon az álom, míg megérkezik a nagy pillanat. Az asztalról már eltakarodtak a tányérok, a bronzalakok vállain megapadtak a gyümölcshegyek, már csak borosüvegek, poharak és feketéscsészék álltak a lakoma résztvevői előtt. A csibukok, szivarok kékes füstje finom hálóból szőtt sátorként fonódott össze a fejek fölött. Az előbb még az ételeket méltatták, Mari néném művészetét és az italok izét, de amint a tömzsi kismutató keresztülballagott a XI-es számos, valami izgatott elfogódottság lett urrá a jelenlevőkön, a férfiak elkomorodott gondolataikba merültek, az asszonyok könnyed vígsága is lefutott, mint hirtelen olvadás leve a sziklák között és szeliden szivárgott a férfihallgatás mélyértelmű csöndjébe. Valamennyien az órát nézték.

— Vajjon mit hoz a jövő? — sóhajtott fel anyám, szavakba öltöztetve valamennyiük közös gondolatát.

Pali bátyám eldőlt a széken, hosszúszárú csibukját elfektette az asztalon, mintha e mozdulattal az idő távlatába állítaná jóslatszerű szavait:

— A jövő, mi magunk vagyunk. Talán mi már nem, adja Isten, hogy ne kelljen azt megélnünk... Hanem ez a gyerek — mutatott felém — és az urak — a csibuk az asztal végén ülő káplánok felé bökött — ők majd látni fognak itt olyan rianást, aminő nem volt az ezer év alatt.

Apám magas homloka még a szokottnál is sápadtabbnak látszott, ujjai idegesen csavarták bajuszának végét.

— Komor beszéd — mondta réveteg nézéssel, mintha gyötrő látomás képét akarná a szó hatalmával szétütni maga elől.

— A valóság a komor! — kiáltott fel az egyik fiatal káplán. Felugrott helyéről és a korok, rangok szigorúan megállapított rendjét izgatott tiszteletlenséggel feldúlva, kibontott térképpel lobogott a főpap helyének magasságáig és ott, csörrenve félretolt poharak között, az asztalra terítette a térképet. — Ez a valóság, ez a jövő!

Mintha bomba robbant volna, úgy ugráltak fel helyeikről az urak. Fejek hajoltak a térkép fölé, felháborodott kiáltások és kérdések hangzottak: — Gazság! Honnan vette ezt? Ki mer ilyet terjeszteni? Egy őszhajba keretezett finom papi arc kémlelő tekintettel nézte hosszan a fiatal papot.

— Mi akar ez lenni? Jóslat vagy fenyegetés? — kérdezte aztán.

— Az én kezemben jóslat, de sokaknál fenyegetés — kiáltotta a káplán. Majd tüzes, barna tekintete kutatva ostorozta végig a többi arcokat: — Talán itt is akadnak közülük az asztalnál.

Pillanatnyi csend támadt. Mint amikor Jézus szólt az Urvacsorán arról, aki csókkal fogja elárulni. Minden arc e tetemrehívó férfi felé emelkedett, azoké is, akik tiltakozásuk judási szavai mögé rejtették annak tudatát, hogy árulókként ülnek e bizalomteli és jövőt féltő magyar asztalnál. Majd a döbbenetből vészes hangzavar lett s a felháborodás viharként szaggatta meg az árulók térképét. Csak Pali bátyám hallgatott, szinte elrejtőzött pipájának sűrű füstje mögött, magasan, mint a nap, felhőkbe burkoltan.

Aztán bekövetkezett a csoda. Súlyos keze csöndet parancsolóan ütötte szét a füstöt s én úgy láttam, hogy egyszerre acélvértezet fedi be széles mellkasát, ősz fejét rostélyos sisak és a keze, mely addig pipát látszott tartani, villogó pallost hevertetett el az asztalon.

— A káplán úrnak van igaza, ez az utolsó óra! — mennydörögte. — Fel kell fegyverkeznünk, mert elérkezett a fegyverkezés órája, ha nem akarunk Mohácsnál is rettenetesebb Mohácsot látni.

Szavainak hatása — melyekből és semmit sem értettem — leírhatatlan volt. Már senki sem nézte az órát. Komoly ősz urak az asztalt verték öklükkel és kiáltották: — Fegyverbe! Fegyverbe! Nekem úgy tetszett, mintha páncélok és kardok csörrenését hallottam volna és lenyügözötten néztem a csodát, mely beigazolja az én sejtelmeimet. Lovagterem volt e hely és időnkint visszajár ide a lovagok szelleme.

Mari néném felállt és keresztet vetett magára:

— Imádkozzunk, mert betelt az óév és a jó Isten megélnünk adta az újat.

Valamennyien követték példáját. Komor férfiarcok horgadtak a földnek és áhítatosan esdő női szemek emelkedtek az ég felé. Aztán kéztőlkézig jártak a kezek, a nők összecsókolództak, a férfiak átölelték egymást, mind rokon lett ismét, mind barát: — Adjon az Isten boldog új évet a magyaroknak.

Engem Mari néném magához húzott, szorosan a kebléhez, mintha karjai közt akarna elrejteni valami elől, ami jönni fog. Rocés érintésű ráncos öreg tenyerével az arcomat simogatta és könnyesen mondta:

— Szegénykém.

Én meg csalódottan simultam hozzá, még mindig várva a látható jelet a pillanatról, mely már bekövetkezett, de én akkor még nem láttam és nem is hittem, hogy egy esztendőnél ép ezerrel nagyobb mult távozott el az időben.

Mint megrögzött nikotinista igazolom és bizonyítom: ha agyon vagyok cigarettázva, csak a **NIKOTEX** *segít rajtam.*

Ezred tolvaj

A **Gundel-üzemek**

hagyományos hangulattal ünneplik meg az idei Szilvesztert is.

A **Gellért Gundel éttermében**

Kóczé Antal *játszik Szilveszter este, tánchoz az* ***Ilniczky jazz-band.***

Az állatkerti étteremben

a két finom teremben Budapest legelőkelőbb úriközönsége ünnepli a Szilvesztert

A magyar hangosfilmgyártás telepe a

HUNNIA FILMGYÁR RT

Budapest, XIV., Gyarmat-u. 39

TELEFON: 297-999

Szilveszteri lumpolás után

Budapest thermáiban

üdül fel a város apraja-nagyja

CSAK TE VAGY ITT...

Öleld át hűs kezeddel a kezem,
Tekints bele fáradt szívembe mélyen
És lásd be végre: ami ott halott,
Nem azért halt meg, hogy örökre éljen.
Hidd el már egyszer: nem volt semmisem
És nincs és nem lesz soha, sehol, semmi,
Csak te vagy itt s egy szégyelt, szaggatot
Férfi-sírás, hogy mily jó veled lenni.

Csak te vagy itt! És minden, ami volt
Hazugság volt, mit régen megtagadtam.
Csak te vagy itt! És méltatlan a könny,
Amit a multért hullatsz el miattam.
Fáj ez a könny, mert téged megaláz
És hasztalan hull, hogy sirasson engem, —
Csak te vagy itt! És diadalmasan
Csak te áradsz szét meggyötört szívemben.

Csak te vagy itt, értsd meg, csak te vagy itt!
És vallom élve, vallom félhalottan,
Dühöngve, sírva, könyörögve, hűn,
Gyűlölködőn, kínlódva, meghatottan,
Szent szerelemmel, átkozódva s túl
Tűnt éveken és megunt ifjúságon:
Csak te vagy itt, értsd meg, csak te vagy itt
És ez, hogy itt vagy: életem s halálom.

Gyötörj, szeress, kergess el, hívj, utálj,
Vádolj meg százszor s ezerszer bocsáss meg,
Verj ki az éjbe, mint megunt ebet,
S ha roskadok már: sebemet ne lásd meg,
Sirass el titkon s nyíltan símogass,
Vagy gyűlölj égő, szilaj gyűlölettel:
Csak te vagy itt, mégis csak te vagy itt
És ezt a négy szót hidd el s ne feledd el!

Elmúlok egyszer, de bizton tudom:
A rögből, amit hűlt helyemre dobtak,
Karom sötéten, vádlón kimered
S öklöt mutat a boldog csillagoknak.
E kar — míg élt — feléjük ringatott,
Csak téged, téged vitt, ragadt feléjük, —
Óh csillagok! ti égi kikötők! ...
Óh boldogság! Hogy soha el nem érünk! ...

(1922 Szilveszter.) *ENDRŐDI BÉLA.*

KARÁCSONYI FÜST

Megrögzött, elveszett nikotinista vagyok, egy nap hatvan cigarettát szívok minimum és legalább négyféle fajtát. Nincs a világnak az a cigarettafajtája, amelyet ne ismernék személyesen. Pontosan tudom az ízkülönbségét a bolgár és a szerb cigarettának, ami nem kis dolog, mert »gleichschaltolt« ízük van. Tudom a gyártási titkát az úgynevezett amerikai virginia cigarettáknak, majdnem fokozat szerint ismerem az egyiptomi cigaretták füstfajsúlyának nikotínképletét, ismerem legalább száz országnak ötszázfajta cigarettáját, de szavamra kijelentem, — hogy nekem legalább, — a magyar cigaretta izlik a legjobban az egész világon.

Képes voltam tavaly Hollywoodban egy dolár és 50 centet, vagyis hét pengő 50 fillért fizetni egy doboz magyar Stambul cigarettáért, — ilyen nikotinista szenvedélyességre való beállítottság után azt hiszem nem lesz közömbös, ha irodalmi alapon próbálom megkritizálni a magyar trafik karcsú produktumait. Tapasztalatom szerint a legnépszerűbb magyar cigaretta az

Extra.

Úgynevezett standard típus, amely egységes olcsó ára révén is a legjobban el van terjedve a kispolgári és középosztály köreiben. Kellemes, enyhe cigaretta, hogy egyáltalában forgalomban van, abban e sorok írójának is van némi érdeme, mert annakidején, amikor egy budapesti vasár alkalmából kihozták, nyilt levelet intéztem a Dohányjövedékhez, hogy hagyják meg ezt a remek kis cigarettát a rendes forgalomban is. Meg is hagyták.

Kedvenc cigarettám, — ez persze egyéni ízlés kérdése — a

Balaton.

Imádom. Karcsú, elegáns a papírja, az íze olyan mint a mogyorókrém. Képes vagyok elszívni belőle száz darabot naponta. Nem nehéz. — úgynevezett hízelgő cigaretta, úgy csiklandoz, úgy kedveskedik, nem fájul meg tőle az ember feje, hogy nem lehet abbahagyni a szívását.

Változtatásnak az Extra és a Balaton között nagyon ajánlható a

Mirjám.

Én speciálisan a tokosat szeretem, de nagyon sokan esküsznek a parafásra. Úgynevezett villásreggeli cigarettának tartom, olyasvalami mint az ételek között a zónapörkölt. Kevés, vékony, az embernek oltja a nikotinéhségét és mégsem rontja el tőle az étvágyát az ebédhez. Lehet szívni utána komolyabb cigarettát, sőt szivart is.

Aranyos kis női cigaretta a

Théba.

Három slukk az egész, nagyon kedves, kellemes kis cigaretta, persze komoly nikotinistának a fél fogára, illetve a fél tüdőlebernyegére sem elég, de hölgyek imádják.

Rendkívül sok híve van a

Memphis-

nek. Komoly cigaretta, valamivel erősebb, mint a Balaton. A divatból az utóbbi időben kiment egy kicsit, de változatlanul a legjobb magyar cigaretták közé tartozik a

Stambul.

Ő a kormányfőtahácsos a cigaretták között. Méltóságos úr. Elég drága is. Vannak azután a luxus cigaretták, mint például a

Coronitas

és

Coronas.

Ezeknek régi, hűséges törzsvendégeik vannak, akik inkább kevesebbet vesznek, mert a cigaretta drága, de nem szívnának a világért sem mást, mint Coronast, vagy Coronitast.

A

Darling

azoknak a kedvence, akik az amerikai pácolású cigarettákat szeretik.

végül elragadtatásomnak akarok kifejezést adni néhány szóban a két legfrissebb fajtájú magyar cigaretta fölött, a

Szent István

és a

Felvidék

cigaretta fölött. Ezek úgynevezett »Balaton« típusú cigaretták, finom, csak árnyalati ízkülönbséggel.

Sose szíjjak rosszabb cigarettát, mint bármilyen magyart, bánom is én, — ha

Levente

is, ami úgynevezett őscigaretta, a dohánya nincsen mesterségesen ízesítve, hanem a maga természetes, eredeti ízével szerez magának rajongókat.

(e. z.)

Az új év első filmeseménye
a
SCALA-ban
Alexander's Ragtime Band
Három sztár:
Alice Fay
Tyrone Power
Don Ameche
Huszonkilenc sláger
IRVING BERLIN
A
SCALA
műsoráról fog beszélni az
új évben egész Budapest

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI
KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVENYTÁRSASAG
KÖZPONT Budapest, V., Dorottya-utca 4.
Alapittatott: 1846-ban Sürgönycím Főtakarék
Alaptőke: P 10.800,000.—
Betétek összege 93 millió pengő.
Kezelés alatt álló vagyon 129 millió pengő.
ALAPITÁSA: a Budapest Székesfővárosi Állatvásár Pénzforgalmi Részvénytársaság.
Érdekkörében: Parkváros Részvénytársaság.

DANUBIA
FAKERESKEDELMI RT.
Budapest, I. ker.,
Fehérvári-út 14.

ALBUMOK és könyvtári könyvek
bekötése legelőnyösebben
Intézetek bizalmas természetű okmányainak és üzleti könyveinek az intézet helyiségeiben való bekötését is vállalom!
Radó Olga könyvkötészet.
V., Szent István körút 10. sz. I. emelet. Telefon: 121-531

DAYKA MARGIT
VÁLÓOK
MAGYAR SZÍNHÁZ
2 szilveszteri színházi szenzáció!
2—2 előadás! Este ½8 órakor és 11 órakor!
BUBUS
ANDRASSY SZÍNHÁZ

VASZARY PIRI

54 év óta a főváros
vezető tejüzeme a
KÖZPONTI
TEJCSARNOK
VII., Rottenbiller u. 31.
300 fióküzlet
1000-nél több árusítóhely
7 tejivócsarnok
Elsőrendű minőségű pasztőrözött kanna- és palacktej és tejtermékek. Palackozott árunál ügyeljünk a Központi Tejcsarnok védjegyezett bordás palackjaira

Felelős szerkesztő: EGYED ZOLTÁN
Felelős kiadó: SZEPESI JENŐ igazgató
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: VI., MUSSOLINI TÉR 1. SZÁM.
TELEFON: 129—554 és 129—555
MEGJELENIK MINDEN ÉVBEN SZILVESZTER ELŐTT

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

A.M.I.R.M.Ú.Z.E.U.M. HIRLAPOSZTÁLYA